

รายงานประจำปี 2559

ANNUAL REPORT 2016

25th

แห่งความยั่งยืน

ISBN : ISBN : 978-616-265-169-4
จำนวนพิมพ์ : 1,500 เล่ม
จำนวนหน้า : 132 หน้า
พิมพ์ครั้งที่ : 1
พิมพ์โดย : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2202 4274, 0 2202 4284
โทรสาร : 0 2644 8516
www.oie.go.th
พิมพ์ที่ : บริษัท บอส์การพิมพ์ จำกัด
ลิขสิทธิ์โดย : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

สถิตในดวงใจตราบนิจนิรันดร์
น้อมตีระกราน กราบพระยุคลบาท
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
เป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

CONTENTS

สารบัญ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ารรยาบรรณข้าราชการ 8
- คณะผู้บริหาร สศอ. 10
- โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สศอ. 14
- โครงสร้างและอัตราค่าจ้าง 19
- งบประมาณ สศอ. 19
- ข้าราชการพลเรือนดีเด่น 19

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2559

- การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ 2559 21
- รางวัล/ประกาศเกียรติคุณของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปี 2559 23
- ผลการปฏิบัติราชการตามผลผลิตงบประมาณ 24
- รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 27
- รายงานผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 29
- ผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (ตุลาคม 2558 - กันยายน 2559) 33

ส่วนที่ 3

25 ปี สศอ. กับการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

- BIG DATA : หัวใจของ Industry 4.0 สศอ. กับการก้าวสำคัญของเสนาธิการผู้ใช้ข้อมูลเป็นอาวุธ 40
- บทบาทของ สศอ. ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย 41
- THAILAND 4.0 กับการพัฒนาที่ยั่งยืน 44
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรม 45

ส่วนที่ 4

ทิศทางอุตสาหกรรมไทยกับความท้าทายในอนาคต

- การพัฒนาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ภาคอุตสาหกรรมของไทยกับอาเซียน เพื่อกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมไทยในอนาคต 48
- INDUSTRY FORESIGHT ทางเลือกสำหรับอุตสาหกรรมไทยในอนาคต 51
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) 53
- ทางแยกของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยโอเลโอเคมีทางเลือกใหม่ที่เพิ่มมูลค่า 56
- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ Thailand 4.0 58
- ทิศทางการพัฒนาดัชนีอุตสาหกรรมในอนาคต การขยายแนวทางให้เกิดความครอบคลุมจาก Manufacturing Production Index (MPI) สู่ Index of Industrial Production (IIP) 62
- โอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ เพื่อตอบสนองเป้าหมายไทยแลนด์ 4.0 69

ส่วนที่ 5

ผลงาน/โครงการสำคัญของ สศอ. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

- การพัฒนายุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรม 73
- อุตสาหกรรมบริการ กลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการผลิตของไทยสู่สากล 76
- การขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ 78
- ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ 81
- โครงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม 85
- โครงการศึกษาการเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแฟชั่นไทยกับระบบการผลิต การตลาดและการลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน 87
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงราย และนครพนม 90
- ตัวชี้วัดผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity หรือ TFP) 93
- โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกปี 2559 96
- โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับป้ายข้อมูลรถยนต์ 100

ส่วนที่ 6

กิจกรรมสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

- กิจกรรมการดำเนินงานในปี 2559 103
- OIE Forum 2016 “NEW REVOLUTION OF THAI INDUSTRY ปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0” 107

ส่วนที่ 7

รายงานทางการเงิน

- งบแสดงฐานะการเงิน 114
- งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน 115
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน 116
- หมายเหตุประกอบงบการเงิน 117
- การวิเคราะห์งบการเงิน 123
- บุคลากร สศอ. 124
- เบอร์โทรศัพท์ติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ ภายใน สศอ. 131
- แผนที่ สศอ. 132

สารรัฐมนตรี

ว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ประเทศไทยกำลังขับเคลื่อนไปสู่ “ประเทศไทย 4.0” ซึ่งเป็นการปฏิรูปประเทศ ครั้งสำคัญ เนื่องจากการเปลี่ยนผ่าน การพัฒนาประเทศไปสู่ยุคใหม่ ด้วยการนำ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเป็น กลไกขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นำพาประเทศก้าวข้ามไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรม ถือเป็นกระทรวง ด้านเศรษฐกิจสำคัญ ที่ทำหน้าที่ดูแลการ พัฒนาภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ของประเทศ การกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา ภาคอุตสาหกรรมจนประสบความสำเร็จ

ได้นั้น ส่วนหนึ่งมาจากสำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม หรือ สศอ. ในฐานะที่เปรียบ เสมือนเป็นเสนาธิการ และทำหน้าที่เป็นคลัง ข้อมูลของกระทรวงอุตสาหกรรม

ในวาระที่ สศอ. ครบรอบ 25 ปี ในปี พ.ศ. 2559 ผมขอส่งความปรารถนาดีมายัง ข้าราชการและพนักงานของ สศอ. และขอ อาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลาย รวมถึงองค์พระนารายณ์จงโปรด อำนวยพรให้ท่านประสบความสำเร็จ ความเจริญ มีกำลังกาย กำลังใจที่มั่นคงเข้มแข็ง เพื่อเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ของประเทศสืบไป

(นายอุตตม สาวนายน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

สารปลัด

กระทรวงอุตสาหกรรม

ในโอกาสที่ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้สถาปนาครบรอบ 25 ปี ในปี พ.ศ. 2559 ผมขอแสดงความยินดี และส่งความปรารถนาดีมายังข้าราชการ และพนักงานของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทุกท่าน

ประเทศไทยได้พัฒนาและก้าวข้ามความเปลี่ยนแปลงมามากมาย โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมประเทศไทยคือผู้นำในหลายสาขาอุตสาหกรรมของภูมิภาค มีขีดความสามารถสูงในการแข่งขันกับตลาดโลก รวมถึงเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจให้ก้าวผ่านภาวะวิกฤตมาหลายครั้ง และในอนาคตภาคอุตสาหกรรมยังคงเป็นภาคส่วนสำคัญที่จะนำพาประเทศให้สามารถยกระดับไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยมี สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม หรือ

สศอ. หน่วยงานที่มีภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ในการจัดทำแผนนโยบาย และยุทธศาสตร์พัฒนาภาคอุตสาหกรรม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สศอ. ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ ในการทำหน้าที่จนสามารถผลักดันนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ จนประสบความสำเร็จในหลาย ๆ เรื่อง

ในวาระที่ สศอ. ครบรอบ 25 ปี ผมขอขอบคุณข้าราชการและพนักงานของ สศอ. ทุกคน และขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย รวมถึงองค์พระนารายณ์ ได้โปรดอำนวยการให้ท่านประสบความสำเร็จ มีความสุขความเจริญ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง พร้อมเป็นกำลังสำคัญของหน่วยงานเพื่อร่วมกันพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

(นายสมชาย หาญหิรัญ)

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

สารผู้อำนวยการ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะเป็นองค์กรชั้นนำ การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน ทำหน้าที่จัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน รวมทั้งชี้แนะและการเตือนภัย เศรษฐกิจอุตสาหกรรม และเป็นหน่วยงานวิชาการที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อนำไปสู่การวาง แนวทางพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับ ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการของไทย โดยในปี พ.ศ. 2559 เป็นปีที่ สศอ. สถาปนา ครบรอบ 25 ปี หนังสือรายงานประจำปีเล่มนี้ จึงได้จัดทำเนื้อหาเพิ่มเติมในส่วนของบทบาท ภารกิจด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการชี้แนะและเตือนภัย อุตสาหกรรม ด้านการเพิ่มความสามารถในการ แข่งขันภาคอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนา อุตสาหกรรม และด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระหว่างประเทศ

ในส่วนของทิศทางอุตสาหกรรมไทย กับความท้าทายในอนาคต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สศอ. ได้ดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การศึกษายุทธศาสตร์ภาคอุตสาหกรรมของประเทศภูมิภาค ASEAN เพื่อพัฒนาและกำหนด ตำแหน่งยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมไทยในอนาคต Industry Foresight : ทางเลือกสำหรับ อุตสาหกรรมไทยในอนาคต ยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ทางแยกของอุตสาหกรรม ปาล์มน้ำมันไทย : โอเลโอเคมีทางเลือกใหม่ที่ เพิ่มมูลค่า แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม เป้าหมายสู่ Thailand 4.0 การขยายกรอบดัชนี ผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) สู่ดัชนีอุตสาหกรรม (IPI) เพื่อติดตามอุตสาหกรรมกลุ่ม New S-cure และโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์

และระบบอัตโนมัติเพื่อตอบสนองเป้าหมาย ไทยแลนด์ 4.0 เป็นต้น

นอกจากนี้ ในส่วนการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สศอ. ได้ดำเนินงานครอบคลุมตามบทบาทหน้าที่ด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนายุทธศาสตร์อุตสาหกรรม กับต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศ ของกระทรวงอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมบริการ กลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการผลิตสู่สากล ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ การขับเคลื่อน นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบคลัสเตอร์ การพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม การศึกษาการเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรม แพชั่นไทยกับระบบการผลิตการตลาด และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน ยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนม ตัวชี้วัดผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity หรือ TFP) การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ รองรับป้ายข้อมูลรถยนต์ (Eco Sticker) เป็นต้น

สศอ. จะมุ่งมั่นพัฒนาองค์กรต่อไป ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อการพัฒนาภาค อุตสาหกรรม ให้สามารถยกระดับขีดความ สามารถและพร้อมขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย เพื่อความยั่งยืนของประเทศต่อไปในอนาคต

(นายศิริรุจ จุลกะรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ส่วนที่ 1

PART 1

ข้อมูลทั่วไป

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน

พันธกิจ/ภารกิจ

- ▶ จัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน
- ▶ จัดทำ เชื่อมโยง และให้บริการข้อมูลการชั้นนำและการเตือนภัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเชื่อถือได้
- ▶ สร้างความเข้มแข็งในการเป็นองค์กรที่เป็นเลิศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ค่านิยม

รับผิดชอบหน้าที่ เสนอแนะอย่างสร้างสรรค์
มีความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งผลสัมฤทธิ์

อำนาจหน้าที่

- ▶ เสนอแนะนโยบาย แนวทางและมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- ▶ เสนอแนะนโยบาย กำหนดค่าที่ แนวทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งประชุมเจรจากับองค์กรหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม
- ▶ ศึกษา วิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายการวางแผน การพัฒนาอุตสาหกรรมและการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- ▶ วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ▶ ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
- ▶ กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม การจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ▶ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

จรรยาบรรณข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ข้อพึงปฏิบัติของข้าราชการ

1. ความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ตระหนักและสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง และต่อสังคม

2. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์ตามกำหนดเวลา ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คุ่มค่า ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ชอบธรรม โดยรักษาและใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชนและประเทศชาติ

3. การเคารพบุคคลและองค์กร

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พึงเคารพสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนและผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน รักษาชื่อเสียงของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมถึงพึงรักษาและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า

4. การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวดเร็ว ประหยัดและถูกต้อง ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความมีน้ำใจสุภาพ เอื้ออาทร

5. การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นมืออาชีพ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง เที่ยงธรรม ยึดมั่นในหลักวิชาการและจริยธรรม

6. การดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ควรดำรงชีวิตโดยยึดปรัชญาของหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

7. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ข้าราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย พร้อมรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบได้

คณะผู้บริหาร

นายอภิรัชย์ ปัทมสิริวัฒน์
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายศิริรุจ จุลกะรัตน์
ผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายวีรศักดิ์ สุขประเสริฐ
รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นางเพ็ญวิภา ไตรศรีพานิช
ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายปรีดา อัตวินิจตระการ
ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นางสาวปรารถนา บุญญฤทธิ์
ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

นางสาวสมจิตต์ เอี่ยมวรชัย
ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารกลาง

คณะผู้บริหาร

นางสาวนพมาศ ช่วยบุญกุล
ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
อุตสาหกรรมรายสาขา 1

นายอิทธิชัย ยศศรี
ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
อุตสาหกรรมรายสาขา 2

นายกฤศ จันทรสุวรรณ
ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
อุตสาหกรรมมหภาค

นายธีรทัศน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ผู้เชี่ยวชาญด้านชั้นนำ
และเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

นางดวงดาว ชาวเจริญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนา
อุตสาหกรรม

นางน็อร สุขุม
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

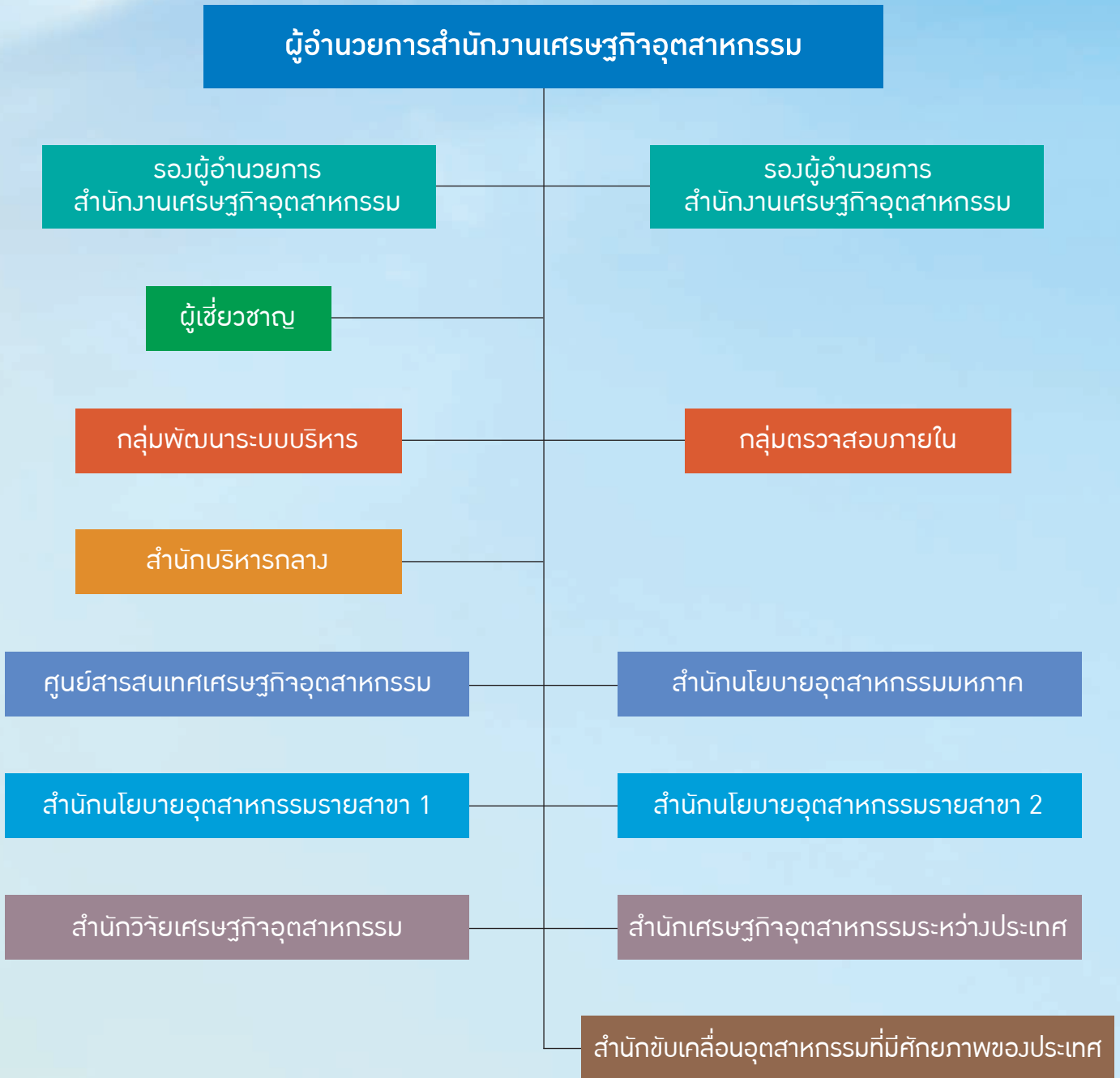

นายจักรพันธ์ เด่นดวงบริพันธ์
หัวหน้ากลุ่ม
พัฒนาระบบบริหาร

นางสาวจริยา เด่นดวง
หัวหน้ากลุ่ม
ตรวจสอบภายใน

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สศอ.

หมายเหตุ: สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
THE OFFICE OF INDUSTRIAL ECONOMICS

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
THE OFFICE OF INDUSTRIAL ECONOMICS

สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2533 ขอปรับปรุงฐานะของกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมให้เป็นสำนักงานเทียบเท่ากรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานนโยบายและแผนพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ ในการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยให้อิโณวานของสำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมารวมเข้าด้วยกันตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่ และกิจการบริหารงานบางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสำนักงานพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก) กระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2534 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 156 ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2534 โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้นจึงได้ถือเอา วันที่ 5 กันยายน 2534 เป็นวันก่อตั้ง สศอ. ตั้งแต่นั้นมา

ต่อมาอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 อ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2545 และออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2551 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 125 ตอนที่ 18ก ลงวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนราชการดังปัจจุบัน

ส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบ

สำนักบริหารกลาง

- ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปของสำนักงาน และงานช่วยอำนวยความสะดวก
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินการบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงาน
- ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัฒนาข้าราชการ การเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรมของสำนักงาน
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมความรู้ความก้าวหน้า และผลงานของสำนักงาน
- ปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

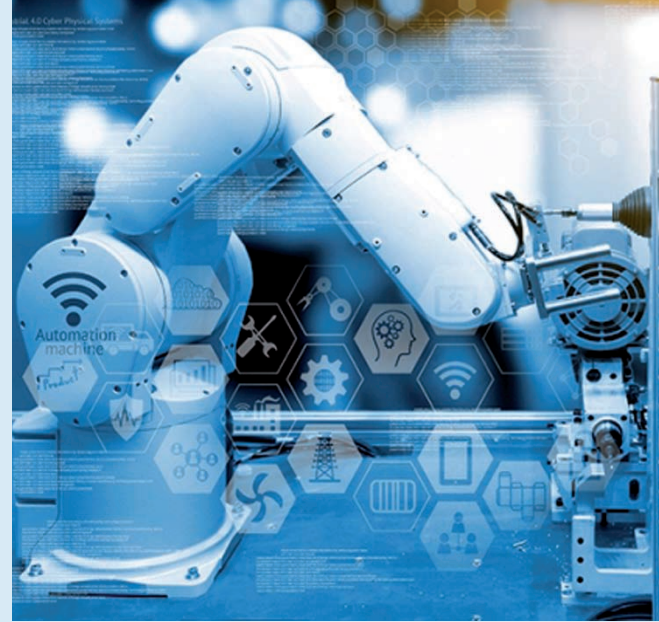
- กำหนดนโยบายและระเบียบในการสำรวจ การเก็บรักษา และการใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเป็นศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- รวบรวมและจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมในภาพรวม และรายสาขาอุตสาหกรรม
- ปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

- เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- เสนอแนะแนวทางการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- ประสานการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาภาคอุตสาหกรรม
- ประสานและจัดทำแผนงานงบประมาณและแผนปฏิบัติการของสำนักงาน ให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง
- ปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1 และสำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

- เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
- ศึกษาวิเคราะห์และติดตามสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มและเตือนภัยอุตสาหกรรมรายสาขา
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
- ประสานการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมรายสาขา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

- จัดหาและรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคและเป็นหน่วยสารสนเทศเชิงลึกของกระทรวง รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- วิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และติดตามสถานการณ์ รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมโดยรวม
- พัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิเคราะห์และวิจัยทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

- เสนอแนะนโยบาย แนวทาง มาตรการ และกำหนดทำที่ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี
- ประสานความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับต่างประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ
- บริหารจัดการมาตรการตามพันธะผูกพันด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มตรวจสอบภายใน

- ดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกหน่วยงาน และมีอำนาจในการเข้าถึงข้อมูลเอกสาร ทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริหาร
- การให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ เพื่อสร้างคุณค่า และปรับปรุงการดำเนินงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

- เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ ภายในสำนักงาน
- ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการในสำนักงาน
- ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และหน่วยงานภายในสำนักงาน
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างและอัตรากำลัง

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	1 ตำแหน่ง
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	2 ตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญ	4 ตำแหน่ง
กลุ่มตรวจสอบภายใน	2 ตำแหน่ง
กลุ่มพัฒนาระบบราชการ	2 ตำแหน่ง
สำนักบริหารกลาง	22 ตำแหน่ง
ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	19 ตำแหน่ง
สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค	12 ตำแหน่ง
สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1	19 ตำแหน่ง
สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2	18 ตำแหน่ง
สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	13 ตำแหน่ง
สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ	15 ตำแหน่ง
สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ (หน่วยงานภายใน)	7 ตำแหน่ง
รวม	136 ตำแหน่ง

งบประมาณสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

(หน่วย : บาท)

งบรายจ่าย	ปี 2558	ปี 2559
งบบุคลากร	61,986,300	62,765,400
งบดำเนินการ	77,660,400	65,630,175.10
งบลงทุน	5,749,500	7,044,436.90
งบเงินอุดหนุน	10,425,100	10,952,288
งบรายจ่ายอื่น	225,066,000	197,500,000
รวม	380,887,300	343,892,300

ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2559

นางสาวณัฐวิญา แตยสุภา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

(ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักขับเคลื่อน
อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ)

ส่วนที่ 2

PART 2

ผลการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ
2559

การดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540

ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ 2559

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ว่าด้วยการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อให้มีผลใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจึงได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ และจัดให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชน โดยมีการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ดังนี้

1. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารขึ้นตั้งแต่ปี 2548 โดยได้จัดทำโครงสร้าง การจัดองค์การ สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน นอกจากนี้ภายในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ยังมีการจัดทำแผนผังการดำเนินงาน (Flow chart) สำหรับขั้นตอนการขอรับบริการ ข้อมูลข่าวสารเพื่อไว้สำหรับให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อ ณ ชั้น 2 ห้องสมุด อาคาร สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ 0 2202 4274, 0 2202 4284

2. การดำเนินการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้จัดทำระบบ ดังนี้

- 2.1 ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารตาม มาตรา 9 (1) - (8) ไว้ให้บริการอย่างครบถ้วน โดยมีระยะเวลาจัดเก็บไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 2.2 จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารไว้ให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน และสามารถสืบค้นได้ อย่างสะดวก และรวดเร็ว

3. ด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 3.1 มอบหมายรองหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ เป็นการเฉพาะ
- 3.2 ผู้บริหารให้ความสำคัญในการติดตาม ควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ของราชการอย่างเคร่งครัด เช่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 การจัดประชุมคณะกรรมการฯ อย่างสม่ำเสมอ

ผลสำรวจความพึงพอใจการใช้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร (สำหรับบุคคลภายนอก) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 (ตุลาคม 2558 ถึง กันยายน 2559)

ความพึงพอใจของหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ที่ให้บริการ	คิดเป็นร้อยละ	93.5
ความเหมาะสมด้านสถานที่	คิดเป็นร้อยละ	90.3
ความพอเพียงของอุปกรณ์ที่ให้บริการในห้องสมุด	คิดเป็นร้อยละ	87.0
การให้บริการของเจ้าหน้าที่	คิดเป็นร้อยละ	93.5
ภาพรวมการให้บริการภายในห้องสมุด	คิดเป็นร้อยละ	87.8

- 3.3 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้จัดเก็บสถิติและจัดทำรายสรุปผล การมาใช้บริการของผู้ที่มาขอรับบริการ ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ณ ห้องสมุด สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และได้นำเสนอผลรายงาน ต่อผู้บริหารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทราบ
- 3.4 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
- 3.5 มีการเผยแพร่งานบริการด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร คู่มือ ประชาชน และ VDO 3 นาทีเพื่อประชาชน ลงผ่านช่องทางเว็บไซต์ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม www.oie.go.th
- 3.6 มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ เว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร บอร์ดประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย รายงานประจำปี เป็นต้น รวมทั้งมีการสำรวจความคิดเห็นจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

4. การเผยแพร่ข้อมูล

- 4.1 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับการประกวดราคา ประกาศสอบราคาทั่วหน้า ส่วนราชการลงนามแล้ว เผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 4.2 มีการจัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายเดือน จัดเป็นหมวดหมู่ชัดเจนไว้ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม และมีการเผยแพร่บนเว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทุกเดือน

สำหรับปี พ.ศ. 2559 ได้ดำเนินการปรับปรุงการจัดกระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 และ มาตรา 9 ดังนี้

1. ศึกษาดูงานการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ห้องสมุด กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
2. จัดทำเอกสารและดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2559
3. จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559
4. จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องตามพระราช บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 และ มาตรา 9 จากทุกหน่วยงานภายในสำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
5. จัดทำและติดตั้งป้ายศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และป้ายขั้นตอนขอรับบริการข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ห้องสมุด ชั้น 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
6. จัดทำแผ่นพับแนะนำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวง อุตสาหกรรม เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้มาขอรับบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ
7. ปรับปรุงข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

รางวัล/ประกาศเกียรติคุณของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปี 2559

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้รับรางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินและการคลัง ครั้งที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จากนายกรัฐมนตรีนาย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2559 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผลการปฏิบัติราชการ ตามผลผลิตงบประมาณ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) มีหน้าที่หลักในการเสนอแนะนโยบาย แนวทาง มาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมและจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรม ของประเทศ อีกทั้งการกำหนดค่าที่แนวทางการร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ระหว่างประเทศ การประชุมเจรจากับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้าน อุตสาหกรรม การวิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ กำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมการแก้ไขปัญหา การพัฒนา เทคโนโลยีรวมถึงการวิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์ แนวโน้ม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม การสำรวจเก็บรักษาการใช้ ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรมการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และการทำหน้าที่เป็น ศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สศอ. ได้กำหนดผลผลิตซึ่งสอดคล้องกับภารกิจตามหน้าที่ที่ความ รับผิดชอบหลักและปรากฏผลการปฏิบัติราชการตามผลผลิตงบประมาณ ดังนี้

ผลผลิตที่ 1

การจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

ภายใต้ผลผลิตที่ 1 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2559 สศอ. มีการดำเนินการเสนอแนะนโยบาย มาตรการ แผนพัฒนาอุตสาหกรรมมหภาค อุตสาหกรรมรายสาขา และการเสนอแนะทำที่เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ 115 เรื่อง สศอ. มีผลการปฏิบัติการ ทั้งสิ้น 171 เรื่อง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ

- การกำหนดพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning) เพื่อรองรับการลงทุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- แนวทางความร่วมมือตามนโยบายประชารัฐเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลไทย
- มาตรการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางวิจัย พัฒนาหรือทดสอบสมรรถนะยานยนต์ต้นแบบในภูมิภาค
- แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่ง ระยะเร่งด่วน พ.ศ. 2559 เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งตามแนวตะวันออก-ตะวันตก (E-W Corridor)
- ร่าง พ.ร.บ. กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ.
- แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์
- แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสารสนเทศระบบรางและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง
- แนวทางความร่วมมือตามนโยบายประชารัฐ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลไทย
- ร่างยุทธศาสตร์สิบประรด ปี 2560 - 2569
- เจรจายขยายขอบเขตสินค้าภายใต้ความตกลงเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA Expansion)
- การทบทวนกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะราย (PSRs) สำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า ภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจในภูมิภาค (RCEP)

ผลผลิตที่ 2

การบริการข้อมูลสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ภายใต้ผลผลิตที่ 2 ในปีงบประมาณ 2559 สศอ. มีการดำเนินการให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ ดัชนีอุตสาหกรรมรายเดือน การสำรวจข้อมูลการผลิตอุตสาหกรรมรายปี สรุปข่าวรายวัน รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายเดือน รายไตรมาส รายปี วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายไตรมาส วารสาร OIE share รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่าน Web site, Facebook สศอ. มีผู้รับบริการทั้งสิ้น 156,622 ราย นอกจากการให้บริการข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ สศอ. ยังมีการเปิดแถลงข่าวดัชนีอุตสาหกรรม เป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้ผู้ประกอบการ ผู้สนใจ และประชาชนทั่วไปได้รับทราบข้อมูลภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมของประเทศ

ในปีงบประมาณ 2559 สศอ. ยังมีการดำเนินการที่สำคัญอีก คือการทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ภายใต้แผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อรองรับการปฏิรูปอุตสาหกรรม ที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยได้กำหนดเป็น 2 ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีแนวทาง และเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เน้นกลุ่มอุตสาหกรรมฐานเดิมที่จะขับเคลื่อนไปสู่อุตสาหกรรมศักยภาพ และกลุ่มอุตสาหกรรมที่ต้องปฏิรูป โดยดำเนินการใน 3 แนวทาง คือ

- 1) ยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และระบบบริหารจัดการ
- 2) ยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรม
- 3) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันการเพิ่มผลิตภาพ

มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : เพื่อให้สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีผลิคุณภาพการผลิตและผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเครือข่ายและมีกลไกสนับสนุนการเพิ่มผลิตภาพเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมของอุตสาหกรรมศักยภาพ เน้นการปฏิรูปอุตสาหกรรมในกลุ่มที่ต่อยอดสู่อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (Frist S - Curve) และอุตสาหกรรมอนาคต (New S - Curve) โดยดำเนินการใน 3 แนวทาง คือ

- 1) ส่งเสริมการลงทุนและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อรองรับในอุตสาหกรรมใหม่
- 2) พัฒนาผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตในอุตสาหกรรมใหม่
- 3) การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายยุทธศาสตร์ : มีสถานประกอบการและที่ได้มาตรฐานในอุตสาหกรรมศักยภาพเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการและบุคลากรรวมทั้งแรงงานที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปสู่การผลิตและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

รายงานผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ตารางสรุปผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ตัวชี้วัดผลการ ปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
มิติภายนอก					75				4.3033	3.2000
การประเมินประสิทธิผล					75				4.3033	3.2000
1.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมภาค อุตสาหกรรม	พันล้านบาท	5	3511.07	3565.36	3619.65	3673.94	3728.23	3,703.80	4.5498	0.2333
1.2 ระดับความสำเร็จ ของคุณภาพแผน ในการขับเคลื่อน Super Cluster	ระดับ	20	1	2	3	4	5	5	5	1.0256
1.3 ระดับความสำเร็จ ของร้อยละเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักตาม เป้าหมายผลผลิต ของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559) - ผลผลิตที่ 1 การจัดทำ นโยบาย แผน และ มาตรการด้าน อุตสาหกรรม - ผลผลิตที่ 2 การบริการ ข้อสนเทศด้าน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม	ระดับ	5	1	2	3	4	5	ผลผลิต 1 เติง ปริมาณ 117 เรื่อง เชิงคุณภาพ ร้อยละ 100 ผลผลิต 2 เติงปริมาณ 156,622 เรื่อง เชิงคุณภาพ ร้อยละ 89.60	5	0.2564
1.4 ระดับความสำเร็จของ การดำเนินการผลักดัน แผนปฏิบัติการการ เพิ่มประสิทธิภาพและ ผลิตภาพการผลิตของ ภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564	ระดับ	25	1	2	3	4	5	3	3	0.7692

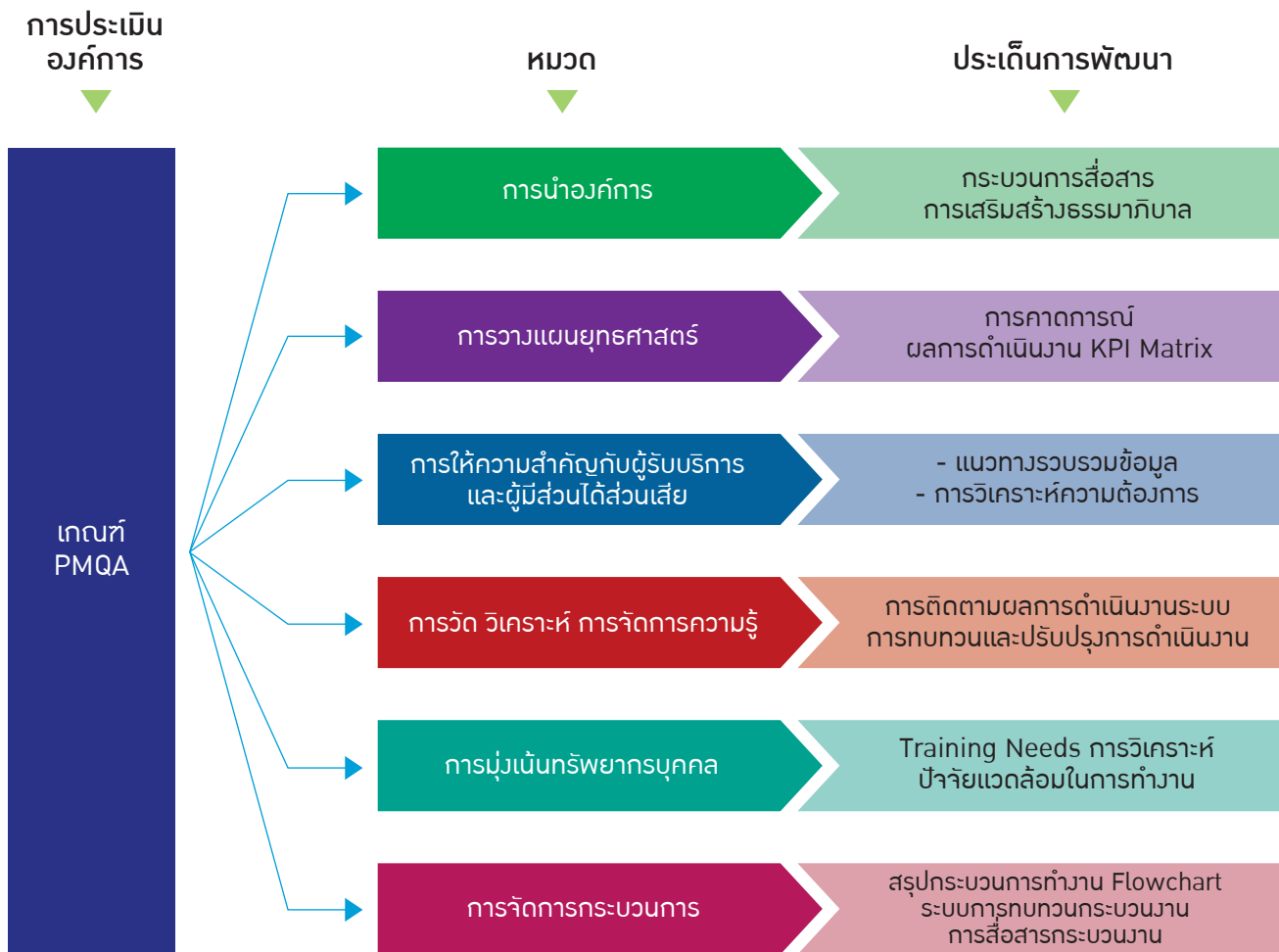
ตัวชี้วัดผลการ ปฏิบัติราชการ	หน่วยวัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การให้คะแนน					ผลการดำเนินงาน		
			1	2	3	4	5	ผลการ ดำเนินงาน	ค่าคะแนน ที่ได้	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก
1.5 ร้อยละความพึงพอใจ ต่อบทวิเคราะห์ ของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการ เผยแพร่ บทวิเคราะห์ ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม	ร้อยละ	20	65	70	75	80	85	5	5	1.0256
การประเมินคุณภาพ			ไม่มีการประเมิน							
2. ความพึงพอใจของ ผู้รับบริการ (สศอ. ไม่มีตัวชี้วัดนี้)										
มิติภายใน					22.50				4.5172	
การประเมินประสิทธิภาพ					12.50				4.7309	
3. การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณ					5				4.3273	
3.1 การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณรายจ่าย ลงทุน	ร้อยละ	2.5	75	78	81	84	87	100	5	0.1282
3.2 การเบิกจ่ายเงิน งบประมาณรายจ่าย ภาพรวม	ร้อยละ	2.5	88	90	92	94	96	93.31	3.6545	0.0937
4. การประหยัดพลังงาน					2.5				5	0.1282
4.1 ด้านไฟฟ้า	ระดับ	1.25	1	2	3	4	5	5	5	0.0625
4.2 ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง	ระดับ	1.25	1	2	3	4	5	5	5	0.0625
5. การประหยัดน้ำ	ระดับ	2.5	1	2	3	4	5	5	5	0.1250
6. การพัฒนา ประสิทธิภาพระบบ สารสนเทศภาครัฐ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	5	5	0.2564
การพัฒนางองค์กร									4.25	0.4500
7. การพัฒนา สมรรถนะองค์การ	ระดับ	5	1	2	3	4	5	4.5	4.5	0.2308
8. ระดับคุณธรรมและ ความโปร่งใสใน การดำเนินงานของ หน่วยงาน	ระดับ คะแนน	5	0	20	40	60	80	77.56	4	0.2051
น้ำหนักรวม	100		ค่าคะแนนที่ได้							4.3827

รายงานผลการดำเนินการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้นำแนวทางการพัฒนา
คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public sector Management Quality
Award: PMQA) มาปรับใช้ในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังที่จะ
ยกระดับองค์การสู่ความเป็นเลิศ พัฒนาอย่างยั่งยืน และก้าวสู่สากล

สำหรับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สศอ.
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับทิศทาง
การพัฒนาระบบราชการไทย และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อรักษามาตรฐานระบบคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 1
ที่ สศอ. ได้รับการรับรองจากสำนักงาน ก.พ.ร. เมื่อปี พ.ศ. 2556 และเตรียมความพร้อมรองรับการตรวจ
ประเมินตามเกณฑ์คุณภาพบริหารจัดการภาครัฐ ฉบับที่ 2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการภายใน ซึ่งจะทำให้สามารถปรับระบบการ
วัดผลลัพธ์การดำเนินการให้สะท้อนทิศทางขององค์กรและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ตามวิสัยทัศน์ของ สศอ.
ในการ “เป็นองค์กรชั้นนำการพัฒนากุศลธรรมอย่างยั่งยืน” ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการประเมินองค์กรเพื่อ
ค้นหาโอกาสในการปรับปรุง และนำมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นการ
พัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ทั้งการปรับปรุงกระบวนการ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร ควบคู่กับ
การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร พร้อมกับส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อมุ่งสู่องค์กร
แห่งความเป็นเลิศ ดังนี้

1. การปรับปรุงองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ระดับพื้นฐาน ฉบับที่ 2 โดยคณะทำงาน PMQA ในแต่ละหมวดได้มีการระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์โอกาสในการปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาองค์กรรายหมวด ซึ่งพบประเด็นที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงในแต่ละหมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 การนำองค์กร ประเด็นที่ต้องปรับปรุง อาทิ

- 1) การพัฒนากระบวนการสื่อสารของผู้นำระดับสูง
- 2) การกำหนดกรอบในการจัดทำแนวทางการสื่อสารโดยจัดทำเป็นตารางการสื่อสารของผู้นำระดับสูง
- 3) กำหนดกรอบในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลของผู้นำระดับสูงโดยการจัดทำเป็นตารางกิจกรรมการเสริมสร้างธรรมาภิบาล

หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ประเด็นที่ต้องปรับปรุง อาทิ เช่น

- 1) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการคาดการณ์ผลการดำเนินงานของตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผลการดำเนินการในอดีต ความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 2) การจัดทำตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดที่สำคัญ กับกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (KPI Matrix)

หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ

- 1) การทบทวนแนวทางการรวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Flow Chart)
- 2) การทบทวนช่องทางการรวบรวมข้อมูลของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4) สรุปความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ อาทิ

- 1) การติดตามผลการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น ทุกไตรมาส ทุก 6 เดือน ทุกปี แล้วนำผลลัพธ์จากการดำเนินงานปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ดูว่าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เพราะอะไร เพื่อจะได้นำไปแก้ไข ปรับปรุง การทำงานต่อไป
- 2) การจัดทำ Flow Chart กระบวนการ รวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน ทุกแผนงานที่มีต้นทางมาจากแหล่งต่าง ๆ สามารถนำสู่การ feedback กลับไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของตัวชี้วัด เพื่อให้ผู้บริหารนำไปทบทวนและจัดทำมาตรการปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป อย่างเป็นระบบ เป็นต้น

หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ประเด็นที่ต้องปรับปรุง อาทิ

- 1) การจัดทำคู่มือในการสำรวจความต้องการและหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร (Training Needs)
- 2) การกำหนดแนวทาง และวิธีการในการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านสุขภาพ

หมวดที่ 6 การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ ประเด็นที่ต้องปรับปรุง อาทิ

- 1) การทบทวนและสรุปรายชื่อของกระบวนการทำงาน
- 2) การทบทวนแนวทางการออกแบบผลผลิต การบริการ และกระบวนการทำงาน (Flow Chart)
- 3) การทบทวนแนวทางการทบทวนผลการดำเนินการตามตัวชี้วัด
- 4) การสื่อสารแนวทางการออกแบบผลผลิต การบริการ และกระบวนการทำงาน รวมทั้งแนวทางการทบทวนผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดไปยังทุกหน่วยงานใน สศอ. เพื่อให้รับทราบและนำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน
- 5) การดำเนินการตามแนวทางการออกแบบผลผลิต การบริการ และกระบวนการทำงาน รวมทั้งแนวทางในการทบทวนผลการดำเนินการตามตัวชี้วัด

2. การปรับปรุงพัฒนาฝีมือมาตรฐานการปฏิบัติงานของ สศอ. โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม และกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ซึ่งมีผลงานเข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 11 เรื่อง ประกอบด้วย
 - 1) การบริหารงบประมาณ
 - 2) การตรวจสอบด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E - Bidding)
 - 3) การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน
 - 4) การจัดทำดัชนีอุตสาหกรรมรายเดือน
 - 5) การบริหารโครงการฝึกอบรมสำหรับบุคลากร
 - 6) การพัฒนาบุคลากร
 - 7) การให้โอนข้าราชการ
 - 8) การประเมินผลงานเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงขึ้น
 - 9) การดำเนินงานด้านวินัยและละเมิด
 - 10) การสรรหาโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ
 - 11) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล และการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ซึ่งสำนักงานฯ ได้นำคู่มือเหล่านี้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานฯ ในปี 2560 ต่อไป

3. การค้นหาคนคุณค่า สศอ. ประจำปี พ.ศ. 2559 เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 4 โดยค้นหาบุคลากรภายในหน่วยงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของบุคลากรด้วยกัน สำหรับกิจกรรมค้นหาคนคุณค่าได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกไว้ 4 ประการ ตามค่านิยมของสำนักงานฯ หรือที่เรียกว่าค่านิยม ASIA ดังนี้

A = Accountability ความรับผิดชอบ ได้แก่ ทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบในความเป็นข้าราชการฯ ทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบจนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ทำงานเสร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีคุณภาพ ตรงต่อเวลา เป็นต้น

S = Suggestion การเสนอแนะ ได้แก่ อย่างน้อยดูภายในเรื่องที่เหมาะสมเสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุง หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อทำให้ทุกอย่างดีขึ้น เสนอแนะด้วยความหวังดี และทัศนคติเชิงบวก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมุ่งมั่นในการปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

I = Integrity ความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้น

A = Achievement Motivation ความมุ่งมั่นปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย

ซึ่งผู้ที่ได้รับคะแนนมากที่สุด ได้แก่ คุณสงวน ตั้งดี ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สังกัด สำนักบริหารกลาง โดยบุคลากรที่ลงคะแนนนั้นได้เขียนถึงความประทับใจต่อคนคุณค่า เช่น คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่เข้าปฏิบัติงานใหม่อย่างสม่ำเสมอ และมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานเป็นที่รักของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน

การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของ สศอ. ให้สามารถรักษาระดับมาตรฐานได้อย่างต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุเป้าหมาย ผู้นำองค์กรได้ให้ความสำคัญในการผลักดัน โดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของการนำเกณฑ์ PMQA มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาความเป็นระบบของกระบวนการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกันทั่วทั้งองค์การ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นมุ่งมั่นในการนำกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการไปสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง โดยมีการวัดผลได้ การกำหนดตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการควบคุมติดตาม และประเมินผลการดำเนินการ รวมทั้งใช้ในการศึกษาเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ตลอดจนการค้นหานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงบริการ กระบวนการ และการปฏิบัติการ รวมถึงการสร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถรักษาระดับมาตรฐานได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ มีความพร้อมรองรับ การตรวจประเมินตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ฉบับที่ 2 รวมทั้งพร้อมมุ่งสู่การสมัครขอรับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในหมวดที่มีความพร้อมในอนาคตต่อไป

ผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
(ตุลาคม 2558 - กันยายน 2559)

องค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติราชการตามประเด็นยุทธศาสตร์
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.)

แผนการจัดการความรู้แผนที่ 1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

การกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้ทันต่อกระแสโลกและผลักดันไปสู่การปฏิบัติ

องค์ความรู้ที่จำเป็น

ความรู้การดำเนินการผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564

เหตุผลที่เลือกองค์ความรู้

เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและตรงตามภารกิจของหน่วยงาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สศอ.

แผนการจัดการความรู้แผนที่ 2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศเศรษฐกิจ
อุตสาหกรรมและระบบเตือนภัยที่เชื่อถือได้ และทัน
สถานการณ์

องค์ความรู้ที่จำเป็น

ความรู้การวิจัยและพัฒนาดัชนีภาคอุตสาหกรรม

เหตุผลที่เลือกองค์ความรู้

เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและตรง
ตามภารกิจของหน่วยงาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สศอ.

แผนการจัดการความรู้แผนที่ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

องค์ความรู้ที่จำเป็น

ความรู้การเขียนบทความด้วย Infographic

เหตุผลที่เลือกองค์ความรู้

เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและตรงตามภารกิจของหน่วยงาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สศอ.

กิจกรรมการจัดการความรู้ 8 ขั้นตอน (Knowledge Management Process : KMP) แผนการจัดการความรู้แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3

1. การบ่งชี้ความรู้

ผลการดำเนินงาน

- 1.1 จัดตั้งคณะทำงานความรู้การดำเนินการผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพ และผลิตภาพ
การผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564
- 1.2 จัดตั้งคณะทำงานความรู้การวิจัยและการพัฒนาดัชนีภาคอุตสาหกรรม
- 1.3 จัดตั้งคณะทำงานความรู้การเขียนบทความด้วย Infographic

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน การรวบรวมความรู้จากเอกสาร / ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ / บุคลากร สศอ. / ผู้มีความ
เชี่ยวชาญ

3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน การจัดทำความรู้ให้เป็นเอกสาร/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน

- 4.1 จัดตั้งคณะทำงานประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- 4.2 ประชุมคณะทำงานฯ เพื่อประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

5. การเข้าถึงความรู้ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน

- 5.1 การประชุมคณะทำงานองค์ความรู้ขั้นต้นและกระบวนการการผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564 จำนวน 2 ครั้ง
- 5.2 การประชุมคณะทำงานองค์ความรู้ขั้นต้นและกระบวนการความรู้การวิจัยและการพัฒนาดัชนีภาคอุตสาหกรรม จำนวน 2 ครั้ง
- 5.3 การประชุมคณะทำงานองค์ความรู้ขั้นต้นและกระบวนการความรู้การเขียนบทความด้วย Infographic จำนวน 2 ครั้ง
- 5.4 Internet (Facebook) Kmoie Industrial
- 5.5 เสี่ยงตามสาย จำนวน 5 ครั้ง ได้แก่
 1. ครั้งที่ 1 เรื่องขายร้อนด้วยอาหารธาตุเย็น วันที่ 26 เมษายน 2559
 2. ครั้งที่ 2 เรื่องการจัดงาน KM KICK OFF 2016 สศอ. วันที่ 3 พฤษภาคม 2559
 3. ครั้งที่ 3 เรื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าในสำนักงาน และการประหยัดพลังงาน วันที่ 17 พฤษภาคม 2559
 4. ครั้งที่ 4 เรื่องการนอนกับสุขภาพ วันที่ 31 พฤษภาคม 2559
 5. ครั้งที่ 5 เรื่อง THAILAND Industry Expo 2016 วันที่ 21 กรกฎาคม 2559 ณ อิมแพ็คเมืองทองธานี

5.6 การเผยแพร่องค์ความรู้ทาง KM WEB สศอ.

5.7 Knowledge Sharing เรื่อง “KM Overview และแนวทางการจัดทำแผนการจัดการความรู้ ปี 2559”

5.8 การศึกษาดูงาน KM ของค์กรอื่น ๆ ได้แก่ บริษัท วาย.เอส.เอส (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท สยามคาสเทค จำกัด และบริษัท CCS GROUP การศึกษาดูงาน KM ของค์กรอื่น ๆ

▲ บริษัท วาย.เอส.เอส (ประเทศไทย)

▲ บริษัท สยาม คาสเทค จำกัด

▲ บริษัท CCS GROUP

5.9 การจัดงาน KM Kick Off (OIE NEXT STEP) และงาน KM DAY (THINK SMART TOGETHER)

5.10 การเผยแพร่องค์ความรู้ฯ แก่คณะทำงานฯ หน่วยงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

1. การผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564
2. ความรู้การวิจัยและการพัฒนาดัชนีภาคอุตสาหกรรม
3. การเขียนบทความด้วย Infographic

6. การแบ่งปันและการแลกเปลี่ยนความรู้ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน

- 6.1 จัดประชุมคณะทำงานองค์ความรู้การผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564 จำนวน 1 ครั้ง
- 6.2 จัดประชุมคณะทำงานองค์ความรู้การวิจัยและพัฒนาดัชนีภาคอุตสาหกรรม จำนวน 1 ครั้ง
- 6.3 จัดประชุมคณะทำงานองค์ความรู้การเขียนบทความด้วย Infographic จำนวน 1 ครั้ง
- 6.4 จัด Knowledge Sharing ในงาน KM DAY 2016 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เรื่อง “เล่าสู่กันฟัง 3 สำนัก 3 องค์ความรู้”

7. การเรียนรู้ (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

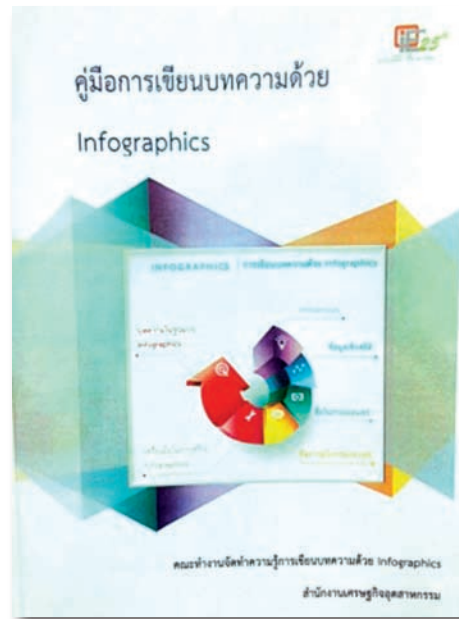
ผลการดำเนินงาน นำไปปฏิบัติงานและนำกลับไปแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการเผยแพร่คู่มือองค์ความรู้ฯ ไปยังคณะทำงานฯ หน่วยงานภายในสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และห้องสมุดสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

คู่มือการจัดทำความรู้ด้านการดำเนินการผลักดันแผนปฏิบัติการการเพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2559 - 2564

คู่มือการจัดทำดัชนี
ผลผลิตอุตสาหกรรม

คู่มือการเขียนบทความ
ด้วย Infographics

8. การยกย่องชมเชย (แผนที่ 1 แผนที่ 2 แผนที่ 3)

ผลการดำเนินงาน มอบใบประกาศนียบัตรแก่คณะทำงานตามแผนการจัดการความรู้ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และคณะประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ภายในงาน KM DAY 2016 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ส่วนที่ 3

PART 3

25 ปี สศอ. กับการพัฒนา
อุตสาหกรรมไทย

BIG DATA : หัวใจของ Industry 4.0

สศอ. กับย่างก้าวสำคัญของเสนาธิการ ผู้ใช้ข้อมูลเป็นอาวุธ

โดย ธีรทัศน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการชี้แนะและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

Industry 4.0 เป็นเรื่องที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดในวงการอุตสาหกรรมในยุคนี้ ยุคที่ถนนทุกสายมุ่งหน้าสู่บริบท 4.0 ยกตัวอย่างเช่น Workforce 4.0, Agriculture 4.0, Education 4.0, และอีกหลาย ๆ วงการที่ร่วมกันขับเคลื่อน Industry 4.0 เพื่อมุ่งหน้าสู่จุดหมายเดียวกัน ซึ่งก็คือ Thailand 4.0 โดยทุกคนมีความมุ่งหวังร่วมกันที่จะยกระดับความสามารถในการแข่งขันของเราในเวทีโลก อันจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางที่เราติดอยู่ และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดีขึ้น

เมื่อพูดถึง Industry 4.0 หลายคนอาจจะไม่ทราบว่ามีหัวใจสำคัญอยู่ที่ Big Data ซึ่งเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงโลกแห่งความเป็นจริงเข้ากับโลกเสมือนจริงในอินเทอร์เน็ต (physical + cyber) ซึ่งการเชื่อมโยงนี้แหละ เป็นปัจจัยสำคัญในการพาทุกวงการก้าวไปสู่ระดับ 4.0 ที่เราตั้งหน้าตั้งตาที่จะไปให้ถึงกัน

แต่การจะทำ Big Data ในองค์กร อันเป็นหัวใจของ Industry 4.0 ให้เป็นจริงได้ก็ต้องมีพื้นฐานมาจากหลาย ๆ ปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. สถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) สิ่งนี้เป็นเหมือนแบบแปลนหรือพิมพ์เขียวขององค์กรที่ถูกสร้างขึ้นจากวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร โดยอิงจากสิ่งที่องค์กรมีหรือเป็นอยู่ ประกอบกับการพิจารณาสภาพแวดล้อมขององค์กรในปัจจุบัน เพื่อใช้ในการมองภาพใหญ่ ซึ่งจะช่วยให้ในการกำหนดกลยุทธ์ของการจัดทำระบบการทำงานต่าง ๆ ในองค์กร ซึ่งในกรณีนี้ระบบ Big Data ก็ถือเป็นหนึ่งในระบบที่อยู่ในสถาปัตยกรรมองค์กรด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ สถาปัตยกรรมองค์กรก็จะต้องถูกทบทวนออกมาเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย อันจะส่งผลให้สถาปัตยกรรมองค์กรมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรในระยะยาวต่อไป
2. Platform คือ เครื่องมือ กลไก หรือเทคโนโลยีที่ช่วยในการทำงานร่วมกัน เป็นไปได้ การทำงานร่วมกันในที่นี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างระบบงาน แอปพลิเคชัน หรือองค์กร นอกจากนี้การมี Platform ที่ดี ยังสามารถช่วยให้การขยายขนาดและพัฒนาความสามารถของระบบงานที่มีอยู่ เป็นไปได้โดยง่าย และมีข้อจำกัดน้อยที่สุด
3. มาตรฐานของข้อมูล คือ หัวใจสำคัญที่สุดของการเชื่อมโยง

ข้อมูลเพื่อให้เกิด Big Data ที่มีประสิทธิภาพ ระบบ Big Data หรือระบบ 4.0 ใด ๆ แทบจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าข้อมูลทั้งหลายต่างคนต่างทำ โดยไม่ได้อยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานเดียวกัน

4. บุคลากร แน่นอนว่านี่เป็นหัวใจของทุก ๆ เรื่อง ไม่ใช่เฉพาะเรื่อง Big Data หรือ Industry 4.0 ต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรในด้าน Data Science

สศอ. ในฐานะของเสนาธิการของกระทรวงอุตสาหกรรม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีข้อมูลที่มีคุณภาพ และทันการณ์ เพื่อการวิเคราะห์แบบรู้เขา รู้เรา รู้อดีต รู้ปัจจุบัน และคาดการณ์อนาคตอย่างแม่นยำ ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว เพื่อการจัดทำแผน นโยบาย กลยุทธ์ รวมถึงการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ดียิ่งขึ้น และในท้ายที่สุดพวกเราจะสามารถก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศ

เพราะฉะนั้นระบบ Big Data ที่มีประสิทธิภาพจึงน่าจะเป็นอาวุธหนักให้กับผู้ทำหน้าที่เป็นเสนาธิการ สศอ. แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงให้มากที่สุดก็คือ องค์ประกอบหลักที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาอาวุธหนักถึง 4 ข้อที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งจำเป็นจะต้องมีให้ครบ และเราจะต้องจำไว้อย่างหนึ่งว่าไม่ได้มีเวทมนตร์วิเศษอะไรจะสามารถเสกระบบ Big Data ที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรเลย วิธีการมีแค่เริ่มต้นเดี๋ยวนี้ ทำอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอน และไม่ล้มเลิกกลางทางเท่านั้น

ถ้าอยากไปให้ถึงยอดเขา สิ่งเดียวที่จะทำได้คือต้องเริ่มเดินจากตีนเขา ทีละก้าว ทีละก้าวเพื่อให้ถึงยอดเขา ไม่น่าจะมีวิธีอื่นนะครับ

บทบาทของ สศอ. ในการพัฒนา อุตสาหกรรมยานยนต์ไทย

โดย ดวงดาว ชาวเจริญ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม

“ จาก 2504 มาสู่ 2559...
จากนโยบายการบังคับ มาสู่นโยบายการเปิดเสรี...
จากการทดแทนการนำเข้า มาสู่การขยายการส่งออก...
และจากโรงงานประกอบ มาสู่ฐานการผลิต...”

ความสำเร็จของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา 5 ทศวรรษที่ผ่านมา นอกจากศักยภาพความพร้อมในด้านต่างๆ นโยบายภาครัฐถือเป็นอีกปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยก้าวกระโดดสู่การเป็นฐานการผลิตสำคัญระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในการชี้้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน

ตลอด 25 ปีที่ผ่านมา อก. โดย สศอ. มีบทบาทในการชี้ทิศทาง จัดทำ บูรณาการ ผลักดันนโยบายยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย สู่การเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ที่สำคัญดังนี้

ช่วงปี พ.ศ. 2534 - 2540

๘๘ สร้าง PRODUCT CHAMPION ๑๑

ในปี 2533 ปริมาณการผลิตยานยนต์สามารถรองรับความต้องการในประเทศได้อย่างเพียงพอ ประกอบกับนโยบายเปิดเสรีการค้าในช่วงปี 2534 เป็นต้นมา ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการลงทุนประกอบรถยนต์และชิ้นส่วนในประเทศเป็นอย่างมาก สศอ. ได้ดำเนินการ

1. นำเสนอนโยบายอุตสาหกรรม “รถบรรทุกขนาดเล็ก” (ปี 2534) เพื่อยกเลิกประกาศนโยบายฉบับเดิม โดยมีสาระสำคัญคือ ขยายให้นำหนักรถรวมบรรทุกพร้อมกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนให้มากขึ้น รวมทั้งยังคงกำหนดให้รถบรรทุกขนาดเล็กที่มีเครื่องยนต์ขนาดตั้งแต่ 1,000 ซี.ซี. ต้องใช้เครื่องยนต์ที่ผลิตในประเทศ เพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาดการผลิตสร้างอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนหลักให้แข็งแกร่ง ซึ่งต่อมารถบรรทุกขนาดเล็กหรือรถปิกอัพขนาด 1 ตัน คือ Product Champion ตัวแรกของประเทศไทย

2. นำเสนอให้ยกเลิกนโยบายการห้ามตั้งโรงงานประกอบรถยนต์นั่งขึ้นใหม่ (ปี 2537) เพื่อมุ่งให้เกิดการลงทุนในกิจการประเภทนี้มากขึ้น และเพื่อให้เกิดการแข่งขันเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

3. ประสานผลักดันให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น และยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมยานยนต์สู่ระดับโลก

๕๕ พลิกฟื้นวิกฤติ...เป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ ๑๑

ในช่วงปี 2540 - 2541 วิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์อย่างรุนแรง ตลาดในประเทศหดตัวอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ภายใต้อิทธิพลของความร่วมแรงร่วมใจของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทุกบริษัท ทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์สามารถผลิตรถยนต์ได้มากกว่า 1 ล้านคันในปี 2548 โดย สศอ. มีบทบาทดังนี้

1. เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมยานยนต์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการผลักดันให้อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยสามารถยกระดับสู่การผลิตเพื่อส่งออกไปยังทั่วโลก และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้จัดตั้งสถาบันยานยนต์ (ปี 2541) เพื่อเป็นหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

2. นำเสนอการยกเลิกนโยบายบังคับใช้ชิ้นส่วนในประเทศสำหรับการประกอบรถยนต์ นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 ตามพันธกรณีที่มีต่อองค์การการค้าโลก ทำให้มีการลงทุนจากประเทศผู้นำด้านอุตสาหกรรมยานยนต์ของโลกมายังประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

3. ร่วมประสานดำเนินงาน และผลักดันการปรับปรุงโครงสร้างภาษียานยนต์ทั้งระบบในปี 2543 และในปี 2547 ได้แก้ไขปรับปรุงโครงสร้างภาษีศุลกากรเพื่อแก้ปัญหาความลักลั่นของโครงสร้างอุตสาหกรรม ปรับปรุงโครงสร้างภาษีสรรพสามิต โดยให้สอดคล้องกับนโยบายรถยนต์ปิศาจและอนุพันธ์ของรถปิศาจ และให้ความสำคัญกับรถยนต์ที่ใช้พลังงานทดแทนมากขึ้น

4. ศึกษา นำเสนอ และผลักดันนโยบายส่งเสริมการผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล หรือ Ecological Friendly Car for Modern Society (Eco car) (ปี 2546 - 2553) เป็นรถยนต์นั่งที่เป็น Product Champion ควบคู่กับรถปิศาจ สู่การเป็นฐานการผลิต Niche Product ซึ่งจากการนำเสนอแนวนโยบายดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการลงทุนครั้งใหญ่ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยียานยนต์ และเป็นผลให้ภาพรวมตลาดยานยนต์ไทยมีสัดส่วนการจำหน่ายรถยนต์นั่งเพิ่มมากขึ้น เป็นไปตามทิศทางของตลาดรถยนต์โลกที่มีความต้องการรถยนต์ที่ประหยัดพลังงาน มีมาตรฐานความปลอดภัยสูง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในราคาประหยัด

๕๕ พลิกฟื้นครั้งใหญ่...มุ่งเป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ ๑๑

สะอาด-ประหยัด-ปลอดภัย

ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจการเงินซับไพรม์ในปี 2551 รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงโดยเฉพาะด้านราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในช่วงนั้น นอกจากนี้ ยังเกิดแผ่นดินไหวและสึนามิที่ประเทศญี่ปุ่นในช่วงเดือนมีนาคม 2554 ตลอดจนการเกิดมหาอุทกภัยในปีเดียวกันที่สร้างความเสียหายทั่วทั้งประเทศไทย ล้วนได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ (Supply Chain) ต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้การผลิตและการส่งออกรถยนต์ชะลอตัวอย่างมาก จากปัญหาที่เกิดขึ้นทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพลิกฟื้นให้อุตสาหกรรมยานยนต์กลับสู่ภาวะปกติ ซึ่งในปี 2555 สามารถผลิตรถยนต์ได้มากกว่า 2 ล้านคัน โดย สศอ. ได้ดำเนินงานเชิงบูรณาการที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลักดันการปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยและทิศทางยานยนต์โลก (ปี 2553 - 2555) โดยร่วมดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิรูปหลักเกณฑ์การให้สิทธิลดหย่อนอัตราภาษีสรรพสามิต จากรถยนต์ที่มีขนาด “ซี.ซี. ต่ำ-แรงม้าน้อย” มาเป็นรถยนต์ที่มีคุณสมบัติ “สะอาด-ประหยัด-ปลอดภัย” ซึ่งเป็นการใช้กลไกโครงสร้างภาษีสรรพสามิตในการชี้นำทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยที่จะมุ่งไปสู่ความยั่งยืน (Sustainable Mobility)

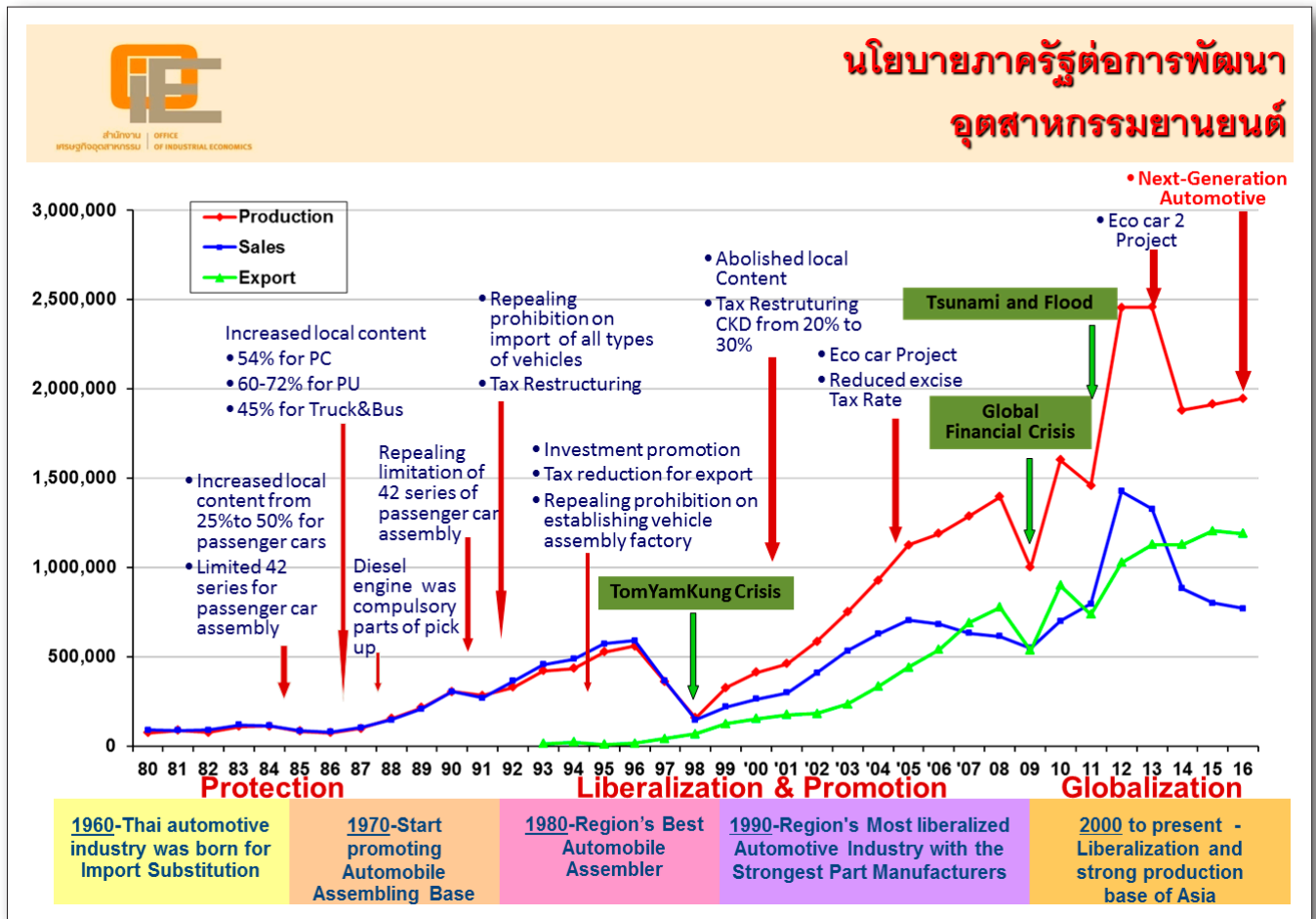
2. ช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีโรงงานประสบอุทกภัย (ปี 2554 - 2556) โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือไม่ให้เกิดการขาดแคลนรถยนต์สำหรับผู้บริโภคในประเทศ อันเนื่องมาจากโรงงานรถยนต์หรือโรงงานชิ้นส่วนยานยนต์ประสบอุทกภัย และเพื่อรักษาไว้ซึ่งอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบ สศอ. ได้ออกประกาศ 2 ฉบับเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุมัตินำเข้ารถยนต์สำเร็จรูปหรือชิ้นส่วนยานยนต์เพื่อทดแทนการผลิตในประเทศสำหรับผู้ประกอบการผลิตรถยนต์หรือชิ้นส่วนยานยนต์ที่มีโรงงานประสบอุทกภัย และออกหนังสืออนุมัติเพื่อให้ผู้ประกอบการที่ผ่านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไปใช้สิทธิยกเว้นอากรขาเข้าให้กับรถยนต์หรือชิ้นส่วนที่นำเข้ามาประกอบเป็นยานยนต์

3. ศึกษา นำเสนอ และผลักดันนโยบายส่งเสริมการผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล รุ่นที่ 2 (Eco car 2) (ปี 2556 - 2558) เพื่อขยายฐานการผลิต Eco car ที่ครบวงจรในประเทศไทย เป็นฐานการผลิตชิ้นส่วนหลักของรถยนต์ สร้างการลงทุนใหม่ และรักษาการลงทุนขนาดใหญ่ที่มีคุณค่า รวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพของ Eco car เพื่อให้ประชาชนได้ใช้รถยนต์ที่มีคุณภาพสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้พลังงาน ลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมจากการเกิดอุบัติเหตุ

4. ชี้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ด้วยการบูรณาการมาตรการด้านภาษีสรรพสามิต และการแสดงข้อมูลรถยนต์ตามมาตรฐานสากล (ECO Sticker) (ปี 2556 - 2558) ทำให้ประชาชนสามารถเลือกใช้รถยนต์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีการประหยัดน้ำมันมากขึ้น มีคุณสมบัติด้านความปลอดภัยดีขึ้น และให้ผู้ผลิตรถยนต์ในประเทศมีแรงจูงใจเลือกผลิตรถยนต์รุ่นที่มีคุณภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านเทคโนโลยียานยนต์ไปในทิศทางที่ประชาคมโลกและตลาดสากลตอบรับ

นอกจากภารกิจชี้นำการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในปี 2559 สศอ. ยังได้นำเสนอมาตรการสนับสนุนการผลิตรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า หรือรถยนต์แห่งอนาคต (Next-Generation Automotive) ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมยานยนต์ไทยเข้าสู่ยุคของการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีขั้นสูงตามนโยบาย S-Curve และ Thailand 4.0 ของรัฐบาล รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการลงทุนผลิตชิ้นส่วนยานยนต์และการลงทุนในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย ซึ่งเน้นการเป็นฐานการผลิตและส่งออกอย่างยั่งยืน

THAILAND 4.0

กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โดย นางนิอร สุขุม

ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

รัฐบาลได้กำหนดแนวทางขับเคลื่อนประเทศไทยภายใต้แนวคิด Thailand 4.0 โดยมีเป้าหมายในการยกระดับและปฏิรูปประเทศเพื่อนำพาประเทศไทยก้าวพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยที่หากเราองกลไกการพัฒนาประเทศไทยผ่านการใช้ความร่วมมือระหว่างประเทศแล้ว ประเทศไทยถือว่ามีกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐโดยกระทรวงต่าง ๆ กับประเทศต่าง ๆ ในหลายรูปแบบและหลายระดับที่สามารถสนับสนุนและส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบาย Thailand 4.0 ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หากมองถึงกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ เราไม่อาจมองข้ามการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบสหประชาชาติ ซึ่งถือเป็นเวทีใหญ่ระดับโลกอันเนื่องมาจากความครอบคลุมของประเทศสมาชิกที่มีจำนวนมากถึง 193 ประเทศ ภายใต้ความร่วมมือของกรอบสหประชาชาตินี้ ไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals-MDGs) ในช่วงระหว่างปี 2543 - 2558 ที่เน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตพื้นฐานของประชาชน เช่น การต่อสู้กับความอดอยาก การลดความเหลื่อมล้ำของความยากจน การไม่รู้หนังสือ โรคภัยไข้เจ็บ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งนั่นหมายถึงสหประชาชาติเน้นการพัฒนาาร่วมกันในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน การดำเนินงานตามเป้าหมายดังกล่าวของไทยอาจถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำมาสู่การขับเคลื่อน Thailand 4.0 อย่างจริงจังในช่วงปี 2559 ผลการดำเนินงานของไทยในเรื่อง MDGs นั้น สรุปได้ว่ามีการดำเนินงานที่ดีตามเป้าหมายในประเด็นต่าง ๆ เช่น สามารถลดความยากจนให้เหลือเพียงกึ่งหนึ่ง สถานการณ์ความยากจนในประเทศมีแนวโน้มที่ดีขึ้น อัตราการว่างงานมีระดับต่ำ ผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้น ซึ่งไทยก็ยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องพัฒนาในช่วงต่อไป เช่น คุณภาพและความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา สาธารณสุข ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนแตกต่างกันมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรงจากภาคประชาชนและภาคการผลิต

เมื่อการดำเนินงานในเรื่อง MDGs ได้สิ้นสุดลงในปี 2558 ไทยยังคงเข้าร่วมดำเนินงานกับสหประชาชาติอย่างต่อเนื่องภายใต้แนวคิด “วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals-SDGs) ซึ่งสหประชาชาติมุ่งเน้นให้แต่ละประเทศยกระดับคุณภาพชีวิตพื้นฐานของประชาชนภายหลังปี ค.ศ. 2015 หรือดำเนินงานช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2558 - 2573 ที่มุ่งเน้นการสานต่อเป้าหมาย MDGs ที่ยังไม่บรรลุ โดยมีประเด็นหลักที่สำคัญคือการขาด

ความยากจนให้หมดไป การมีความเป็นอยู่ที่ดี ความมั่นคงทางอาหาร ความเสมอภาคระหว่างชายหญิง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การได้รับการศึกษา เป็นต้น สำหรับประเทศไทยนั้น การที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย Thailand 4.0 โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในปัจจัยสนับสนุนในการขับเคลื่อน การสร้างสังคมแห่งความหวัง มีความสุข มีความพอเพียง มีความเท่าเทียม มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี การได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ การสร้างคนที่ทันสมัย ทันเทคโนโลยี การสร้างวิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การกระจายความเจริญอย่างทั่วถึง โดยที่ต้องรายงานผลดำเนินการตามเป้าหมายเพื่อให้เห็นทิศทางดำเนินงาน จึงอาจกล่าวได้ว่า Thailand 4.0 เป็นการขับเคลื่อนในทิศทางที่เชื่อมกับวาระของสหประชาชาติทั้งสิ้น

ในส่วนของกระทรวงอุตสาหกรรมนั้นได้วางแนวทางรองรับ Thailand 4.0 ผ่านแนวคิด Industry 4.0 ตามบริบทของไทย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยสร้างอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพ (Future Product) เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจผ่านการเพิ่มผลผลิต มาตรฐาน และนวัตกรรม (SPRING) รวมถึงการเชื่อมโยงสู่ตลาดโลก การส่งเสริมการประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างและพัฒนา SMEs ให้เข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ และกระจายรายได้สู่ภูมิภาค การพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งประชาชนและชุมชนในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการพัฒนาในทุกมิติที่จะนำมาสู่ความยั่งยืนในอนาคต

ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนนโยบายของไทยผ่านโมเดล Thailand 4.0 หรือการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกภายใต้กรอบสหประชาชาติ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับประชาคมและในทุกภาคส่วน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในชั่วข้ามคืน สิ่งสำคัญคือการสร้างความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และการผลักดันอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และบูรณาการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของผู้มีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบายอย่างเต็มที่ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของประเทศไทยและประชาคมโลกตามเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กับการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันให้กับภาค อุตสาหกรรม

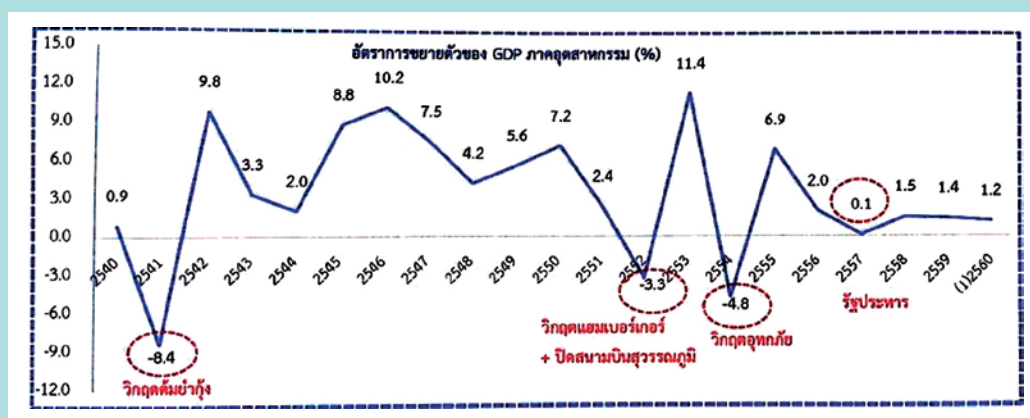
โดย กฤศ จันทรสุวรรณ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศต่าง ๆ ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ความสำคัญกับประเด็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศของตน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันบนเวทีการค้าโลก และสร้างความพร้อมเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยในส่วนของการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ผ่านมาได้เผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เริ่มจากวิกฤตการณ์

ทางเศรษฐกิจในปี 2540 หรือ “วิกฤตต้มยำกุ้ง” และตามมาด้วยวิกฤตการณ์ทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2551 หรือ “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์” ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว นอกจากนี้ ภาคอุตสาหกรรมของไทยยังต้องเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศที่สำคัญคือ ความขัดแย้งจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยที่สร้างความกังวลต่อนักลงทุนต่างชาติ รวมทั้งปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี 2554

ภาพที่ 1 : อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของไทยในปี 2540 - 2560

จากสถานการณ์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงผลของการพัฒนาที่ไม่สมดุลและยั่งยืน เนื่องจาก การพัฒนาที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการขยายตัวในเชิงปริมาณเป็นหลัก โดยไม่พยายามสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้โครงสร้างของอุตสาหกรรมไทยขาดความสมดุลและขาดภูมิคุ้มกันที่ดี

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานชั้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศสู่ความยั่งยืน

ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมของประเทศ และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้เอื้อต่อการปรับตัวเมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ จึงได้จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละช่วงเวลาที่สำคัญ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ดังนี้

1 แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ระยะที่ 1 และระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541 - 2547)

เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคอุตสาหกรรมและแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้างที่สะสมเรื้อรังมาเป็นเวลานาน เนื่องจากเริ่มมีสัญญาณการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของไทยที่เริ่มลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงขีดความสามารถในการแข่งขันที่เริ่มหมดไป โดยปรากฏให้เห็นผลอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นในปี พ.ศ. 2540 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงประสานความร่วมมือและระดมสมองครั้งใหญ่กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหามาในเชิงโครงสร้างของอุตสาหกรรมเป้าหมายจำนวน 13 สาขา โดยได้จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการรายสาขาอุตสาหกรรมทั้ง 13 สาขา ซึ่งจากการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคอุตสาหกรรมหลายประการ อาทิ การยกระดับทักษะบุคลากรในภาคอุตสาหกรรม การยกระดับเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และการสร้างระบบมาตรฐาน ซึ่งนับเป็นการสร้างพื้นฐานการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และเป็นต้นแบบแห่งการประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ อันเป็นการพัฒนาเชิงบูรณาการที่เกิดความเชื่อมโยงและส่งผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

2 แผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพ ของภาคอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2551 - 2555)

เพื่อสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันให้กับภาคอุตสาหกรรมของไทยให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ในเวทีการค้าโลก โดยอาศัยความร่วมมือและบูรณาการระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในลักษณะร่วมคิดร่วมทำ (Collaboration) รวมทั้งการจัดทำโครงการภายใต้แผนแม่บท ซึ่งจากการดำเนินโครงการสามารถเพิ่มผลิตภาพของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการให้มีผลิตภาพที่สูงขึ้น และนำมาซึ่งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนในระยะยาว

3 แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา (พ.ศ. 2551 - 2555)

เพื่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาให้มีความเข้มแข็ง โดยการเพิ่มความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิต การสร้างความเข้มแข็งของแหล่งผลิตความรู้ และการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิตความรู้กับผู้ใช้ความรู้ รวมทั้งการจัดทำโครงการภายใต้แผนแม่บท ซึ่งจากการดำเนินโครงการสามารถยกระดับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการให้มีนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่เพิ่มสูงขึ้น และสนับสนุนการนำพาภาคอุตสาหกรรมไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้

4 แผนแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิต ของภาคอุตสาหกรรม (พ.ศ. 2560 - 2564)

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านผลิตภาพการผลิตในภาคอุตสาหกรรมของไทย และรองรับการขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมของไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับทักษะบุคลากรให้มีทักษะรอบด้าน และการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันการเพิ่มผลิตภาพ รวมทั้งการจัดทำโครงการภายใต้แผนแม่บท ผ่านงบประมาณลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ (การพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ) ซึ่งจากการดำเนินโครงการสามารถยกระดับผลิตภาพของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการให้มีผลิตภาพที่เพิ่มสูงขึ้น และสามารถยกระดับผลิตภาพแรงงานให้เพิ่มสูงขึ้น

5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า ตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก” เพื่อนำพาประเทศให้ก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสู่การเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการเติบโตอย่างยั่งยืน

จากอดีต จนถึงปัจจุบัน และก้าวไปสู่อนาคต สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ยังคงมุ่งมั่นที่จะดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของไทยให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ส่วนที่ 4

PART 4

ทิศทางอุตสาหกรรมไทย
กับความท้าทาย
ในอนาคต

การพัฒนา

หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ภาคอุตสาหกรรม ของไทยกับอาเซียน เพื่อกำหนดตำแหน่ง ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมไทยในอนาคต

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้ก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลางตั้งแต่ปี 2531 เนื่องจากการเป็นประเทศที่สร้างรายได้จากภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกเป็นหลัก แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่สามารถยกระดับไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงได้ เนื่องจากโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรมไทยผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้รับจ้างการผลิตโดยการนำเข้าชิ้นส่วน เครื่องจักรกลและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีได้เป็นเจ้าของเทคโนโลยีและไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากต่างประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าของสินค้าเองได้อย่างสมบูรณ์ จากประเด็นความท้าทายดังกล่าว คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบข้อเสนออุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) ของประเทศเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 ภายใต้นโยบาย “ต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม เดิม 5 อุตสาหกรรม

อนาคต” เพื่อปรับโครงสร้างจากกลุ่มอุตสาหกรรมดั้งเดิมสู่กลุ่มอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ การแปรรูปอาหาร หุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการแพทย์ครบวงจร เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสอดคล้องกับแนวคิดประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาล จากเหตุผลดังกล่าว กอปรกับการเล็งเห็นโอกาสของไทยในการใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อพัฒนาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ระหว่างกัน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจึงได้ดำเนิน “โครงการศึกษายุทธศาสตร์ภาคอุตสาหกรรมของประเทศภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อพัฒนาและกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมไทยในอนาคต” โดยได้มีการคัดเลือกอุตสาหกรรมอนาคตของไทยจาก 10 กลุ่มอุตสาหกรรมข้างต้น และพิจารณาจากระดับความต้องการสินค้าในตลาดโลก ควบคู่ไปกับการพิจารณาระดับความเข้มข้นของการวิจัยและพัฒนาการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนไทย และความสามารถในการส่งออกของไทยเมื่อเทียบกับตลาดโลก ซึ่งอุตสาหกรรมที่จะช่วยให้ประเทศก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ได้นั้น จะต้องเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง และมีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ผลการศึกษา พบว่าอุตสาหกรรมที่มีความเหมาะสมจะเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายในอนาคตของไทยเพื่อพัฒนาหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 3 อุตสาหกรรม ดังนี้

1. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยานและการซ่อมบำรุง (MAINTENANCE, REPAIR, AND OVERHAUL: MRO)

เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบจากการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค รวมถึงการท่องเที่ยวและขนส่งสินค้าจากต่างประเทศอยู่ในระดับสูง โดยปัจจุบันไทยได้ให้บริการเต็มเชื้อเพลิง และสามารถซ่อมบำรุงและประกอบชิ้นส่วนอากาศยานได้บางส่วน ดังนั้น การลงทุนในอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานมีโอกาสได้กำไรสูงและเป็นโอกาสสนับสนุนอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องในประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันมีความแข็งแกร่งทั้งในด้านการผลิตและเครือข่ายอยู่แล้ว จึงมีศักยภาพที่จะพัฒนาไปสู่การผลิตชิ้นส่วนอากาศยานได้ในอนาคต อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมอากาศยานของไทยยังเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการศึกษาและทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมอากาศยาน และการพัฒนาศูนย์วิจัยและศูนย์ทดสอบเพื่อการพาณิชย์ การจัดหาเทคโนโลยีชิ้นส่วนอากาศยานที่อยู่ในห่วงโซ่อุตสาหกรรมจากต่างประเทศโดยให้ภาคเอกชนร่วมลงทุน การพัฒนามาตรฐานของผู้ประกอบการ เช่น ส่งเสริมการวิจัย ออกแบบ และพัฒนาเครื่องจักรอุปกรณ์ในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานเพื่อทดแทนการนำเข้า และการพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็น

ไปตามมาตรฐานสากลโดยประเทศที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับไทย คือ สิงคโปร์ เนื่องจากเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมอากาศยานทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกด้วยเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า แต่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ จึงเหมาะที่จะเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับไทยซึ่งมีความพร้อมในด้านพื้นที่และทำเลที่ตั้ง ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลได้มีโครงการพัฒนาเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ให้เป็นเมืองอุตสาหกรรมและฐานการผลิตระดับโลก รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมการบินและการซ่อมบำรุงในบริเวณสนามบินอู่ตะเภา จึงเป็นโอกาสในการสร้างกลไกเพื่อให้เกิดการแข่งขันในอุตสาหกรรมอากาศยาน เช่น การสร้างพันธมิตรกับผู้ผลิตอากาศยานและเครื่องยนต์อากาศยานระดับโลก รวมถึงสายการบินที่ให้บริการเส้นทางการบินในภูมิภาค เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างความร่วมมือในการวิจัยพัฒนาชิ้นส่วนและเข้าถึงข้อมูลการซ่อมบำรุงของเครื่องบินในภูมิภาค และการพัฒนาฐานข้อมูลในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานและการซ่อมบำรุงในแต่ละสายการบินที่ให้บริการในประเทศและภูมิภาคร่วมกับภาคเอกชนของสิงคโปร์

2. อุตสาหกรรมอาหารสำหรับอนาคต (FOOD FOR THE FUTURE)

เนื่องจากไทยมีศักยภาพจากการเป็นประเทศเกษตรกรรมและมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอาหาร และสามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่อาหารสุขภาพ (Functional Food) ได้ ตามแนวโน้มของประชากรโลกที่ใส่ใจสุขภาพมากขึ้น และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยพบว่าบรูไนมีความเหมาะสมที่จะเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับไทย เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านพื้นที่และรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมทางเลือกอื่นๆ ที่ไม่ใช่ น้ำมัน โดยที่ไทยและบรูไนมีความร่วมมือด้าน

อาหารระหว่างกันมาโดยตลอด ทั้งนี้ ไทยยังมีประเด็นความท้าทาย อาทิ การศึกษาวิจัยด้านอาหารสุขภาพที่ใช้วัตถุดิบในประเทศเพื่อระบุประโยชน์ที่มีต่อร่างกาย และดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดการรับรองมาตรฐานในกลุ่มอาหารสุขภาพอย่างจริงจัง การพัฒนาเทคโนโลยีและความสามารถในการผลิตอุตสาหกรรมอาหารสุขภาพ ตลอดจนพัฒนาพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสุขภาพในภูมิภาคหลัก ๆ ของประเทศ

3. อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ (BIOTECHNOLOGY)

เนื่องจากอุตสาหกรรมเทคโนโลยีการพัฒนานวัตกรรมในกระบวนการผลิตสารเคมีชีวภาพซึ่งจะเป็นประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ จึงเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ทั้งอุตสาหกรรมอาหาร เกษตร ยา และพลาสติกชีวภาพ ซึ่งไทยมีผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพได้ โดยพบว่ามาเลเซียมีความเหมาะสมที่จะเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ เนื่องจากมีความรู้และเทคโนโลยีในระดับสูง ประกอบกับรัฐบาลให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมดังกล่าว และยังมีความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยางพาราเช่น

เดียวกับไทย โดยมีประเด็นความท้าทายสำหรับไทย อาทิ การศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคตที่จะต้องใช้เทคโนโลยีชีวภาพเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีและความสามารถในการผลิตไปพร้อมกับการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้และส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนในเทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนการเรียนรู้พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการสร้างโอกาสในการเปิดตลาดใหม่

ทั้งนี้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศและแนวทางการสร้างความร่วมมือกับประเทศหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องมีความชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของรัฐต่อรัฐโดยการเจรจาความร่วมมือทวิภาคีภาคอุตสาหกรรม หรือความร่วมมือระหว่างเอกชนกับเอกชนโดยภาครัฐให้การสนับสนุนด้านเงินทุนหรือมาตรการภาษี รวมถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการคิดค้นนวัตกรรมที่นำไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ ตลอดจนการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมแก่บุคลากรในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นประเด็นร่วมที่มีความท้าทายต่อเกือบทุกอุตสาหกรรมของไทยในปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมสาขาใหม่ ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

INDUSTRY FORESIGHT

ทางเลือกสำหรับอุตสาหกรรมไทยในอนาคต

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภาคอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศประมาณร้อยละ 28 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทย พบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากปัญหาเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว และปัญหาศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการ รวมถึงปัญหาโครงสร้างภาคอุตสาหกรรมของไทยที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาให้เหมาะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกับบริบทโลก

ดังนั้น การศึกษาภาพเหตุการณ์ที่จะเกิดในอนาคตของภาคอุตสาหกรรม (Industry Foresight) จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนระยะยาวเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยในอนาคต เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมไทยสามารถเตรียมพร้อมและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้

จากการศึกษา Industry Foresight ด้วยวิธีการวางแผนฉากทัศน์ (Scenario Planning) โดยใช้ข้อมูลแนวโน้มในอนาคตทั้งในด้านสังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ พบว่าปัจจัยหรือตัวขับเคลื่อน (Driver) ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมสูงและมีความไม่แน่นอนสูง ได้แก่ เทคโนโลยีหุ่นยนต์ขั้นสูง (Advanced Robotics) และการเคลื่อนย้ายทางภูมิศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น¹ (Rising Geographic Mobility) ซึ่งสามารถนำมาสร้างแผนภาพในอนาคตของภาคอุตสาหกรรมไทยได้ 4 แผนภาพ ได้แก่

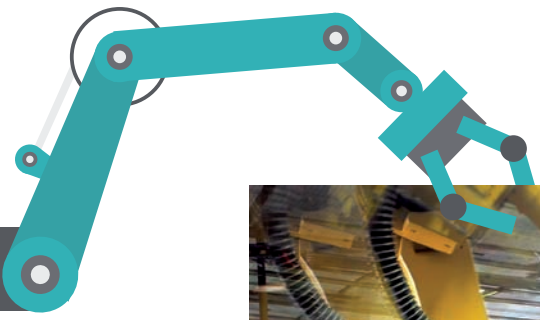
แผนภาพที่ 1 ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลาย และการเคลื่อนย้ายแรงงานค่อนข้างเสรี

แผนภาพที่ 2 ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลาย และมีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายแรงงานมาก

แผนภาพที่ 3 ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างจำกัด และการเคลื่อนย้ายแรงงานค่อนข้างเสรี

แผนภาพที่ 4 ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างจำกัด และมีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายแรงงานมาก

¹ เป็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น ทูณ แรงงาน เทคโนโลยี สำหรับการศึกษาในครั้งนี้จะเน้นการเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นหลัก

ในส่วนของการวิเคราะห์ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยด้วยแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium Model: CGE Model) จากตัวขับเคลื่อน (Driver) พบว่า

- 1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : กรณีที่มีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลาย จะส่งผลให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มสูงกว่ากรณีที่มีการใช้ Advanced Robotics อย่างจำกัด
- 2) ผลกระทบต่อการจ้างงาน : กรณีที่ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลาย จะส่งผลให้มีการจ้างงานลดลงมากกว่ากรณีที่มีการใช้ Advanced Robotics อย่างจำกัด
- 3) ผลกระทบต่อค่าตอบแทนแรงงานโดยเฉลี่ย : ผลกระทบต่อค่าตอบแทนแรงงานโดยเฉลี่ยจะลดลงมากที่สุดในการกรณีแผนภาพที่ 1 (ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลายและการเคลื่อนย้ายแรงงานค่อนข้างเสรี) แต่ในกรณีแผนภาพที่ 4 (ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างจำกัด และมีข้อจำกัดในการเคลื่อนย้ายแรงงานมาก) จะมีความต้องการแรงงานและส่งผลให้ค่าตอบแทนแรงงานเพิ่มสูงขึ้น
- 4) ผลกระทบต่อเงินออมสุทธิ และการกระจายรายได้ของภาคครัวเรือน : ในกรณีที่ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้ Advanced Robotics อย่างแพร่หลาย จะส่งผลให้แนวโน้มเงินออมสุทธิของกลุ่มครัวเรือนที่รายได้ต่ำสุดลดลงอย่างต่อเนื่องและมีอัตราที่ลดลงมากกว่ากรณีที่ภาคอุตสาหกรรมไม่มีการใช้ Advanced Robotics

จากผลการวิเคราะห์ CGE Model จะเห็นได้ว่า หากต้องการเพิ่ม GDP ในประเทศก็ควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีหุ่นยนต์ขั้นสูงเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน ค่าตอบแทนแรงงาน และเงินออมสุทธิได้ อย่างไรก็ตามผลของโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ดังนั้นภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดนโยบายเพื่อรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) นโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาระบบการศึกษา การส่งเสริมการเพิ่มประชากรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การบริหารจัดการแรงงานต่างชาติ และการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างชาติในสาขาที่ขาดแคลน
- 2) นโยบายด้านการผลิตและเทคโนโลยีจะสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยมีการส่งเสริมการทำ R&D สนับสนุนการใช้ทักษะและความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 3) นโยบายด้านอื่น ๆ เช่น การสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน การส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็น Trading Nation รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค

อย่างไรก็ตาม การที่จะเกิดแผนภาพอนาคตในแผนภาพใดนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมพร้อมหรือการเตรียมนโยบายเพื่อผลักดันไปสู่แผนภาพที่ต้องการ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นก็จะก่อให้เกิดแรงผลักดันให้เกิด Advanced Robotics ได้รวดเร็วขึ้น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

ระยะ 20 ปี
(พ.ศ. 2560 - 2579)

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรม
ที่มีศักยภาพของประเทศ

ประเทศไทยมีแผนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาเกือบ 6 ทศวรรษ นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 1) จากช่วงประเทศไทย 1.0 และ 2.0 ที่เน้นการขับเคลื่อนประเทศด้วยเกษตรกรรม และการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า มาสู่ยุคประเทศไทย 3.0 ที่เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักและการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมหลากหลายสาขา รวมถึงอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่สร้างรายได้และความเติบโตให้กับประเทศมาเป็นลำดับ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ประเทศไทยต้องเผชิญกับ 3 กับดักที่เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตต่อไปในอนาคต ได้แก่ กับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) กับดักความไม่เท่าเทียม (Inequality Trap) และกับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) อีกทั้งยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมาเป็นเวลานาน เช่น การมุ่งเน้นการเติบโตจากปัจจัยทุนและแรงงานแต่ไม่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพเท่าที่ควร มุ่งเน้นการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างชาติแต่ยังขาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการพัฒนาที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ ภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยยังต้องเผชิญกับความท้าทายจากบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมือง ส่งผลให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันต่ำ

การที่จะนำพาประเทศให้ก้าวข้ามกับดักและยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสู่การเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการเติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืน จำเป็นต้องมีการปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมภายใต้โมเดล

ประเทศไทย 4.0 ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้จัดทำ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า ตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก” โดยตั้งเป้าหมายในระยะ 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2560 - 2579) ให้ภาคอุตสาหกรรมไทยมีอัตราการเติบโตของ GDP เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี การลงทุนเติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี มูลค่าการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี ผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity: TFP) ภาคอุตสาหกรรมเติบโตเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ต่อปี และมีนวัตกรรมอุตสาหกรรมพันธุ์ใหม่ (New Warrior 4.0) จำนวน 150,000 ราย มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมตามข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ จำนวนเป็น 5 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ (1) กลุ่มเกษตรแปรรูป อาหาร และเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น

อุตสาหกรรมอาหาร เกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมชีวภาพ (2) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น อุตสาหกรรมยาและสมุนไพร อุปกรณ์การแพทย์ และบริการทางการแพทย์ (3) กลุ่มเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม อุปกรณ์อัจฉริยะ และหุ่นยนต์ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม หุ่นยนต์ อากาศยาน และชิ้นส่วน (4) กลุ่มดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต เชื่อมต่ออุปกรณ์ ปัญญาประดิษฐ์ ธุรกิจพัฒนาและ

ให้บริการซอฟต์แวร์ (5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ทิวทัศน์ธรรมชาติและบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น ท่องเที่ยว อุตสาหกรรมแฟชั่น นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมสนับสนุน เพื่อรองรับการเติบโตของกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ปีโตรเคมีและพลาสติก เคมีภัณฑ์ เหล็กและโลหการ บรรจุก๊าซ เครื่องจักรกล แม่พิมพ์ เหมืองแร่ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)
ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

Thailand 4.0					
มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก					
อุตสาหกรรมเป้าหมาย	กลุ่มเกษตรแปรรูป อาหารและเทคโนโลยีชีวภาพ	กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์	กลุ่มเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม อุปกรณ์อัจฉริยะ และหุ่นยนต์	กลุ่มดิจิทัล	กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ทิวทัศน์ธรรมชาติและบริการที่มีมูลค่าสูง
	กลุ่มอุตสาหกรรมพื้นฐานและอุตสาหกรรมสนับสนุน				
1 ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม	ยกระดับผลิตภาพ มาตรฐาน และนวัตกรรม	เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก และสังคมผู้ประกอบการ	ส่งเสริมการรวมกลุ่ม คลัสเตอร์อุตสาหกรรม		
2 ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรม	ปฏิรูปองค์ภาครัฐ	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม	พัฒนาทักษะ องค์ความรู้ของบุคลากร		
3 เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก	เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตของโลก	เชื่อมโยงการผลิตและการตลาดสู่สากลด้วยดิจิทัล	ส่งเสริมการลงทุน ขยายฐานการผลิตในและนอกประเทศ		

ยุทธศาสตร์ที่ 1 :

ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่

1. การยกระดับผลิตภาพ มาตรฐานและนวัตกรรม โดยใช้กลไกสำคัญ ประกอบด้วย การยกระดับมาตรฐาน (Standard) การเพิ่มผลิตภาพในการผลิต (Productivity) และการขับเคลื่อนนวัตกรรม (Innovation) นอกจากนี้ ยังต้องเพิ่มการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว และการสร้างการเติบโตของวิสาหกิจด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านนวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน
2. การเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากและสังคมผู้ประกอบการ โดยส่งเสริมผู้ประกอบการทุกระดับในการใช้นวัตกรรมในการประกอบธุรกิจ และพัฒนาไปสู่วิสาหกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Enterprise: IDE) ครอบคลุมผู้ประกอบการทั้งในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือ OTOP กลุ่มธุรกิจเกิดใหม่ (Startup) กลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อเป็นนักรบอุตสาหกรรมพันธุ์ใหม่ (New Warrior) ที่สามารถพัฒนา เติบโต และพร้อมเข้าสู่ระดับสากล
3. การส่งเสริมการรวมกลุ่มคลัสเตอร์อุตสาหกรรม เพื่อรองรับและสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่ายใน 3 ด้าน คือ (1) การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในแนวตั้ง (Vertical Integration Collaboration) เป็นการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรม (2) การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงอุตสาหกรรมในแนวราบ (Horizontal Integration Collaboration) เป็นการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงในกลุ่มผู้ประกอบการของแต่ละคลัสเตอร์อุตสาหกรรม และ (3) การสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน (Helix Collaboration) ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนสถาบันการศึกษา/วิจัยต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 :

ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่

1. การปฏิรูปองค์การภาครัฐให้ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการ เช่น การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินงาน การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ ให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบการ การปรับบทบาทขององค์กรภาครัฐจากหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) เป็นหน่วยงานอำนวยความสะดวก (Facilitator) การส่งเสริมให้เกิดประชาคมอุตสาหกรรมโดยบูรณาการทำงานร่วมกับภาคเอกชน/นักลงทุนเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐจากหน่วยงานตามบทบาทหน้าที่ (Functional Based) เป็นหน่วยงานเพื่อดำเนินภารกิจตามนโยบาย (Agenda Based) ซึ่งจะสามารถให้ความสำคัญ (Focus) กับภารกิจเร่งด่วนที่ได้รับมอบหมาย โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม ทั้งโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (Physical Infrastructure) เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นิคมอุตสาหกรรม เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ศูนย์ทดสอบ ศูนย์วิจัย พัฒนา ศูนย์ออกแบบอุตสาหกรรม สาธารณูปโภคเพื่อการอุตสาหกรรม โครงสร้างพื้นฐานเชิงระบบ เช่น ระบบบริหารจัดการขยะ/กากอุตสาหกรรม ระบบการมาตรฐาน ระบบบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์ภาคอุตสาหกรรม ระบบบริหารจัดการงานวิจัยสู่ภาคการผลิต และโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล (Digital Infrastructure) เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ศูนย์ข้อมูล ระบบ e-Government
3. การพัฒนาทักษะ องค์ความรู้ของบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยการยกระดับทักษะและองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี รวมทั้งเพิ่มจำนวนแรงงานฝีมือที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีร่วมกับสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาฝีมือแรงงาน การพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลให้แก่บุคลากรในองค์กร รวมทั้งการเชื่อมโยงนวัตกรรมและองค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 :

เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย ได้แก่

1. การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตของโลก โดยการเชื่อมโยงผู้ผลิตของไทยกับผู้ผลิตชั้นนำของโลก และสร้างบทบาทในการเป็นผู้บริหารจัดการห่วงโซ่การผลิตระดับโลกในสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญและไทยมีศักยภาพ รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับกลุ่มสาขาอุตสาหกรรม/ธุรกิจในประเทศ เป้าหมาย การสร้างภาพลักษณ์อุตสาหกรรมไทยให้เป็นที่รู้จัก และเชื่อมโยงระบบการมาตรฐานไทยเข้าสู่ระบบการมาตรฐานโลก เพื่อให้ภาคการผลิตของไทยสามารถชี้นำหรือตอบสนองต่อความต้องการในการผลิตของตลาดโลกและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่การผลิตโลก
2. การเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดสู่สากลด้วยดิจิทัล โดยเพิ่มการติดต่อสื่อสารด้วยระบบออนไลน์และเพิ่มการทำ การตลาดดิจิทัลสู่สากล การจัดการระบบโลจิสติกส์ด้วยดิจิทัล การพัฒนาระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์
3. การส่งเสริมการลงทุนขยายฐานการผลิตในและนอกประเทศ เพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของโลก โดยการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาค มีมาตรการจูงใจและสนับสนุนให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนหรือตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้นักลงทุนและผู้ประกอบการของไทยขยายการลงทุนหรือขยายฐานการผลิตไปยังตลาดต่างประเทศ

การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมตามยุทธศาสตร์ข้างต้นให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ผ่านกลไกการขับเคลื่อนในรูปแบบประชารัฐที่มุ่งเน้นการบูรณาการทำงานและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงภาคประชาชน จะเป็นพลังผลักดันให้อุตสาหกรรมไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และเป็นตัวจักรสำคัญที่จะนำพาประเทศไปสู่การเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 และกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ต่อไป

ทางแยกของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทย โอเลโอเคมีทางเลือกใหม่

ที่เพิ่มมูลค่า

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

ผลิตผลการเกษตรที่ประเทศไทยสามารถผลิตได้แต่ละปีคิดเป็นมูลค่าหลายแสนล้านบาท พิจารณาได้จากมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในปี 2558 มีมูลค่ารวมกว่า 1.2 ล้านล้านบาท ทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรอันดับต้นๆ ของโลก อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาด้านการแปรรูปผลิตผลเกษตร ส่วนใหญ่ ยังเป็นการผลิตที่ไม่สลับซับซ้อน ประกอบกับปัจจุบันวิทยาการด้านการผลิตสินค้า ทั้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมได้เจริญก้าวหน้า เกิดนวัตกรรมในการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภค ซึ่งประเทศไทยควรอาศัยศักยภาพด้านการเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในภูมิภาค สร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับผลิตผลเกษตร เพิ่มความต้องการวัตถุดิบทางการเกษตร ที่สำคัญและเกิดกลไกต่อวงจรราคาที่เหมาะสมด้วยการใช้เทคโนโลยีและปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเป็นการสร้างทางเลือกด้านการผลิตจากผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นต้นไปสู่ผลิตภัณฑ์สารตั้งต้น ในภาคอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรม ต่อเนื่องต่อไป

ปัจจุบันการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและสินค้ากึ่งสำเร็จรูปเพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในส่วนของเคมีภัณฑ์ ซึ่งเป็นสินค้านำเข้าสำคัญ ประเทศไทยมีศักยภาพที่จะผลิตสารเคมีที่สกัดหรือสังเคราะห์ได้จากกรดไขมันต่าง ๆ ที่ผลิตจากพืชกลุ่มที่ให้น้ำมัน เช่น ปาล์ม น้ำมัน ถั่วเหลือง และพืชน้ำมันอื่น ๆ โดยที่ผ่านมาพืชในกลุ่มดังกล่าวถูกนำไปแปรรูปเป็นสินค้าเพื่อการบริโภคและอาหารสัตว์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์จึงยังไม่มีแนวโน้มนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมที่ชัดเจน ประกอบกับการที่ต้องใช้เงินลงทุน ผู้เชี่ยวชาญและเทคโนโลยีการผลิตระดับสูง นอกจากนี้ยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนโยบาย ภาวะเปี้ยบ สภาพการณ์แข่งขัน การผลิต เศรษฐศาสตร์การตลาด เทคโนโลยี และวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งจากภายในและต่างประเทศ ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจให้นักลงทุนในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง แม้ว่าผลิตภัณฑ์จะมีมูลค่าเพิ่มสูงกว่าผลิตภัณฑ์เพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นต้น เช่น น้ำมันพืช หรือไบโอดีเซล (เมทิลเอสเทอร์) ก็ตาม

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูงในอุตสาหกรรมเกษตร สินค้าเกษตรได้รับผลกระทบจากภาวะการผันผวนแข่งขัน รวมถึงปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของไทย ภาวะแวดล้อมทางการตลาดของปาล์มน้ำมันภายในประเทศและของโลกกดดันให้ต้องมีการพัฒนาตลาดและแทบไม่มีทางที่จะทำกำไรได้ง่ายอีกต่อไปสำหรับการวางแผนที่ผิดพลาด ประเทศที่จะประคองให้สินค้าเกษตรและพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ปาล์ม น้ำมัน ดำรงเสถียรภาพในทางการตลาดได้นั้น จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด หรือไม่เช่นนั้นจำเป็นต้องยอมรับสภาพราคาสินค้าเกษตรตกต่ำตามฤดูกาลที่เป็นวัฏจักรโดยตลอดทุกปี ซึ่งการปรับตัวที่สำคัญจำเป็นต้องอาศัยการสร้างแนวทาง/ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโอเลโอเคมี ที่สร้างมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) จากปาล์มน้ำมัน

ในปี 2559 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 4.52 ล้านไร่ มีผลผลิตประมาณ 11.7 ล้านตัน แบ่งเป็นผลปาล์มสด 8.43 ล้านตัน และทะลาย 3.35 ล้านตัน (มีการสูญเสียระหว่างขั้นตอนการปลูก-เก็บเกี่ยว-ขนส่ง-ผลิต ประมาณ 0.6 ล้านตัน) โดยเมล็ดในปาล์มน้ำมันที่จะเป็นวัตถุดิบในการผลิตโอเลโอเคมี มีประมาณ 1.35 ล้านตัน สามารถสกัด

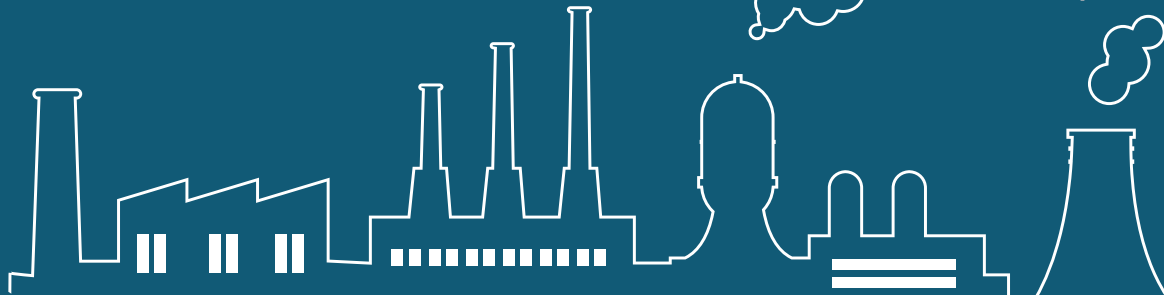
เป็นน้ำมันเมล็ดในปาล์มได้ 0.293 ล้านตัน หากนำไปผลิตเป็นกรดไขมันและแอลกอฮอล์ของกรดไขมัน (Fatty Acid and Fatty Alcohol) ได้ปริมาณร้อยละ 33 หรือ 0.094 ล้านตัน แต่เป็นการส่งออกน้ำมันเมล็ดในปาล์ม 0.063 ล้านตัน ซึ่งเป็นการเสียโอกาสในการแปรรูปเป็นเคมีภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ ขณะที่น้ำมันเมล็ดในปาล์มบางส่วนถูกนำไปผลิตเมทิลเอสเทอร์ (ไบโอดีเซล) ซึ่งไม่สร้างมูลค่าเพิ่มให้ปาล์มน้ำมันมากนัก เนื่องจากรัฐยังคงต้องอุดหนุนราคาไบโอดีเซล นอกจากนี้ยังไม่มีการผลิตที่สกัดสารเคโรทีนไทโคเฟอรอล และโทโคโทริโนล ที่เป็นองค์ประกอบของวิตามินเอ และวิตามินอีในกระบวนการผลิตน้ำมันปาล์มของไทย ซึ่งเป็นการสูญเสียโอกาสในการสร้างคุณค่าเพิ่มอีกด้วย หากพิจารณาในปี 2559 มีการนำเข้าวิตามินเอและวิตามินอีทั่วโลกกว่า 16,411 และ 47,500 ล้านบาท ส่วนประเทศไทยมีการนำเข้าวิตามินเอและวิตามินอีประมาณ 150 และ 1,100 ล้านบาท ตามลำดับ หากมีการผลิตกรดไขมันจากปาล์มน้ำมันขึ้น จะก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มได้กว่า 1.34-2.19 เท่าของราคาน้ำมันปาล์มดิบ (คำนวณในปี 2551)

การกำหนดแนวทาง/ยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การนำไปปฏิบัติเพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน โดยเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมโอเลโอเคมีและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ จะมีผลโดยตรงต่อทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน และจะสร้างการเติบโตอย่างมั่นคงในระยะยาว หน่วยงานภาครัฐควรต้องเป็นหน่วยงานหลักที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นไปอย่างมีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจมากที่สุด และสามารถแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันได้ดียิ่งขึ้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ ต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีที่จะสามารถมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างเสถียรภาพด้านราคาผลผลิตเกษตร สร้างทางเลือกให้กับเกษตรกร การมีนโยบายส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องและผลิตภัณฑ์โอเลโอเคมี เพื่อให้เกิดการจัดสรรการใช้ผลผลิตปาล์มน้ำมันได้อย่างมีคุณค่าต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นและเศรษฐกิจโลกได้มากที่สุด และสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ไปสู่แนวทางปฏิบัติในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้ครอบคลุมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างครบวงจร และจะนำมาซึ่งการทดแทนการนำเข้า รวมถึงการส่งออกซึ่งจะเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนยกระดับเทคโนโลยี ตลอดจนยกระดับนวัตกรรมให้กับภาคอุตสาหกรรมไทยต่อไป

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม เป้าหมายสู่ Thailand 4.0

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาประเทศสู่ Thailand 4.0

การขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ (Inequality Trap) และปัญหากับดักความไม่สมดุลของการพัฒนา (Imbalance Trap) พร้อมกับวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนประเทศให้สัมฤทธิ์ผลตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยมีการพัฒนาตามนโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นเข็มทิศนำทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง ด้วยการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจจากเดิมที่ขับเคลื่อนด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Innovation Drive Economy) และปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาการส่งออกที่สูงถึง ร้อยละ 70 ของจีดีพี สู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความสมดุลมากขึ้นด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากเศรษฐกิจภายในประเทศ (Local Economy)

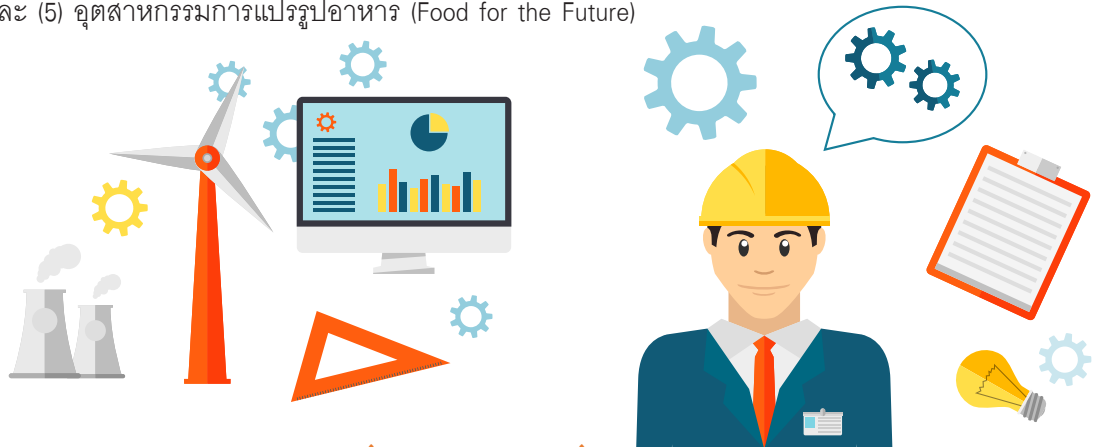
การก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาใน 2 ประเด็นสำคัญ คือ (1) การพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึงการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการต่อยอดอุตสาหกรรมเดิม และการเติมอุตสาหกรรมใหม่ที่เป็น S-Curve เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ (New Engine of Growth) และ (2) การพัฒนาคนให้เป็นคน 4.0 ซึ่งหมายถึงตัวผู้ประกอบการ คนทั่วไป และคนในภาครัฐ ดังนั้น ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงต้องพัฒนาต้นกล้าชุดใหม่ทางเศรษฐกิจ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบการและการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เช่น พัฒนาอุตสาหกรรมอาหารและเกษตรแปรรูปจากแบบเดิมที่มีมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนักและมักเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่ถูกกำหนดราคาจากตลาดโลก ไปสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากฐานเทคโนโลยีชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง อาทิ อาหารในอนาคต (Future Food) หรือนวัตกรรมอาหารเชิงสุขภาพที่ปรับลดปริมาณอาหารให้เหมาะสมต่อความต้องการพลังงาน เพิ่มเติมสารอาหารหรือส่วนผสม (Food Ingredients) ที่ดีต่อสุขภาพและมีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนเพื่อปรับสมดุลของร่างกายและป้องกันโรค หรือการออกแบบสูตรอาหารให้เหมาะสมสำหรับนักกีฬา และพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารทางการแพทย์ (Medical Food) ที่เป็นอาหารเฉพาะสำหรับหญิงตั้งครรภ์และทารก ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ พร้อมกับยกระดับวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตยา สมุนไพร และอาหารทางการแพทย์ให้มีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น ในขณะที่อุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมในระดับสูง (High-tech Industries) จะมีเป้าประสงค์ให้ประเทศไทยขยับไปสู่ส่วนที่มีมูลค่าสูงขึ้นในโซ่การผลิตของโลก เช่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนจะส่งเสริมและพัฒนารูปแบบยานยนต์ภายในประเทศ ยกกระดานการพัฒนาอุตสาหกรรมให้ไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) และยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ด้วยการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการสร้างความแตกต่างในการแข่งขันทางธุรกิจและเป็นกลไกขับเคลื่อนใหม่ให้กับเศรษฐกิจไทยในยุค 4.0

นโยบายข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engines of Growth)

เพื่อวางรากฐานการปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไปสู่ Thailand 4.0 รัฐบาลได้กำหนด 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (10 Target Industries) เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตอย่างก้าวกระโดดและก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางโดยเร็ว ต้องเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve)

เป็นการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายผลิต ที่จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะสั้นและระยะกลาง ซึ่งประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) (2) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) (3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) (4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) และ (5) อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

2. การเติม 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve)

เป็นรูปแบบของการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่เพื่อเปลี่ยนรูปแบบสินค้าและเทคโนโลยี โดยอุตสาหกรรมใหม่หรืออุตสาหกรรมอนาคตเหล่านี้จะเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (Robotics) (2) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) (3) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals) (4) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) และ (5) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub)

การขับเคลื่อนนโยบาย 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายดังกล่าว จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถการผลิตและการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วในประเทศและสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ผ่านมาตรการสนับสนุนเพื่อชักจูงการลงทุนบริษัทชั้นนำจากทั่วโลกให้มาลงทุนในประเทศไทยเพื่อช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพาการผลิต (Manufacturing and Asset-based Industry) ไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจการผลิตสมัยใหม่ที่ใช้ความรู้การผลิตขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ (Knowledge-based Industry) เพื่อปรับเปลี่ยนการผลิตจากเดิมที่ใช้แรงงานเข้มข้น รับจ้างผลิต เป็นการผลิตบนพื้นฐานการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เชื่อมโยงการผลิตไปสู่ระดับภูมิภาคและระดับโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อันจะส่งผลให้สามารถขับเคลื่อนประเทศสู่ Thailand 4.0 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ การกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตและระบบเศรษฐกิจไทย ไปสู่การผลิตด้วยภูมิปัญญา เทคโนโลยีขั้นสูง และนวัตกรรม รวมถึงยังมุ่งหวังเพื่อสร้างผลในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เติบโตอย่างก้าวกระโดด มีการลงทุนร้อยละ 10 ต่อปี และมี GDP ขยายตัวร้อยละ 6 ต่อปี และทำให้ประเทศไทยสามารถหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี พ.ศ. 2575

ภาพรวมแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในระยะต่อไป เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0

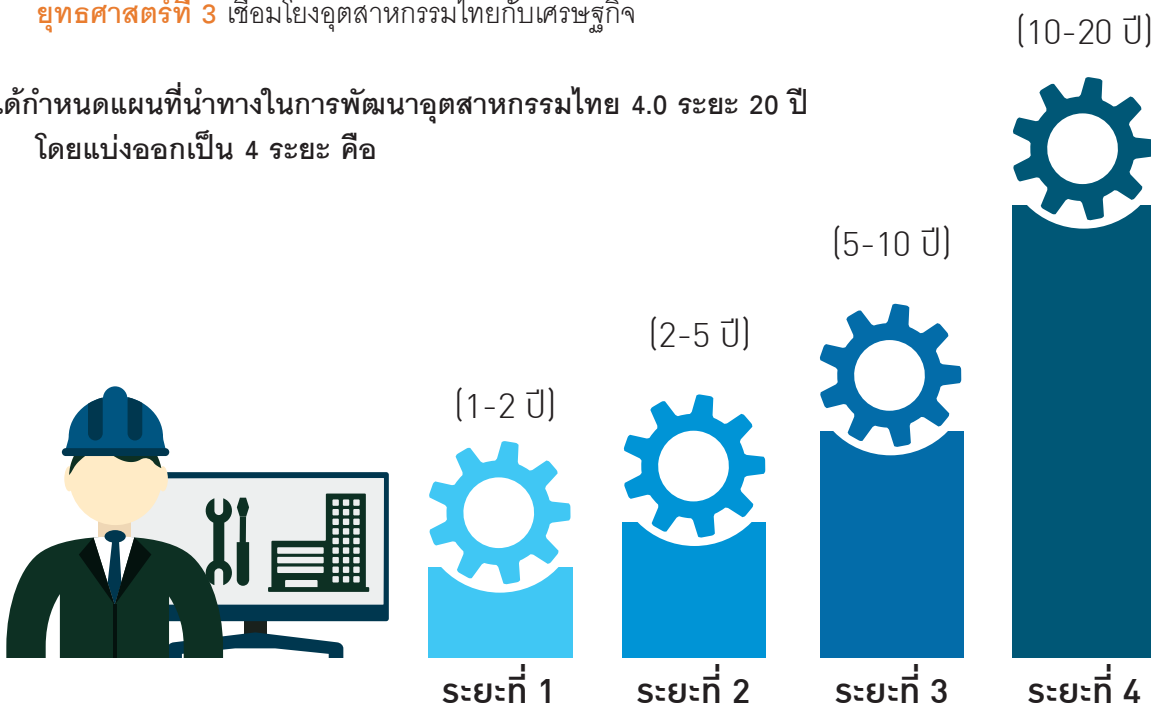
ตามที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ในครั้งนี้ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2559 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิจารณากำหนดแนวทางและกลไกการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระยะต่อไปอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทย

ที่ผ่านมากระทรวงอุตสาหกรรมมีการเตรียมความพร้อมและกำหนดทิศทางให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงโดยสนับสนุนการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกลไกในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืนตามนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อที่จะนำพาประเทศให้ก้าวข้ามกับดักและยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสู่การเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมภายใต้โมเดลประเทศไทย 4.0 ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)” เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากอุตสาหกรรมไทยในระยะ 20 ปีข้างหน้า ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญาและเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก” คือ การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากและปฏิรูปอุตสาหกรรมให้สามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิตเข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้อุตสาหกรรมไทยเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก และเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ (Smart Growth) และยั่งยืน

ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1** ปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมไทยสู่อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา
- ยุทธศาสตร์ที่ 2** ปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา
- ยุทธศาสตร์ที่ 3** เชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจ

ซึ่งได้กำหนดแผนที่น่าทางในการพัฒนากอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ

ซึ่งสามารถเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนากอุตสาหกรรมเป้าหมายในระยะต่อไปเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้ ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายสู่ประเทศไทย 4.0 มีดังนี้

1. การปฏิรูปอุตสาหกรรม

ประกอบด้วย (1) การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอนาคต ด้วยการเพิ่มศักยภาพด้าน R&D นำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และพัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรมอนาคต (2) การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถ SMEs 4.0 เชื่อมโยง SMEs กับวิสาหกิจขนาดใหญ่ การสร้าง Smart Enterprises และยกระดับ OTOP สู่ Smart Micro-Enterprises (3) การยกระดับผลิตภาพ มาตรฐาน และนวัตกรรม ด้วยการเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการ การพัฒนานวัตกรรมในกระบวนการผลิต ยกย่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการผลิตสีเขียว และส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์

2. การปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรม

เช่น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรม พัฒนาทุนมนุษย์ ระบบความร่วมมือแบบประชารัฐ (บูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน ภาคการเงิน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย) และปรับกลไกภาครัฐ ภาครัฐเอื้ออำนวย ให้เอื้อต่อการค้าและการลงทุน

3. การสร้างความเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก

ด้วยการเชื่อมโยงการผลิต/การตลาดโดยใช้ดิจิทัล การส่งเสริมและพัฒนาคลัสเตอร์ใหม่ที่เชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต การค้าและการลงทุนในภูมิภาค

อนึ่ง ในระยะแรกกระทรวงอุตสาหกรรมจะนำร่องการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพ 5 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ และอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยได้จัดทำร่างแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนา 5 สาขา อุตสาหกรรมเป้าหมายนำร่องในระยะ 1 ปี เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมไทยเติบโตตามแนวทางประเทศไทย 4.0 อย่างเห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ดี การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ไทยแลนด์ 4.0 จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจของทุกภาคส่วนผ่านกลไกประชารัฐ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคการศึกษา ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยให้เติบโตได้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีที่กำหนดไว้ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

ทิศทางการพัฒนาดัชนี อุตสาหกรรมในอนาคต

การขยายแนวทางให้เกิดความครอบคลุม
จาก Manufacturing Production Index (MPI)
สู่ Index of Industrial Production (IIP)

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีอุตสาหกรรม (Production Index) เป็นเครื่องมือสำคัญทางเศรษฐกิจ (Key Indicators) ที่แสดงทิศทางการเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจำแนกรายผลิตภัณฑ์และกลุ่มอุตสาหกรรม โดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้มีการกำหนดระดับความสำคัญของข้อมูลดังกล่าวสูงสุด โดยอยู่ในชั้นที่ 1 (Tier 1) จากทั้งหมด 3 ชั้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ระดับโลก (Global Strategic Importance) โดยเป็นข้อมูลที่ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางและแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากสามารถสะท้อนแนวโน้มการขยายตัวด้านการผลิตเป็นรายผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเพื่อประเมินภาวะเศรษฐกิจของประเทศ และใช้วิเคราะห์เชิงลึกถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงการผลิตในอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมยังใช้เป็นเครื่องมือในการคาดการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ (Lead indicator) เนื่องจากเป็นข้อมูลต้นน้ำที่ได้จากผู้ผลิตโดยตรง

แนวทางในการพัฒนาเครื่องจักรชนิดนี้ ส่วนหนึ่งคือการกำหนดแนวทางการคัดเลือกผลิตภัณฑ์และอุตสาหกรรม การผลิตใหม่เพิ่มเติม รวมทั้งการการคัดเลือกหมวดอุตสาหกรรมใหม่ที่จะนำมาขยายข้อมูลดัชนีอุตสาหกรรม นอกเหนือจากภาคการผลิต จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาดัชนีอุตสาหกรรมของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมให้ มีความครอบคลุมเป็นไปตามมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันได้ ดียิ่งขึ้น ซึ่งกรอบหรือโมเดลในการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ใหม่มีแนวคิด ดังนี้

เกณฑ์การจัดกลุ่มระดับของนวัตกรรมเพื่อประกอบการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่ใช้โมเดล Typology of Innovations ของ Rebecca M. Henderson และ Kim B. Clark (1990) พิจารณาระดับของนวัตกรรมตาม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) Incremental innovation 2) Modular innovation 3) Architectural innovation และ 4) Radical Innovation ซึ่งแบ่งมิติความใหม่เชิงองค์ประกอบ (Components) และเชิงระบบ (System) โดยทั่วไปโมเดลดังกล่าวจะถูกใช้เพื่อการจำแนกประเภทระดับนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์ แต่ก็สามารถประยุกต์ใช้ กระบวนการ รวมทั้งนโยบายและการบริการได้ด้วยเช่นกัน

Innovation	Components	System
Incremental	Improved	No change
Modular	New	No change
Architectural	Improved	New configuration/ architecture
Radical	New	New configuration/ architecture

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างองค์ความรู้ (Component & System Knowledge) ตามเกณฑ์ของกรอบโมเดล ข้างต้นกับองค์ความรู้ที่ใช้เพื่อการปรับปรุงดัชนีอุตสาหกรรม จะสามารถจำแนกเป็น 4 กลุ่ม (Typology) ได้ตามรูปที่ 1 ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

Incremental Innovation Typology

หากจะเปรียบเทียบระดับโครงสร้างเศรษฐกิจภาพรวมเป็นภาพใหญ่ทั้งระบบ ในส่วนขององค์ประกอบของ กระบวนการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป (New component) สามารถเปรียบเทียบได้กับการเปลี่ยนแปลงชุด ข้อมูล (dataset) หรือจำนวนโรงงานซึ่งเป็นหน่วยทางสถิติที่เล็กที่สุดในการเก็บข้อมูล (Establishment) โดยจะมีการ เปลี่ยนแปลงเนื่องจากอาจจะเพิ่งเริ่มกิจการ หรือเลิกกิจการไปแล้ว ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาของการจัดการชุดข้อมูล สำหรับการคำนวณดัชนีอุตสาหกรรม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวขอจัดให้อยู่ในส่วนของกลุ่ม Incremental Innovation Typology

รูปที่ 1 แสดงการจำแนกระดับของผลิตภัณฑ์ใหม่ อุตสาหกรรมใหม่ และหมวดใหม่ ของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม โดยการประยุกต์ใช้โมเดล Typology of Innovations ของ Rebecca M. Henderson และ Kim B. Clark

Modular Innovation Typology

เป็นส่วนที่ขยายจากการพัฒนาจากเดิมที่นอกเหนือจากการปรับ component หรือ dataset ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าเป็น Innovator's Dilemma เพราะเมื่อมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นแล้วฉันใดย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งเก่าฉันนั้น จากโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในระดับกว้างและลึกยิ่งขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์ใหม่จริง ๆ ที่โรงงานเพิ่งมีการเริ่มกระบวนการผลิต หรือผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตในไทยอยู่แล้วแต่ยังไม่ได้ถูกนำมาบรรจุในกรอบของผลิตภัณฑ์เพื่อการคำนวณดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมอันเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ อาทิ ความสมบูรณ์ของข้อมูล เป็นต้น โดยในส่วนนี้ต้องมีการใช้ชุดข้อมูลใหม่เพื่อการคำนวณ จึงขอจัดอยู่ในกลุ่ม Modular Innovation Typology เปลี่ยนแปลงด้วยย่อยในระดับ 4 ถึง 6 digit ไม่มีผลกระทบหรือกระทบน้อยต่อนำหนักของผลิตภัณฑ์หมวดใหญ่ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นการปรับปรุงประจำปี (Annual Revision) ที่มีกระบวนการในการตรวจสอบ Profile ของโรงงานที่จะมีการนำชุดข้อมูลเข้ามาสู่การจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม อาทิ จากกลุ่มของรายการที่เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนการลงทุน การตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่อาจจะต้องมีการใช้ค่าประมาณการจากแหล่งข้อมูลการบริหาร (Data administrative) จากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการทวนสอบคุณภาพของข้อมูลควบคู่กันไป ยกตัวอย่าง เช่น การเพิ่มข้อมูลของโรงงานผลิตน้ำตาลทรายขาว มีความจำเป็นต้องมีการทวนสอบข้อมูลกับสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เป็นต้น

Architectural Innovation Typology

กลุ่มที่มีการปรับระบบโครงสร้างสถาปัตยกรรมของกระบวนการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม (New configuration/New architecture) ในระดับ 2 digit เปลี่ยนแปลงตัวใหญ่ มีการกระทบน้ำหนักของตัวอื่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยต้องมีการออกแบบเครื่องมือ (Design Tool) โดยการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในวงการอุตสาหกรรมนั้นๆ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่อาจจะยังไม่มีข้อมูลโครงสร้างวัตถุดิบและ Supply Chain ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างในกรณีการนำเข้าข้อมูลอุตสาหกรรมการผลิตเอทานอล ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในภาคอุตสาหกรรม และการใช้เป็นเชื้อเพลิง ดังนั้น ตัวแบบสอบถามอาจจะต้องมีการออกแบบให้มีการทวนสอบและจำแนกได้ว่าเอทานอลที่ถูกสำรวจถูกนำไปใช้ในภาคส่วนใด ระหว่างการใช้เป็นเชื้อเพลิง หรือการใช้ในการผลิตภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น

Radical Innovation Typology

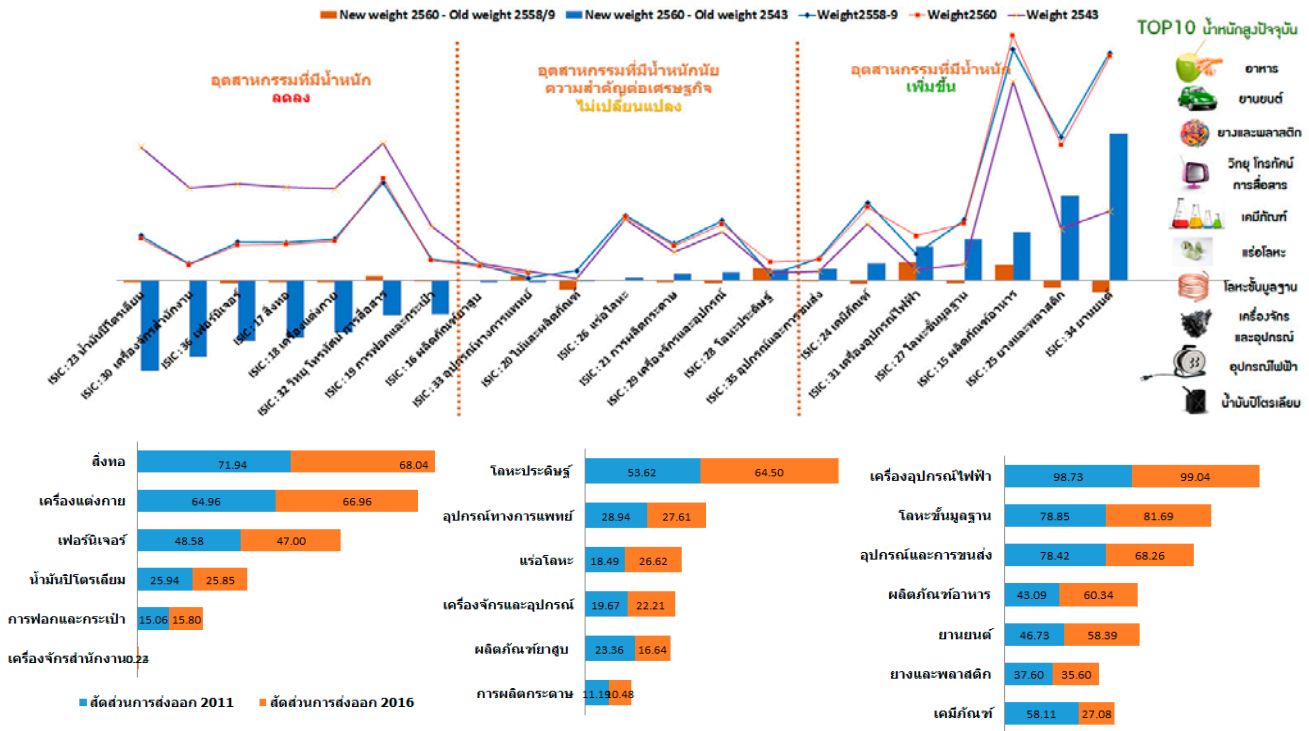
ปัจจุบัน สศอ. จัดทำเพียงกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Section of Economic Activity) ในหมวด C (อุตสาหกรรมการผลิต) เป็นผลให้ที่ผ่านมาเครื่องชี้เศรษฐกิจที่ สศอ. ใช้ดำเนินการในอดีตจนถึงปัจจุบันจึงถูกเรียกชื่อดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Manufacturing Production Index: MPI) ซึ่งจำกัดอยู่เพียงแต่ภาคการผลิตในโรงงานเท่านั้น ทั้งนี้ จากการจำแนกหมวด 4 กลุ่มใหญ่ตามมาตรฐาน UN ซึ่งประกอบด้วยหมวด B (การทำเหมืองแร่), C (อุตสาหกรรมการผลิต), D (การผลิตกระแสไฟฟ้า การผลิตแก๊ส), และ E (การประปา การบำบัดน้ำเสีย และการจัดการของเสีย) โดยหาก สศอ. มีการขยายกรอบไปสู่หมวดอื่น ๆ ข้างต้น เครื่องชี้จะถูกปรับโฉมจาก MPI ไปสู่ IIP (Index of Industrial Production) ซึ่งเป็นการเพิ่มหมวดใหม่ที่เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ นอกเหนือจากการผลิต โดยต้องมีการอ้างอิงส่วในอุตสาหกรรมในส่วนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผลิตวัตถุดิบอื่น ๆ อาทิ การผลิตพลังงานไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ เป็นต้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่นอกเหนือภาคการผลิตในส่วนที่เป็นผลิตภัณฑ์ในโรงงาน ซึ่งจะเข้าข่ายกลุ่ม Radical Typology เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับโครงสร้างใหญ่

โดยทั่วไป เครื่องชี้ MPI หรือ IIP จะใช้เป็นเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจระยะสั้น แต่ก็สามารถดูโครงสร้างในระยะยาวเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในกลุ่ม Modular และ Architecture Typology โดยเปรียบเทียบกับน้ำหนักอุตสาหกรรม (weight) ที่เปลี่ยนแปลงไป จากรูปที่ 2 กราฟแท่งสีน้ำเงินคือผลต่างของน้ำหนักของมูลค่าเพิ่ม (Value added) ที่ใช้ในการจัดทำดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของ สศอ. ระหว่างปี 2543 กับปี 2560 โดยเป็นค่าของมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ที่ สศอ. ประยุกต์จากข้อมูลสำมะโนธุรกิจและอุตสาหกรรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2540 และ 2554 ตามลำดับ พบว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมไทยในระยะกว่า 10 ปีที่ผ่านมา มีอุตสาหกรรมที่มีค่าถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่มที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นสามอันดับแรก ได้แก่ ยานยนต์ ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก อาหารและเครื่องดื่ม ยกตัวอย่าง เช่น เครื่องดื่มชูกำลัง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตน้อยในอดีตแต่ปัจจุบันกลับมีการผลิตมากขึ้น ในขณะที่บางผลิตภัณฑ์ที่เคยมีดัชนีผลผลิตสูงมากในอดีต เมื่อเกิดเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงสำคัญแบบก้าวกระโดด (Disruptive Technology) จึงส่งผลต่อเศรษฐกิจลดลงไปด้วย เช่น โทรทัศน์สีจอกั๊วซึ่งเป็นเทคโนโลยีหลอดภาพแบบเก่า (Electric tubes Cathode For color TV /Electric tubes Ray tubes For computer & related equipment) เป็นต้น

การพิจารณาโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงทั้งมิติการผลิตร่วมกับข้อมูลพลวัตสัดส่วนการส่งออก จะสามารถนำไปใช้ประกอบการจัดทำนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา โดยพบว่าในส่วนของกลุ่มที่น้ำหนักมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีจำนวนผลิตภัณฑ์ที่มีสัดส่วนการส่งออกที่สูงขึ้นมากที่สุด ซึ่งอาจอนุมานได้ว่าในกลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงของน้ำหนัก

โครงสร้างอาจเป็นผลจากการขยายตลาดการส่งออกที่มากขึ้น หรือในกลุ่มของอุตสาหกรรมที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอาจจะถึงจุดอิ่มตัวหรือเปรียบเทียบเป็นส่วนบนของอักษรตัว S ตาม concept S-Curve (Maturity Phase) ของทั้งวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Product) ซึ่งเป็นจุดที่อิ่มตัวของการพัฒนาในแง่ของการพัฒนาผลิตภาพในกระบวนการผลิต จึงอาจต้องมีการมุ่งเน้นในการระดมการวิจัยและการพัฒนาในผลิตภัณฑ์ที่คาดว่าจะเป็นตัว New S-Curve ต่อยอดของ First S-Curve ในกลุ่มผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

รูปที่ 2 แสดงน้ำหนักของอุตสาหกรรม (กราฟเส้น) การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมที่มีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจ (กราฟแท่ง) และการเปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกในปี 2554 และ 2560

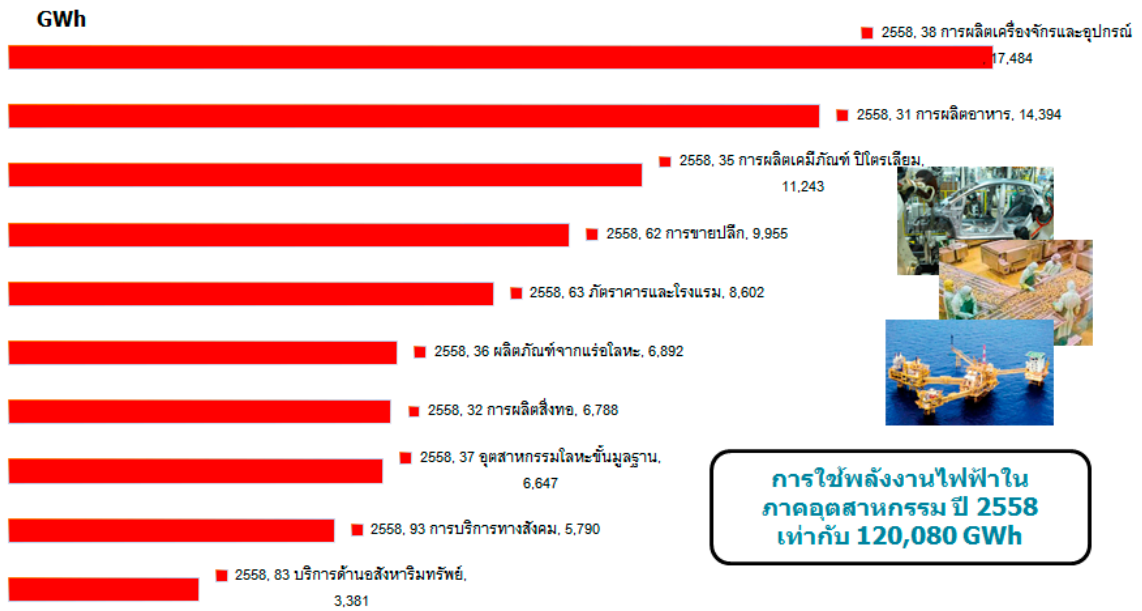

หมายเหตุ: จำนวนจากข้อมูลสำรวจของ สศอ. ใช้การจำแนกเศรษฐกิจ ISIC rev. 3

การคัดเลือกข้อมูลและผลิตภัณฑ์/อุตสาหกรรม/หมวดใหม่เป็นเรื่องที่มีความท้าทาย เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีอาจจะมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลย้อนหลังในอดีตได้ (ข้อมูลที่ต้องการในอดีตคือการเปรียบเทียบกับข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเปรียบเทียบ) โดยเฉพาะข้อมูลจากอุตสาหกรรมประเภท New S-Curve (อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบิน อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร) โดยเกณฑ์สำคัญในการพิจารณาคัดเลือกอุตสาหกรรมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ปัจจุบัน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์/อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกสูง ผลิตภัณฑ์/อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการผลิตมาก ผลิตภัณฑ์/อุตสาหกรรมที่ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งเป็นผลิตภัณฑ์/อุตสาหกรรมที่ระบุใน First S-Curve และ New S-Curve หรือตาม Product Champion ภายใต้คณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามเกณฑ์การคัดเลือกในอนาคตที่อยู่ระหว่างการพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายความครอบคลุมจาก MPI ไปสู่ IIP ตามการจำแนกในกลุ่ม Radical Innovation Typology ตามที่ได้กล่าวข้างต้นเพื่อประยุกต์ใช้ได้แก่ความเชื่อมโยงที่มีต่อหมวดอื่น ๆ จากการคำนวณความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลัง (Forward/Backward Linkage) ซึ่งการเชื่อมโยงไปข้างหน้าหมายถึงการที่ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จากสาขาอุตสาหกรรมผลิตนั้นถูกนำไปใช้เป็นสินค้าชั้นกลางของสาขาการผลิตอื่น ๆ ในขณะที่การเชื่อมโยงไปข้างหลังหมายถึง ในการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสาขาการผลิตนั้นจะต้องใช้สินค้าและบริการใดบ้าง เช่น สาขาที่มีความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังมากที่สุด ในสาขาการเกษตร สาขาเหมืองแร่ และสาขาการบริการ ได้แก่ ข้าวฟ่างและธัญพืช การทำเหมืองแร่ดีบุก และสถานที่เก็บสินค้าและการเก็บสินค้า ตามลำดับ (ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง) ซึ่งจะพบว่าหมวดใหม่ ๆ ที่มีความเชื่อมโยงไปข้างหน้าและข้างหลังอย่างสูงจะพาดเกี่ยวไปสู่หมวด IIP ทั้งหมด

รูปที่ 3 การใช้พลังงานไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมปี 2558 จำแนกตามรายอุตสาหกรรม ที่มา: กฟผ.

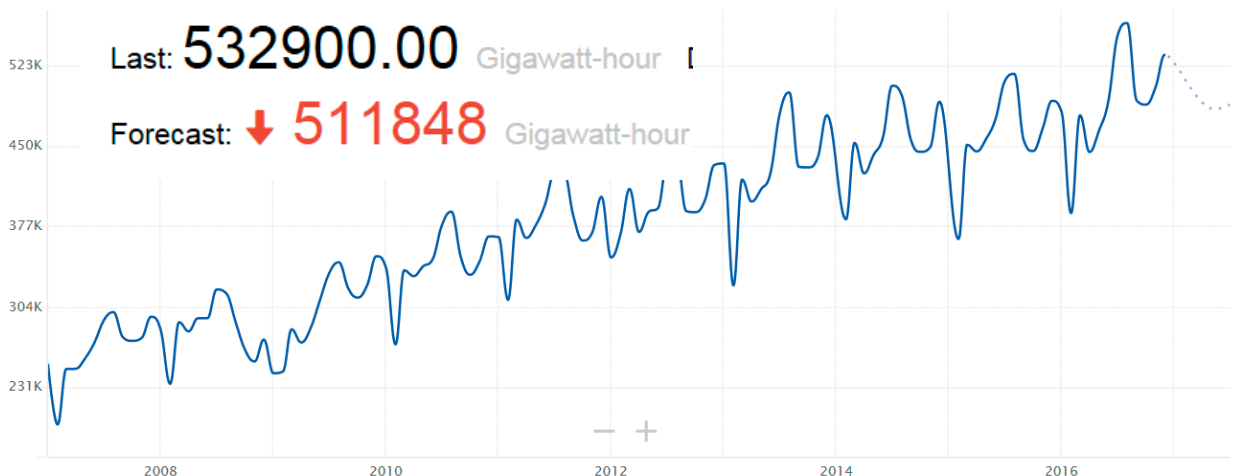

การใช้พลังงานไฟฟ้าในภาคอุตสาหกรรมปี 2558 เท่ากับ 120,080 GWh

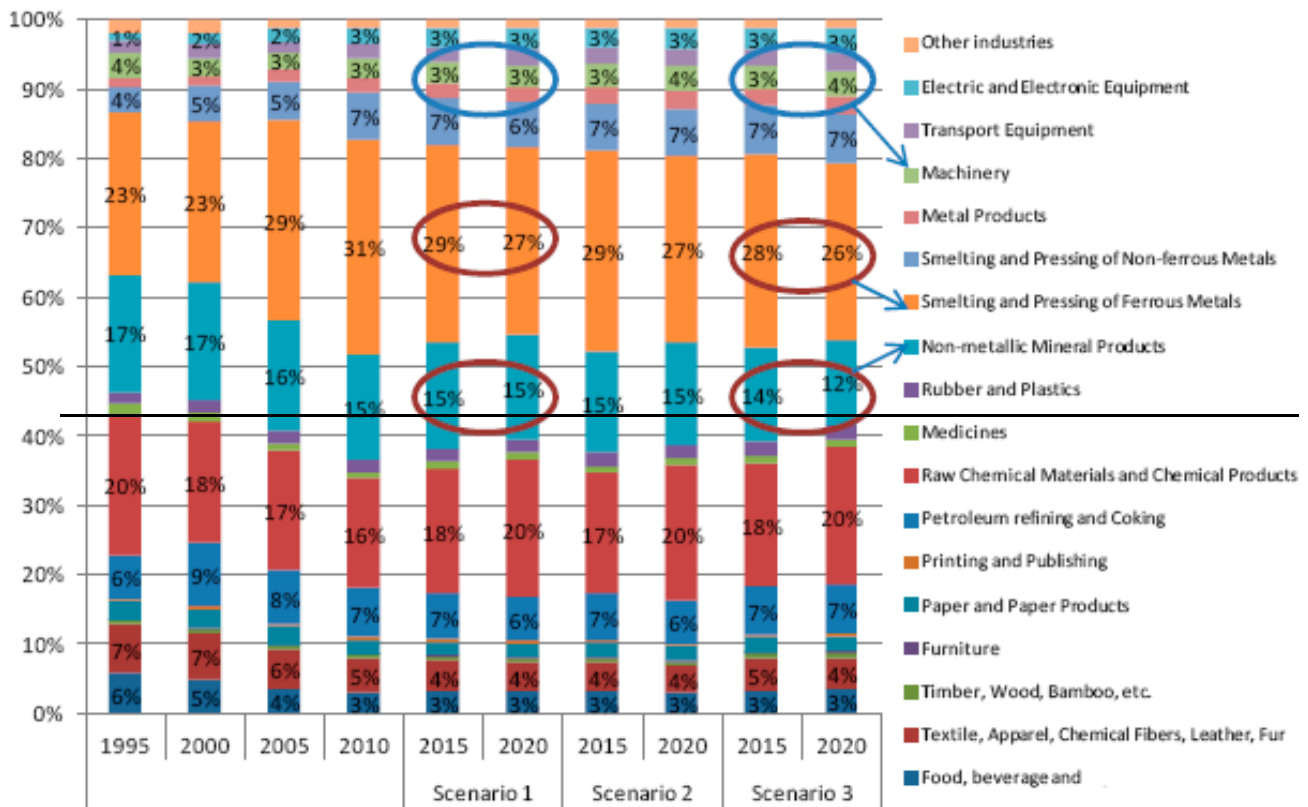
นอกจากนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง MPI ของ สศอ. และข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันถึงร้อยละ 86.32 ดังนั้น ในหมวด D พลังงานไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ ตามการจำแนกของ UN จึงเป็นหมวดที่สำคัญ โดยในส่วนของการจัดเก็บข้อมูลโดยเฉพาะไฟฟ้าจะต้องมีการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลปริมาณผลผลิต (Volume of Output) ตามข้อเสนอแนะของ UN เพื่อใช้ในการจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม IIP ใหม่ นั้น เนื่องด้วยข้อมูลโรงงานผลิตไฟฟ้ามีหลายหน่วยงานที่จัดเก็บข้อมูล โดยอาจจะต้องมีการขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานหลายแห่ง อาทิ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน กรมโรงงานอุตสาหกรรม การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

ในประเทศสำคัญ ๆ อาทิ สาธารณรัฐประชาชนจีน มีการใช้ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า และหมวดอื่น ๆ ควบคู่ในการเป็นเครื่องมือชี้ทางเศรษฐกิจที่สามารถพยากรณ์ข้อมูลภาคการผลิตในรายสาขาอุตสาหกรรมใน Scenario ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการปฏิวัติการจัดทำข้อมูล MPI ไปสู่ IIP จะสามารถทำให้ประเทศไทยสามารถดำเนินการพยากรณ์ข้อมูลภาคการผลิตได้แม่นยำมากขึ้น นอกเหนือจากการพิจารณาเฉพาะหน่วยย่อยทางสถิติในรูปแบบเดิม (Establishment) ซึ่งทำให้สามารถวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

รูปที่ 4 ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า และ IIP ของสาธารณรัฐจีน ที่มา : National Bureau of Statistics of China (<https://economics.com>)

รูปที่ 5 แสดงสัดส่วนของการใช้พลังงานไฟฟ้าในรายอุตสาหกรรมในสาธารณรัฐประชาชนจีน
 ที่มา: Retrospective and Prospective Decomposition Analysis of Chinese Manufacturing Energy Use, 1995-2020

โอกาสในการพัฒนา
อุตสาหกรรมหุ่นยนต์
และระบบอัตโนมัติ
เพื่อตอบสนองเป้าหมาย

ไทยแลนด์ 4.0

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1

อุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve) ที่จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตมนุษย์มากขึ้น ทั้งในภาคอุตสาหกรรมการผลิต/ธุรกิจบริการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการผลิต (Productivity) และภาคบริการที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันมากขึ้นและทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นด้วยการขยายการใช้หุ่นยนต์ในวงด้านอื่น ๆ เช่น หุ่นยนต์บริการ หุ่นยนต์ทางการแพทย์ หุ่นยนต์ที่ใช้ทางการแพทย์ หุ่นยนต์ใช้ในการทหาร และหุ่นยนต์เพื่อการศึกษา เป็นต้น จากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังก้าวเข้าสู่ยุคหุ่นยนต์ (Robot Revolution) ทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา โดยบริษัทวิจัย Tractica¹ คาดว่าจะมีการผลิตหุ่นยนต์ในตลาดโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 8.8 ล้านยูนิตในปี 2558 เป็น 61.4 ล้านยูนิตในปี 2563 เติบโตเฉลี่ยกว่าร้อยละ 40 ต่อปี

¹ ข้อมูลจากกลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ของประเทศต่าง ๆ ที่รวบรวมและวิเคราะห์โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), มีนาคม 2559

The International Federation of Robotics (IFR) คาดการณ์อัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติของโลกจะอยู่ที่ร้อยละ 15 ต่อปี และจะเพิ่มเป็นสองเท่าในปี 2561 โดยมีปริมาณความต้องการใช้หุ่นยนต์ 400,000 หน่วยทั่วโลก โดยประเทศไทยมีความต้องการใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติใช้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี แต่ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ามาจากต่างประเทศ เนื่องจากผู้ผลิตในประเทศยังมีข้อจำกัดด้านขีดความสามารถในการแข่งขันหลายด้าน เช่น ผู้ประกอบการของไทยมีขนาดเล็ก มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าการนำเข้า ขาดความน่าเชื่อถือ ขาดการวิจัย/พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตของตนเอง รวมถึงขาดความสามารถในการออกแบบระบบงานอัตโนมัติบางอย่างที่มีความซับซ้อนและต้องการความแม่นยำสูง ซึ่งจากข้อมูลในปี 2557 ประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ รวมทั้งสิ้น 266,000 ล้านบาท อัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8.2 ต่อปี เพื่อทดแทนแรงงานที่มีแนวโน้มขาดแคลนมากขึ้นทั้งภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการในอนาคต จากสถิติความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จะเพิ่มเป็น 4 ล้านคนในปี 2564 ประกอบกับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของไทย ซึ่งหากยังมีการนำเข้าปริมาณมากเช่นนี้ต่อไป จะทำให้เกิดการผูกขาดทางด้านเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และประเทศไทยสูญเสียโอกาสทางด้านการแข่งขันในระยะยาว

ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก อีกทั้งการที่เป็นอุตสาหกรรมใหม่จึงทำให้ผู้ประกอบการมีน้อย กลุ่มอุตสาหกรรมยังไม่เข้มแข็ง รวมถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจยังไม่มากนักเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-curve)

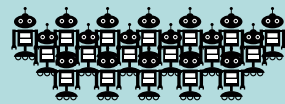
ดังนั้น ภาครัฐจึงได้วางนโยบายและออกมาตรการพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานสำคัญที่จะตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมไทย (ทดแทนการนำเข้าหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติจากต่างประเทศ) ที่จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตและการทำงานให้ไปสู่อุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพการผลิตที่สูงขึ้น แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และที่สำคัญที่สุดเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ Industry 4.0 ด้วยการประยุกต์ใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติผสมผสานเข้ากับ The Internet of Things (IoT) และ Big data ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไทยให้แข่งขันได้ในตลาดโลก และเป็นบรรทัดฐานของกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมต่อไปในอนาคต

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

จากวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นผู้นำในการผลิต/การใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในอาเซียน โดยมีเทคโนโลยีเป็นของตนเองภายในปี 2569 ทั้งหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรมและหุ่นยนต์ในภาคบริการ” ที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ตั้งเป้าหมายไว้ แสดงถึงความมุ่งมั่นของภาครัฐในการผลักดันอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติให้เกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างแท้จริง พร้อมทั้งวางเป้าหมาย กลไกและมาตรการหลักที่ครอบคลุมทุกมิติ (พัฒนาบุคลากร เทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานและการแก้ไขกฎระเบียบ) ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth)

เป้าหมายระยะสั้น ปี 2560

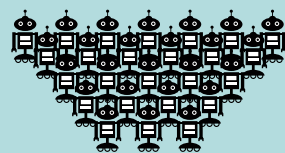
- มีการลงทุนหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ไม่น้อยกว่า 12,000 ล้านบาท
- ส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวด้านการผลิต/ประกอบหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในประเทศ

12,000
ล้านบาท

เป้าหมายระยะกลาง ปี 2564

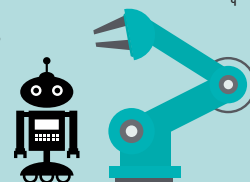
- มีการลงทุนหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท
- มีอุตสาหกรรมไทยอย่างน้อยร้อยละ 50 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดที่มีการใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติระดับสูงในโรงงาน
- มีการผลิตหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติขึ้นในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 30 ของมูลค่าการนำเข้า (มูลค่าการนำเข้าทั้งหมด 80,000 ล้านบาท)

100,000
ล้านบาท

เป้าหมายระยะยาว ปี 2569

- ไทยเป็นผู้นำในการผลิต/การใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในอาเซียน

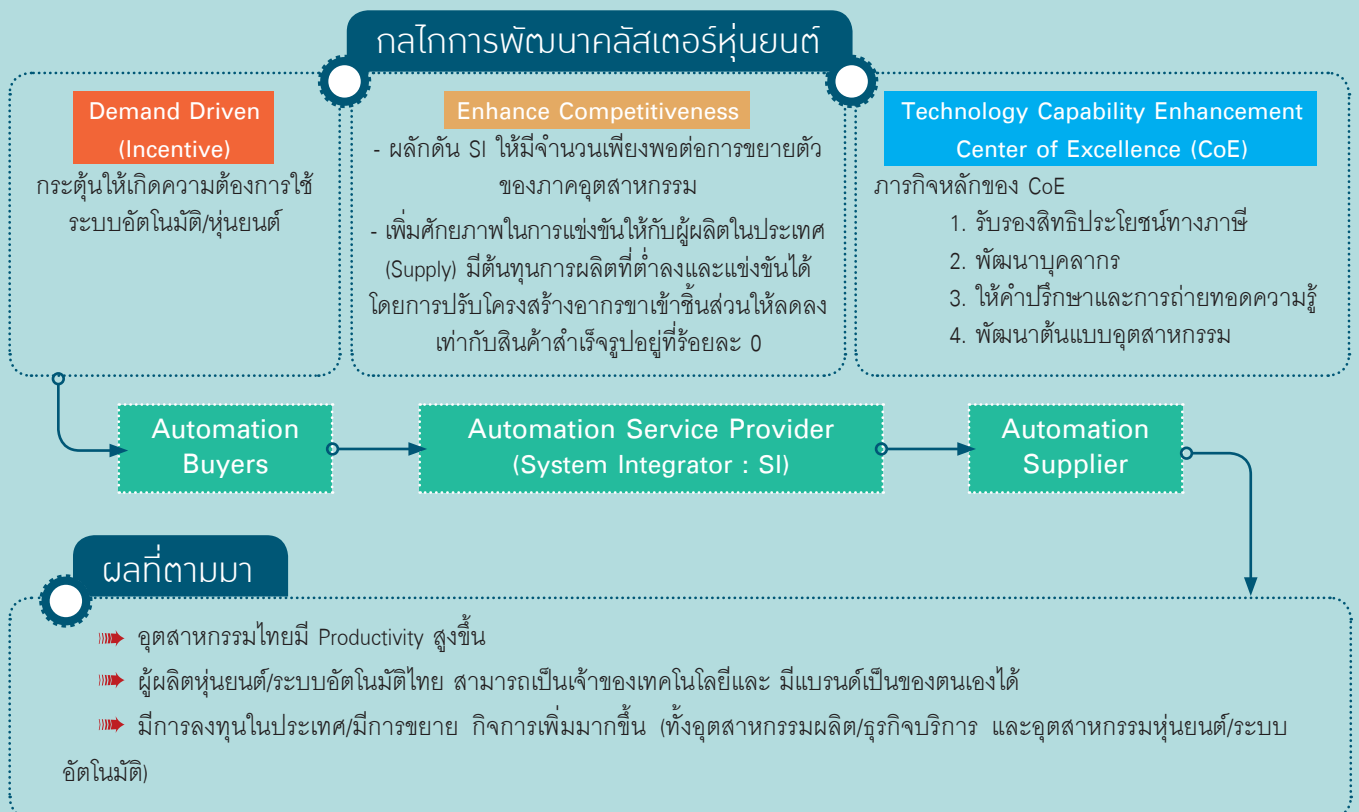

การขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 ด้วยการใช้อนุพันธ์และระบบอัตโนมัติ

ภาครัฐจึงวางแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและระบบอัตโนมัติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเปลี่ยนผ่านสู่กระบวนการผลิตที่อาศัยหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติมาช่วยในการบริหารจัดการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มผลผลิตของภาคอุตสาหกรรมไทย และใช้ไอซีทีเข้ามาช่วยตลอดกระบวนการผลิตทั้งหมด เชื่อมต่อกับ IoT โดยมีจุดเด่นคือ การผลิตที่เปลี่ยนจาก Mass Production เป็น Mass Customization ในโรงงานยุค 4.0 (Smart Factory) ซึ่งมีกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ครบวงจรในการควบคุม ทำให้เกิดการผลิตรสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีความแตกต่างกันในระยะเวลาสั้นลง ซึ่งกระบวนการผลิตในยุค 4.0 ที่มีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในกระบวนการผลิตจะเป็นระบบการผลิตที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ด้วยการลดต้นทุนการผลิต และลดปัญหาด้านต้นทุนแรงงาน โดยกลไกสำคัญที่ภาครัฐพยายามผลักดันเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีหรือ “ประเทศไทย 4.0” อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนนั้น ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมให้เข้าถึงและสามารถใช้หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในการผลิต (Demand driven)
- 2) ผลักดัน System Integrators (SI) ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ผลิตในประเทศ (Supply) มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงและแข่งขันได้ และ
- 3) พัฒนาศักยภาพและบูรณาการความร่วมมือในเครือข่ายหน่วยงาน Center of Excellence (CoE) เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนและเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์หรือระบบอัตโนมัติ ขณะนี้ประเทศไทยยังอยู่ในฐานะที่เป็นผู้บริโภคและไม่สามารถเป็นผู้ผลิตเทคโนโลยีได้เอง ดังนั้น กลไกนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในประเทศไทย

กลไกหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

ส่วนที่ 5

PART 5

ผลงาน/โครงการสำคัญ
ของ สศอ. ในรอบปี
งบประมาณ
2559

การพัฒนา ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรม กับต่างประเทศและความร่วมมือ ระหว่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรม

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

จากบริบททางเศรษฐกิจโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว กอปรกับสถานการณ์ทางการเมืองในหลายภูมิภาค อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายในองค์กรสหภาพยุโรป (EU) การเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายระหว่างประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และล้วนแต่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมของไทย ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับ นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งถือเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาประเทศไทยของรัฐบาลปัจจุบัน ที่ต้องการเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยในบริบทการพัฒนาอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำยุทธศาสตร์

การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรมและการปฏิรูปนิเวศอุตสาหกรรมเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา และการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก โดยในบริบทการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมกับเศรษฐกิจโลกนั้น สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการขึ้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความท้าทายของการนำมิติด้านต่างประเทศ มาเป็นกลไกในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนบทบาท ภารกิจของภาคอุตสาหกรรมเพื่อเชื่อมโยงอุตสาหกรรมไทยกับเศรษฐกิจโลก ในการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม จึงได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับ

ต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยได้ร่วมมือกับมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศ ซึ่งได้ดำเนินการในระยะเวลา 9 เดือน (มีนาคม - พฤศจิกายน 2559)

กระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศของ อก. ดำเนินการตามขั้นตอนแบบแผนของการจัดทำยุทธศาสตร์ โดยประกอบด้วยกรอบทบทวนนโยบายแผน และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี วันที่ 12 ก.ย. 2557 กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ และนโยบายพาณิชย์เร่งด่วน นโยบายกระทรวงการต่างประเทศ (พ.ศ. 2558 - 2561)

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนระยะ 7 ปี (พ.ศ. 2558 - 2564) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 โดยในส่วนของ อก. ได้คำนึงถึงนโยบายด้านการต่างประเทศของ อก. ภายใต้ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ปี 2559 - 2564 ยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงอุตสาหกรรม ปี 2559 - 2564 และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม ปี 2559 - 2564 รวมทั้ง ได้มีการจัดประชุมกลุ่มเป้าหมายตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหน่วยงานและสถาบันภายใต้สังกัด อก. เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ อุตสาหกรรมไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อตอบสนองนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม ”

ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การใช้ความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนให้แก่ภาคอุตสาหกรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่

- 1.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) โดยการจัดทำความร่วมมือฯ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและบริหารจัดการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ รวมทั้งแนวคิด Industry 4.0 การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือภายใต้ FTA และการเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศให้มากขึ้น และการถอดบทเรียนเรื่องการสร้าง cluster ที่เข้มแข็งจากประเทศที่ประสบความสำเร็จ
- 1.2 การยกระดับงานด้านมาตรฐาน (Standards) โดยการกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การสร้างความน่าเชื่อถือและผลักดันมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของไทยในระดับนานาชาติ การเพิ่มศักยภาพระบบตรวจสอบรับรองมาตรฐาน รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานด้านมาตรฐาน
- 1.3 การวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรม โดยการถอดบทเรียนเรื่อง National Innovation System (NIS) จาก best practices และนำมาประยุกต์ใช้จริง การทำวิจัยร่วม (Joint research) กับหน่วยงานต่างประเทศโดยเน้นการวิจัยแบบ quick win และการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางแบบ วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีขั้นสูงในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ
- 1.4 การพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) และการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการขยะภาคอุตสาหกรรม
- 1.5 การสนับสนุนการพัฒนา SMEs ของไทย โดยถอดบทเรียนเรื่องการสร้าง enabling environment ในการพัฒนา SMEs การจัดการกิจกรรม Business matching ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น และการเชื่อมโยงให้ SMEs ไทยเข้าสู่อุตสาหกรรมศักยภาพ รวมทั้งส่งเสริม Business model ใหม่ ๆ สำหรับ SMEs

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การใช้ความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมไทยกับต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่

- 2.1 การเชื่อมโยงกับ Supply Chain ระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยร่วมมือกับหน่วยงานไทยและต่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการขยายหรือย้ายฐานการผลิตอุตสาหกรรมศักยภาพไปต่างประเทศ และการสร้างบทบาทการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา Supply Chain ระหว่างประเทศ
- 2.2 การส่งเสริมการเป็น ASEAN Hub ในด้านที่ไทยมีศักยภาพ ได้แก่ การส่งเสริมภาพลักษณ์อุตสาหกรรมไทยในอาเซียน การผลักดันสู่การเป็นศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ในอาเซียน รวมทั้งการเป็นศูนย์ฝึกอบรมแห่งอาเซียนในอุตสาหกรรมที่ไทยเชี่ยวชาญ
- 2.3 การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเชื่อมโยง ได้แก่ การแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดด้วยระบบดิจิทัล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่

- 3.1 การส่งเสริมให้หน่วยงานในสังกัด ออก. แสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศที่สอดคล้องกับนโยบาย 4.0 และอุตสาหกรรมศักยภาพของไทย
- 3.2 การพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศและระบบการประเมินผลโครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ
- 3.3 การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานและสถาบันเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้จัดทำ**ฐานข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศ**ของหน่วยงานและสถาบันในสังกัด ออก. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศ ประเด็นการเจรจา หรือข้อตกลงต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด ออก. เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้สามารถประมวลความร่วมมือกับต่างประเทศในภาพรวมได้ โดยฐานข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วยชุดข้อมูลประเทศ (Country profile) และชุดข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดของความร่วมมือประเภทต่าง ๆ ของหน่วยงานในสังกัด ออก. ทั้งหมด หน่วยงานที่ติดต่อ กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือ ผลลัพธ์ของความร่วมมือ โดยได้คัดเลือกความร่วมมือกับ 6 ประเทศนำร่อง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย ซึ่งหาก ออก. มีความพร้อมมากขึ้นในระยะต่อไป ก็สามารถปรับปรุงฐานข้อมูลดังกล่าวให้สามารถทำงานผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถดำเนินการปรับปรุงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจได้ในอนาคต

การมียุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรม จะทำให้ออก. มีทิศทางในการดำเนินการด้านต่างประเทศที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยผลักดันให้นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรมประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายประเทศไทย 4.0 ต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้ จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดย สศอ. จะได้นำยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมกับต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศของกระทรวงอุตสาหกรรม นำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของ ออก. เพื่อขอความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

การใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีของประเทศไทย (Free Trade Agreements : FTAs) ที่มีอยู่กับคู่ภาคีต่าง ๆ เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ มีความต่อเนื่องและครบถ้วนตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรม นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรและความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่าง ๆ แล้วการสร้างการเชื่อมโยงด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการ เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ภาคอุตสาหกรรมไทยสามารถเลือกใช้ประโยชน์ได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาคอุตสาหกรรมการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มไปสู่อุตสาหกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน รวมถึงเตรียมความพร้อมให้กับภาคอุตสาหกรรมไทยได้อย่างครบถ้วน ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้ดำเนินโครงการศึกษากลยุทธ์การสร้างการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมบริการของไทย ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ภาพรวมของอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต (Manufacturing Related Services : MRS) ภายใต้บริบทของความตกลงการค้าเสรีของไทย (FTAs) เพื่อใช้ประโยชน์ เตรียมความพร้อมและวางแผนในการพัฒนาภาคธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมไทยให้ได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษาแนวทางการสร้างเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมบริการกับอุตสาหกรรมการผลิตพบว่า

อุตสาหกรรมบริการ จำนวน 12 สาขาย่อย มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรม ตั้งแต่กระบวนการก่อนการผลิต ในระหว่างกระบวนการผลิต และหลังกระบวนการผลิต โดยอ้างอิงจากแผนภาพห่วงโซ่มูลค่า Shih Smiling Curve¹ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับสาขาอุตสาหกรรมการผลิตเป้าหมายของภาคอุตสาหกรรมไทยในเบื้องต้น จำนวน 5 สาขาอุตสาหกรรม ได้แก่ อาหารแปรรูป ยานยนต์และชิ้นส่วน ปีโตรเคมี พลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยในแต่ละช่วงของกระบวนการต่าง ๆ ในห่วงโซ่มูลค่ามีกิจกรรมการบริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ดังนี้

กระบวนการก่อนการผลิต

- บริการการวิจัยและพัฒนา
- บริการให้คำปรึกษาด้านการบริหารและการตลาด
- บริการจัดหาพนักงาน

กระบวนการระหว่างการผลิต

- บริการการวิศวกรรม
- บริการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ประมง และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- บริการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
- บริการการกำจัดและบำบัดของเสีย
- บริการซ่อมบำรุง และติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์
- บริการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพสินค้าและวัตถุดิบ

กระบวนการหลังการผลิต

- บริการการประกันวินาศภัย
- บริการการจัดจำหน่ายปลีกและส่ง
- บริการการขนส่ง คลังสินค้า และการบรรจุหีบห่อ

¹ Shih Smiling Curve คิดค้นโดย Stan Shih ในปี 2535 (1992) ตามการวิเคราะห์ของ Shih ซึ่งพบว่า ในกระบวนการผลิตสินค้าใดๆ กระบวนการในห่วงโซ่มูลค่าที่ให้มูลค่าเพิ่ม (Value Added) มากที่สุดจะอยู่ในช่วงแรกเริ่มและในช่วงท้ายสุดของกระบวนการผลิต นั่นคือการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และการจัดการลูกค้ารวมถึงบริการหลังการขาย (Client Management and After-Sales Service)

การขับเคลื่อนนโยบาย เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในรูปแบบคลัสเตอร์

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรม
ที่มีศักยภาพของประเทศ

สืบเนื่องจาก ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์ ในกรณีนี้ อก. จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประธานกรรมการ มีผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เป็นฝ่ายเลขานุการร่วม ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณา กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ผลិតภัณฑ์/นักลงทุนเป้าหมาย จัดทำแผนชั่งกฐการลงทุน รวมทั้งกำหนดแนวทาง/มาตรการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในแต่ละคลัสเตอร์ รวม 9 คณะ/9 คลัสเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ (1) ยานยนต์และชิ้นส่วน (2) เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์โทรคมนาคม (3) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (4) ดิจิทัล (5) เกษตรแปรรูป (6) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (7) หุ่นยนต์ (8) การแพทย์ครบวงจร และ (9) อากาศยานและชิ้นส่วน โดย สศอ. มีบทบาทในการร่วมเป็นฝ่ายเลขานุการของทุกคณะอนุกรรมการฯ

ที่ผ่านมา คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการฯ ในแต่ละคลังสเตอร์ ได้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2558 โดย ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2559 มีการประชุมคณะกรรมการฯ ไปแล้ว 6 ครั้ง ผลจากการประชุม ได้มีการกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ประเทศเป้าหมาย และมาตรการสำคัญในแต่ละคลังสเตอร์ ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการใช้จ่ายมาตรการทางภาษี การจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น การพัฒนาบุคลากร การยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีของผู้ผลิต การยกระดับมาตรฐานสินค้า การปรับปรุงสิทธิประโยชน์/มาตรการส่งเสริมการลงทุน การแก้กฎหมาย กฎระเบียบ ประเด็นที่เป็นอุปสรรค/คอขวด การสนับสนุนแหล่งเงินทุน รวมทั้งได้มีการเร่งรัด ผลักดันการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นสำคัญ/เร่งด่วน ผ่านกลไกคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการฯ อย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานมีความคืบหน้ามาเป็นลำดับ ทั้งในส่วนของภาพรวมและรายคลังสเตอร์ อาทิ

การพัฒนาในภาพรวม

- **การให้สิทธิประโยชน์** ผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2560 และร่างพระราชบัญญัติพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ.
- **การพัฒนาคนและเทคโนโลยี** เช่น โครงการส่งเสริมให้นักวิจัยในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยของภาครัฐไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการของภาคเอกชน (Talent Mobility) โครงการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work-integrated Learning) การส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานวิจัยจากต่างประเทศ การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ (Center of Excellence) การส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางวิจัย พัฒนา ทดสอบสมรรถนะยานยนต์ต้นแบบในภูมิภาคโดยให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นต้น
- **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางถนน ทางราง โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงท่าเรือ การพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภาและการก่อสร้างศูนย์ซ่อมอากาศยาน ระยะที่ 1 โครงการบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะสู่ชุมชน โครงการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสาธารณะ Smart City จังหวัดภูเก็ต โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ เป็นต้น
- **การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค** เช่น การแก้ปัญหามังเมืองจังหวัดระยอง การพิจารณาให้ถิ่นที่อยู่ถาวรสำหรับผู้เชี่ยวชาญชั้นนำระดับนานาชาติ
- **การสนับสนุนเงินทุน** เช่น โครงการคูปองนวัตกรรมระยะที่ 2 กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กองทุนร่วมลงทุนในกิจการ (SMEs Private Equity Trust Fund) และมาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนกิจการเงินร่วมลงทุน เป็นต้น

การพัฒนา 9 คลังสเตอร์เป้าหมาย

- **คลังสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน** เช่น การยกเว้นอากรขาเข้ารถยนต์ต้นแบบหรือของที่นำเข้ามาเพื่อการวิจัยและพัฒนาหรือทดสอบ การขยายสาขาสถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน และการส่งเสริมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศ

- **คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม** เช่น การพัฒนาบุคลากรด้าน Electronic Design การยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีการผลิตให้กับผู้ผลิตใน Supply Chain การยกระดับมาตรฐานสินค้าและพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบไฟฟ้าแรงสูง
- **คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** เช่น การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดระยอง การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ โดยใช้มาตรการทางภาษี (Green Tax Expense)
- **คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป** เช่น การยกระดับคุณภาพ/มาตรฐานสินค้าเกษตรแบบครบวงจร การพัฒนา Rubber City
- **คลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม** เช่น การส่งเสริมกิจการพอกย้อมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจแฟชั่น และส่งเสริมสถาบันแฟชั่นระดับโลกมาตั้งสาขาและเปิดสอนระดับปริญญาในไทย
- **คลัสเตอร์ดิจิทัล** เช่น การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต การจัดทำร่างเกณฑ์คุณสมบัติ และเกณฑ์การประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัล (Digital Specialist) และแนวทางการรับรองผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ การชักจูงการลงทุนผ่านโครงการขับเคลื่อน Smart Thailand
- **คลัสเตอร์หุ่นยนต์** เช่น การปรับโครงสร้างอากรขาเข้าชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ การกำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อกระตุ้นให้ภาคอุตสาหกรรมปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตเป็นหุ่นยนต์หรือระบบอัตโนมัติ (Demend Driven) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายหน่วยงาน Center of Excellence
- **คลัสเตอร์การแพทย์ครบวงจร** เช่น การปรับปรุงกระบวนการกำหนดมาตรฐานให้มีความรวดเร็ว และเร่งกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์เพื่อให้ผู้ผลิตในประเทศใช้เป็นมาตรฐานอ้างอิงในการเข้าสู่บัณฑิตกรรม การปรับระดับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตยา การพิจารณาเพิ่มสิทธิประโยชน์ของกิจการที่เป็นผลิตภัณฑ์เป้าหมายในสาขาบริการทางการแพทย์
- **คลัสเตอร์อากาศยานและชิ้นส่วน** เช่น การแก้ไขพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

ในส่วนของคุณค่าคำขอรับการส่งเสริมการลงทุน จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่า ตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินนโยบายฯ 16 กันยายน 2558 - 31 ธันวาคม 2559 มีคำขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายคลัสเตอร์ จำนวน 127 โครงการ เงินลงทุน 148,726.53 ล้านบาท ซึ่งเงินลงทุนส่วนใหญ่เป็นกิจการในคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน และเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังมีการขอรับส่งเสริมการลงทุนของกิจการเป้าหมายที่ตั้งในพื้นที่คลัสเตอร์แต่ยังไม่เข้าข่ายได้รับสิทธิประโยชน์ตามนโยบายคลัสเตอร์อีก 77 โครงการ เงินลงทุน 49,597.20 ล้านบาท และการขอรับการส่งเสริมการลงทุนของกิจการเป้าหมายตามนโยบายคลัสเตอร์แต่ไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่เป้าหมายของนโยบายคลัสเตอร์ อีก 403 โครงการ เงินลงทุน 30,318.79 ล้านบาท

การสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ตามแนวนโยบายนี้ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ภายใต้การบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า และผลักดันให้เกิดการลงทุนที่มีคุณค่าในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งจะช่วยเพิ่มผลิตภาพและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมไทย บนฐานองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และต่อยอดไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมแห่งอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนประเทศตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับฐานราก ซึ่งจะเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ตอบสนองเป้าหมายการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive Growth) อีกด้วย

ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมในรูปแบบคลัสเตอร์ในประเทศไทยที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนเริ่มจากการผลักดันของรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามแนวคิดของบิดาแห่งการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน Michael E. Porter เพื่อสร้างศักยภาพและขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรมไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นกลไกการพัฒนาประเทศที่นอกจากจะช่วยสร้างงาน และสร้างรายได้แล้ว ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรม ทั้งนี้ หัวใจของการพัฒนาคลัสเตอร์ คือการสร้างความร่วมมือบนพื้นฐานของการแข่งขันกันซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกันศึกษารายละเอียด และนำเสนอแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบ คลัสเตอร์ต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2558 โดยมอบหมายให้ อก. เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ให้เป็นรูปธรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานการพัฒนาในแต่ละคลัสเตอร์ ประกอบกับแนวนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต¹ จึงเป็นที่มาของการตั้งคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษใน

รูปแบบคลัสเตอร์ และคณะกรรมการฯ รวม 9 คณะ ประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ (2) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม (3) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (4) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์ดิจิทัล (5) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์หุ่นยนต์ (6) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์อากาศยานและชิ้นส่วน (7) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์การแพทย์ครบวงจร (8) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป และ (9) คณะอนุกรรมการคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ยกเว้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมบริการและอยู่ในกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) ซึ่งได้มีการประชุมประสานงานและขับเคลื่อนมาตรการ แผนงานต่าง ๆ รวมทั้งวางแผนงาน และเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้เกิดการลงทุนตามแผนส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบคลัสเตอร์ของ สกท.² ตลอดจนจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนในแต่ละคลัสเตอร์ และนำไปสู่การผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตามเป้าหมายของนโยบาย คือ ดึงดูดการลงทุนที่สร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) กระจายความเจริญ และสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการ SMEs และนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้ประเทศก้าวข้ามผ่านกับดักรายได้ปานกลางภายในปี พ.ศ. 2579 โดยเศรษฐกิจมีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 6 ต่อปี และการลงทุนขยายตัวร้อยละ 10 ต่อปี

¹ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 เรื่อง ข้อเสนอ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย : กลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต, สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี: พ.ศ. 2558

² การลงทุนตามนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ดูรายละเอียดได้ที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน http://www.boi.go.th/upload/content/Presentation%20by%20Minister%20of%20Industry_89274.pdf

การศึกษาผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบคลัสเตอร์ของ สกท. และการดำเนินงานที่ผ่านมาของ อก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งบประมาณในลักษณะบูรณาการแผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ โดยศึกษาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจริงและคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมศักยภาพในระยะที่ผ่านมาและระยะต่อไป โดยงานศึกษานี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐ และองค์กรต่างประเทศ เพื่อใช้ดำเนินการ

1. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ต่อศักยภาพและโอกาสของแต่ละคลัสเตอร์อุตสาหกรรมด้วยแบบจำลองเพชรพลวัต (Dynamic Diamond Model)³ (ใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ หรือ Revealed Comparative Advantage : RCA และแนวคิดทฤษฎีความได้เปรียบเชิงแข่งขันระหว่างชาติ หรือ Theory of the Competitive Advantage of Nations ของ Michael E. Porter ในการอธิบายถึงลักษณะของความได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างประเทศรายอุตสาหกรรม) เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพเชิงพลวัตของไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้า

2. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบจากนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ในระยะที่ผ่านมา และคาดการณ์ผลในอนาคตของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมศักยภาพในระยะต่อไปด้วยแบบจำลองคำนวณดุลยภาพทั่วไปเชิงพลวัต (Dynamic CGE)⁴ ซึ่งแบ่งเป็นการเปรียบเทียบกรณีที่รัฐบาลไม่มีนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์กับกรณีที่รัฐบาลมีนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ภายใต้ฉากทัศน์ (Scenario) ต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายตามแผนของรัฐบาล

ในการศึกษาผลกระทบต่อศักยภาพและโอกาสการเติบโตทางการค้าระหว่างประเทศของ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย พบว่า คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพในการแข่งขันและโอกาสทางการค้าสูงตามลำดับการเติบโตเฉลี่ย ได้แก่ อุตสาหกรรมอากาศยานและชิ้นส่วน (ไทยมีศักยภาพมากในประเทศจีนและญี่ปุ่น) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (ไทยมีศักยภาพในประเทศจีน อินเดีย และสิงคโปร์) อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ (ไทยมีศักยภาพใน

ประเทศสหรัฐอเมริกา จีน และอาเซียน) อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน (ไทยมีศักยภาพในประเทศจีนและอินเดีย) อุตสาหกรรมอาหาร (ไทยมีศักยภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา จีน อาเซียน อินเดีย และเกาหลีใต้) อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม (ไทยมีศักยภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และอาเซียน) โดยมีการเติบโตเฉลี่ยของตลาดในประเทศคู่ค้าอยู่ที่ ร้อยละ 12.85 7.73 4.86 3.37 2.31 และ 1.38 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่าอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ไทยยังต้องพัฒนาศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสทางการค้าในประเทศที่มีศักยภาพการเติบโตสูง เช่น กลุ่มประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอินเดีย มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 8.94 ในอุตสาหกรรมอากาศยานและชิ้นส่วน ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 4.81 ในอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร กลุ่มประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และอังกฤษ มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 4.57 ในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน และกลุ่มประเทศจีน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอินเดีย มีการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 0.56 ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

เมื่อศึกษาผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ด้วยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไปเชิงพลวัต พบว่า กรณีที่ไม่มีนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ กับ กรณีที่รัฐบาลดำเนินการตามนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการลงทุน และการจัดสรรงบประมาณในลักษณะบูรณาการแผนงานการพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพประจำปีงบประมาณ 2559 (เริ่มใช้ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559) พบว่า ในกรณีที่มีการส่งเสริมการลงทุนเพียงอย่างเดียว มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การลงทุน และการจ้างงานใกล้เคียงกับกรณีไม่มีนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ และถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพเพิ่มเติมก็ตามแต่ยังไม่เพียงพอที่จะผลักดันให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ GDP เติบโตไปตามเป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูล GDP ปี พ.ศ. 2559 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่พบว่าตัวเลขการเติบโตของ GDP ปี พ.ศ. 2559 อยู่ที่ร้อยละ 3.22 ซึ่งใกล้เคียงกับระดับการเติบโตของ GDP ก่อนมีนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

³ โครงการ “การวิเคราะห์และคาดการณ์ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการทำความตกลงเขตการค้าเสรี”, กองแผนงานและประเมินผล กรมควบคุมมลพิษ : พ.ศ. 2551

⁴ โครงการศูนย์วิเคราะห์รายงานสภาวะและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม ระยะที่ 8, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม: พ.ศ. 2555

อย่างไรก็ตาม เพื่อวางทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคตที่จะส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน การศึกษานี้จึงได้จำลองสถานการณ์เพิ่มเติมภายใต้จากทัศน์ที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภาพการผลิต (Total Factor Productivity: TFP) ใน 6 คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย⁵ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรม ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมยานยนต์ พบว่า การเติบโตของ GDP สูงขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ.2561 โดยการเติบโตของ GDP จะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3.8-4.0 ต่อปี และหากรัฐบาลให้การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้เชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศ พร้อมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ด้วย พบว่า การเติบโตของ GDP การลงทุนรวม และการจ้างงานจะเพิ่มสูงอย่างก้าวกระโดด โดย GDP จะขยายตัวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3.5-5.1 ต่อปี

ถึงแม้ว่าช่วงระยะเวลาหลังจากสิ้นสุดมาตรการเพียง 1 ปีอาจจะยังเร็วไปที่จะสรุปผลที่เกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจ แต่จากผลที่ได้จากการศึกษาจะเห็นว่า ถ้าภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการนโยบายเพียงด้านอุปสงค์ คือ กระตุ้นให้เกิดการลงทุน และเพิ่มการใช้จ่ายในคลัสเตอร์ อุตสาหกรรมศักยภาพเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้ตามเป้าหมาย แต่หากมีการสนับสนุนในการเพิ่มศักยภาพความสามารถในด้านอุปทานด้วย โดยการเพิ่มผลิตภาพการผลิต ไม่ว่าจะจากปัจจัยแรงงาน หรือปัจจัยทุน และพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ และศักยภาพในการเชื่อมโยงไปสู่ตลาดต่างประเทศในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมศักยภาพ เศรษฐกิจก็จะสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้มากกว่าการพัฒนาในด้านอุปสงค์เพียงอย่างเดียว และมีอัตราการเติบโตตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างต่อเนื่อง

ตารางแสดง กลุ่มประเทศที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน (RCA มากกว่าประเทศคู่ค้า) และมีโอกาสเติบโตสูง

อันดับ	อุตสาหกรรม	ประเทศคู่ค้า	มูลค่าการค้าโดยรวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)	การเติบโตเฉลี่ย (%)
1.	Electrical Electronic & Telecom	สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และอาเซียน	1,076,197	1.38
2.	Petrochemical & Chemical For Environment	ยูโรโซน สหรัฐอเมริกา จีน อาเซียน และอินเดีย	587,526	-2.02
3.	Food	สหรัฐอเมริกา จีน อาเซียน อินเดีย และเกาหลีใต้	275,523	2.31
4.	Automotive & Parts	จีน และอินเดีย	198,950	3.37
5.	Medical Hub	จีน อินเดีย สิงคโปร์	186,857	7.73
6.	Aircraft & Parts	จีน และญี่ปุ่น	38,082	12.85
7.	Textile & Garment	อาเซียน	33,948	-0.7
8.	Automation and Robotic	สหรัฐอเมริกา จีน และอาเซียน	24,380	4.86

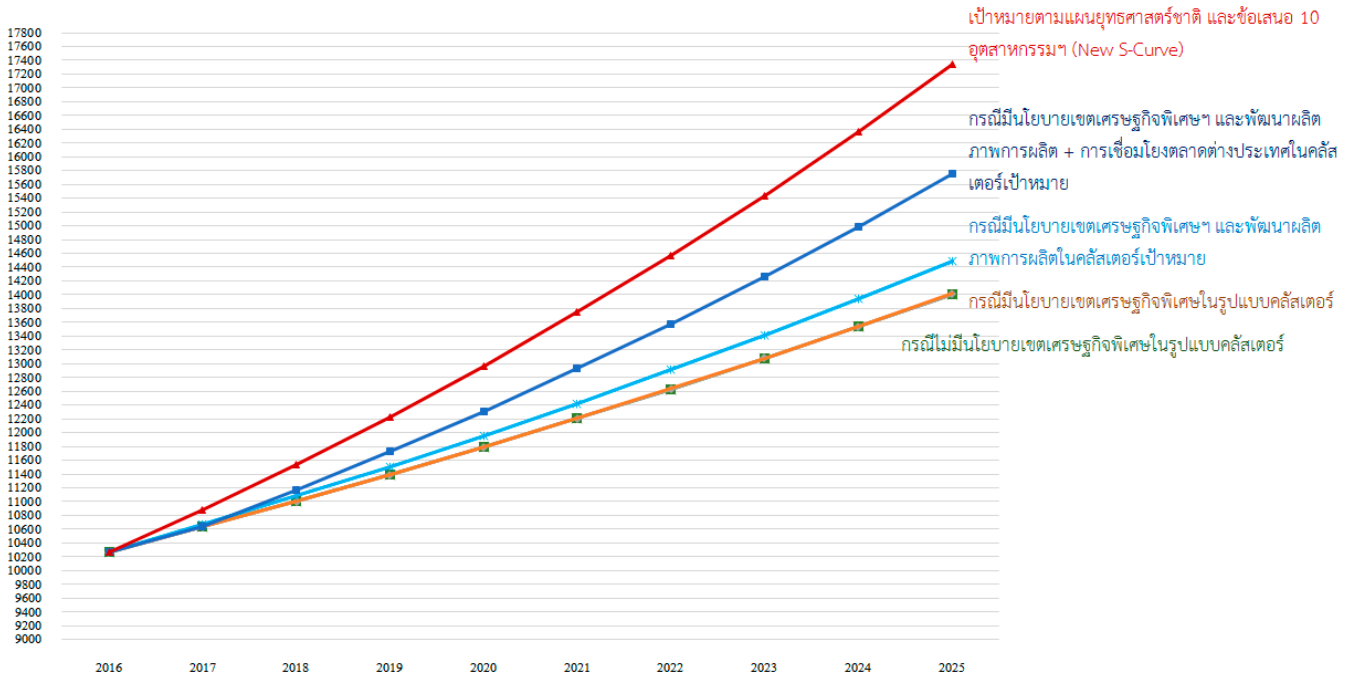
ตารางแสดง กลุ่มประเทศที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันน้อย (RCA น้อยกว่าประเทศคู่ค้า) แต่มีโอกาสเติบโตสูง

อันดับ	อุตสาหกรรม	ประเทศคู่ค้า	มูลค่าการค้าโดยรวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)	การเติบโตเฉลี่ย (%)
1.	Electrical Electronic & Telecom	จีน และไต้หวัน	1,353,321	2.41
2.	Automotive & Parts	สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก และอังกฤษ	788,924	4.57
3.	Textile & Garment	จีน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอินเดีย	451,313	0.56
4.	Medical Hub	สหรัฐอเมริกา	375,465	4.81
5.	Aircraft & Parts	สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และอินเดีย	213,609	8.94

⁵ เปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลตามข้อมูลในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input Output table) ขนาด 180x180 ปี พ.ศ. 2553, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: พ.ศ. 2553

ภาพแสดง ภาพจำลองเปรียบเทียบผลกระทบในแต่ละฉากทัศน์ (Scenario)

Dynamic CGE : GDP Scenario (Billion Baht)

ภาพแสดง แนวทางการพัฒนาโดยนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

โครงการ พัฒนาเครือข่ายนวัตกรรม ภาคอุตสาหกรรม

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

แนวคิดการดำเนินการโครงการ

การพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะที่ผ่านมาเป็นไปในลักษณะของการเพิ่มมูลค่า และการแปรรูปผลิตภัณฑ์เดิมในห่วงโซ่คุณค่าโดยเน้นการผลิตจำนวนมากที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตของเหมือน ๆ กัน จนยากที่จะค้นหาความแตกต่างทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคา ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมไทยไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับสูงได้มากนัก การที่ภาคอุตสาหกรรมไทยจะสามารถยกระดับการแข่งขันได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต้องสร้างคุณค่าที่เจาะจงและมีความโดดเด่นให้กับสินค้าเพื่อจำหน่ายได้เชิงพาณิชย์ หรือการสร้างนวัตกรรม โดยนำองค์ความรู้ งานวิจัย เทคโนโลยี และแนวคิดสร้างสรรค์มาปรับปรุงคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ด้วยการดึงความสามารถเฉพาะด้านจากภาครัฐ ภาคองค์ความรู้ และภาคเอกชนร่วมบูรณาการ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันได้ และช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในที่สุด

อย่างไรก็ดี การพัฒนานวัตกรรมของผู้ประกอบการในประเทศ ยังมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น การเข้าถึงแหล่งข้อมูลงานวิจัย/นักวิจัย/แหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย การขาดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการขาดเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยพัฒนา/นวัตกรรมที่เข้มแข็ง ทำให้ภาคอุตสาหกรรมไทยไม่สามารถมีบทบาทในการชี้้นำและกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรมของประเทศได้ ส่งผลให้การวิจัยพัฒนา/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นไม่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและไม่สามารถนำไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ ซึ่งการแก้ไขข้อจำกัดและปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยงความร่วมมือหน่วยงาน/ภาคส่วนต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมตลอดทั้งกระบวนการสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมตระหนัก

ถึงความสำคัญของนวัตกรรม จนสามารถมีบทบาทในการชี้้นำความต้องการงานวิจัย/โจทย์วิจัย ให้กับนักวิจัย/หน่วยงานวิจัย/แหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย เพื่อยกระดับภาคอุตสาหกรรมด้วยนวัตกรรม และพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มและคุณค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมได้

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม โดยสำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม ด้วยเล็งเห็นว่าเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดและสามารถเข้าถึงผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี จึงสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการที่มีความต้องการงานวิจัย/โจทย์วิจัย และนักวิจัย/หน่วยงานวิจัย/แหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย เพื่อส่งต่อความต้องการงานวิจัย/โจทย์วิจัยของภาคอุตสาหกรรมไปยังนักวิจัย/หน่วยงานวิจัย/แหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัยได้ ตลอดจนสามารถทำหน้าที่ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนานวัตกรรมของผู้ประกอบการ อันจะนำไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ในท้ายที่สุด

การดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมนอกจากจะผลักดันให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชี้้นำความต้องการนวัตกรรม เพื่อเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และทำให้เกิดการผลิตเชิงพาณิชย์แล้ว ยังเป็นการสนับสนุนนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่ต้องเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) รวมทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้การลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเป็นไปตามเป้าหมายของประเทศอีกด้วย

ผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมในปี 2559 ซึ่งเริ่มดำเนินการในปีแรก โดยเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลและเครือข่าย

นวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการคิดค้นงานวิจัย ซึ่งมีผลสำเร็จที่สำคัญจากการดำเนินงาน ดังนี้

SMART NETWORK

เป็นการสร้างและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม ภายใต้ชื่อเครือข่าย InnoThai Network ปัจจุบันมีสมาชิกกว่า 300 คน ซึ่งสมาชิกในเครือข่ายประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากหลากหลายสาขา เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันอิสระภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งระดับ SMEs และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับรางวัลนวัตกรรมระดับนานาชาติ หน่วยงานวิจัย นักวิจัย แหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย และมหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยสมาชิกในเครือข่ายจะร่วมแบ่งปันความรู้ ข่าวสาร และประสบการณ์/ปัญหาในการพัฒนานวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ด้วยความเต็มใจ อันเป็นการเปิดโลกทัศน์ด้านนวัตกรรมให้กับสมาชิกในเครือข่าย นอกจากนี้ สมาชิกในเครือข่ายที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันไม่ว่าจะในลักษณะ Sector-Based, Issue-Based หรือ Cross Innovation ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามความสนใจอีก เช่น กลุ่มเกษตรแปรรูป กลุ่มเครื่องมือแพทย์ กลุ่มมาตรฐานอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น

SMART WEBSITE

เป็นการสร้างและพัฒนาเว็บไซต์ www.innothai.net ให้เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสามารถใช้งานได้ง่ายและสะดวก โดยแบ่ง Content การใช้งานของเว็บไซต์ออกเป็น 2 ส่วน หลัก ๆ คือ (1) การ Involve เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นมาตรการความช่วยเหลือของภาครัฐที่ตรงกับความต้องการพัฒนานวัตกรรมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และ (2) การ Inform เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารทั่วไปด้านนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

SMART PROJECT

เป็นการพัฒนาโครงการนำร่องระหว่างนักวิจัยและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมที่นำไปสู่เชิงพาณิชย์ร่วมกัน ซึ่งผลจากการดำเนินการในปีนี้ทำให้เกิดโครงการนำร่อง 8 โครงการ จาก 3 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมอาหาร (5 โครงการ) อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (2 โครงการ) และอุตสาหกรรมเครื่องสำอาง (1 โครงการ) ผลลัพธ์สำคัญจากการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ออกทุนวิจัยพัฒนานวัตกรรมโครงการนำร่องเอง ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมโดยไม่พึ่งแต่งบประมาณภาครัฐเท่านั้น

การดำเนินการระยะต่อไป

โครงการพัฒนานวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมมีแผนการดำเนินการ 5 ปี โดยเริ่มดำเนินการครั้งแรกในปี 2559 สำหรับการดำเนินการในระยะถัดไปช่วงปีที่ 2-3 จะเน้นการส่งเสริมให้เกิดการจับคู่ระหว่างผู้ประกอบการอุตสาหกรรม กับนักวิจัย หน่วยงานวิจัย และแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัย พร้อมทั้งประสานการแก้ไขปัญหาและ

อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรม หลังจากนั้นในปีที่ 4-5 จะเน้นการขยายความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายนวัตกรรมภาคอุตสาหกรรมเพื่อให้มีบทบาทในการกำหนดทิศทางนวัตกรรมของประเทศในท้ายที่สุด

โครงการศึกษา การเชื่อมโยงคลัสเตอร์ อุตสาหกรรม แฟชั่นไทย

กับระบบการผลิต การตลาด
และการลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน

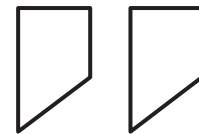
สำนักงานนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) ได้ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ดำเนินการศึกษาการเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแฟชั่นไทยกับระบบการผลิต การตลาด และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกประมาณ 5.25 แสนล้านบาท (หรือ 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 9.8 ของ GDP ภาคอุตสาหกรรมทั้งประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงานกว่า 1.3 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 20.1 ของจำนวนแรงงานภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด แต่ในช่วงที่ผ่านมาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแฟชั่นไทยต่างเผชิญความท้าทายรอบด้าน จากกระแสการแข่งขันทางธุรกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และการแสวงหาตลาดที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการค้าแบบผูกขาดถูกแทนที่ด้วยการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ ซึ่งอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย ยังถือว่าขาดการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงกัน แม้จะมีการกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศก็ตาม

ดังนั้น การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการ ทั้งที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและภาคธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ตลอดจนอุตสาหกรรมสนับสนุนต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐ จะเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการสร้างความแข็งแกร่งให้กับอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย โดยเฉพาะในตลาดอาเซียน ซึ่งจัดเป็นตลาดสำคัญในการเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับผู้ประกอบการไทย จากการใช้อาเซียนเป็นฐานการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าของประเทศสมาชิกอาเซียน และประโยชน์จากการได้สิทธิพิเศษทางภาษีรูปแบบต่าง ๆ ในตลาดส่งออกที่สำคัญ และการใช้อาเซียนเป็นฐานการตลาด เพื่อยกระดับเป็น “แบรนด์อาเซียน” (ASEAN brand) ก่อนจะพัฒนาต่อยอดเป็นแบรนด์ระดับโลกต่อไป

สำหรับประเทศไทยเป้าหมายที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับการเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแฟชั่นไทย แบ่งเป็น กลุ่มประเทศที่สามารถเป็นได้ ทั้งฐานการผลิตและฐานการตลาดให้ไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม และเมียนมา เนื่องจากมีกำลังแรงงานมาก ทำให้มีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตสินค้า ประกอบกับระบบเศรษฐกิจที่กำลังเติบโต และประชากรในประเทศเหล่านี้นิยมสินค้าแฟชั่นจากไทย ทำให้เหมาะแก่การเป็นฐานการตลาดเช่นเดียวกัน ส่วนประเทศที่จะเป็นฐานการตลาดสำคัญ ได้แก่ สิงคโปร์ เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญด้านการค้าและการกระจายสินค้า รวมทั้งประชากรในประเทศมีกำลังซื้อสูง ซึ่งควรเน้นการจำหน่ายผ่าน e-commerce เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตและพฤติกรรมของผู้บริโภคชาวสิงคโปร์ในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการไทยควรเน้นสินค้าแฟชั่นที่มีคุณภาพดี มีดีไซน์ มีเอกลักษณ์ และมีราคาระดับปานกลาง-สูง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของการยกระดับให้ “ไทยจะเป็นศูนย์กลางแฟชั่นอันดับหนึ่งในอาเซียน ในปี 2564” และเป้าหมายในการเพิ่มมูลค่าของอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย เป็น 1 ล้านล้านบาท ในปี 2564 รัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างภาพลักษณ์ให้กับประเทศไทย การทำตลาดเชิงรุก การเตรียมความพร้อมสำหรับการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ การเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย การปรับบทบาทหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น และการยกระดับทักษะบุคลากรในอุตสาหกรรม โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีกลยุทธ์/มาตรการหลักที่ทุกฝ่ายควรเร่งดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว เช่น การต่อยอดโครงการกรุงเทพเมืองแฟชั่นเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของไทย การส่งเสริมการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีทันสมัย การปรับบทบาทสถาบันเฉพาะทางให้เน้นการวิจัยสิ่งทอและให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสิ่งทอ การส่งเสริมการทำธุรกิจแบบ e-commerce เป็นต้น

ไทยจะเป็น
ศูนย์กลางแฟชั่น
อันดับหนึ่ง
ในอาเซียน
ในปี 2564

การสร้าง ภาพลักษณ์ ของประเทศ

- ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ประเทศ โดยต่อยอดโครงการกรุงเทพมหานครเมืองแฟชั่น และยกระดับ “Bangkok Fashion Week” เป็นงานระดับภูมิภาค
- ส่งเสริมการจัดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ป้องกันการลอกเลียนแบบ
- ส่งเสริมการสร้างควมรับผิดชอบต่อสวัสดิภาพแรงงานและสิ่งแวดล้อม

- จัดกิจกรรมจับคู่ทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้กระจายสินค้า
- ปรับบทบาทหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้ทำงานเชิงรุกมากขึ้น
- ส่งเสริมการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce)

การทำตลาด เชิงรุก

การเตรียมความพร้อม และการสนับสนุน ผู้ประกอบการ ด้านการค้าและ การลงทุนในต่างประเทศ

- เตรียมความพร้อมผู้ประกอบการรายใหม่ ควบคู่กับการสนับสนุนการพัฒนาทักษะด้านที่ยังไม่พร้อม
- ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน
- อำนวยความสะดวกในการย้ายฐานการผลิตและการลงทุนในต่างประเทศ
- ช่วยเหลือด้านการประกันความเสี่ยงทางการค้าและการลงทุนในต่างประเทศ

- ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิต
- ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- พัฒนาความสามารถในการออกแบบ การตลาด การจัดการ และการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม
- พัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน
- พัฒนาห่วงโซ่คุณค่าภายในประเทศ
- ให้คำแนะนำด้านการเพิ่มมูลค่าแก่ผู้ประกอบการ

การเพิ่มผลิตภาพ และมูลค่าเพิ่ม ของอุตสาหกรรม แฟชั่นไทย

การปรับบทบาท ของสถาบันเฉพาะทาง หรือสมาคมที่เกี่ยวข้อง

- ปรับบทบาทสถาบันเฉพาะทางให้เน้นการวิจัยพัฒนาสิ่งทอและ ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีด้านสิ่งทอ
- จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมแฟชั่นไทย เน้นการสร้างแบรนด์ การออกแบบ และการตลาด
- ส่งเสริมบทบาทของสมาคมด้านการจัดงานแสดงสินค้า โดยรัฐบาลทำหน้าที่ อำนวยความสะดวก หรือสนับสนุนผ่านการอุดหนุนด้านงบประมาณ

- ส่งเสริมการพัฒนาช่างเทคนิคและช่างฝีมือหัตถกรรม
- พัฒนานักออกแบบให้มีวิสัยทัศน์และมุมมองสากล
- อำนวยความสะดวกในการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ

การปรับบทบาท ของสถาบันเฉพาะทาง หรือสมาคม ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์และมาตรการการเชื่อมโยงคลัสเตอร์อุตสาหกรรมแฟชั่นไทย กับระบบการผลิต การตลาด และการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดเชียงราย และนครพนม

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนม ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนมที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพด้านอุตสาหกรรมของพื้นที่และทิศทาง การพัฒนาประเทศในภาพรวม และที่สำคัญเป็นการตอบสนองนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่รัฐบาลให้ความสำคัญ

ผลการศึกษาเมื่อพิจารณาจากกลุ่มกิจการเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้สิทธิประโยชน์เป็นกรณีพิเศษตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พบว่า อุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพสูงของจังหวัดเชียงราย ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน ในส่วนของอุตสาหกรรมเป้าหมายที่อยู่ในกลุ่มที่มีศักยภาพสูงของจังหวัดนครพนม ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตรประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง อุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง และอุตสาหกรรมเครื่องเรือน ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมศักยภาพสูงนี้เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมทั้งทางด้านฐานการผลิต และการมีแหล่งวัตถุดิบภายในพื้นที่ที่สามารถรองรับการผลิตได้ในอนาคตตลอดจนมีการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

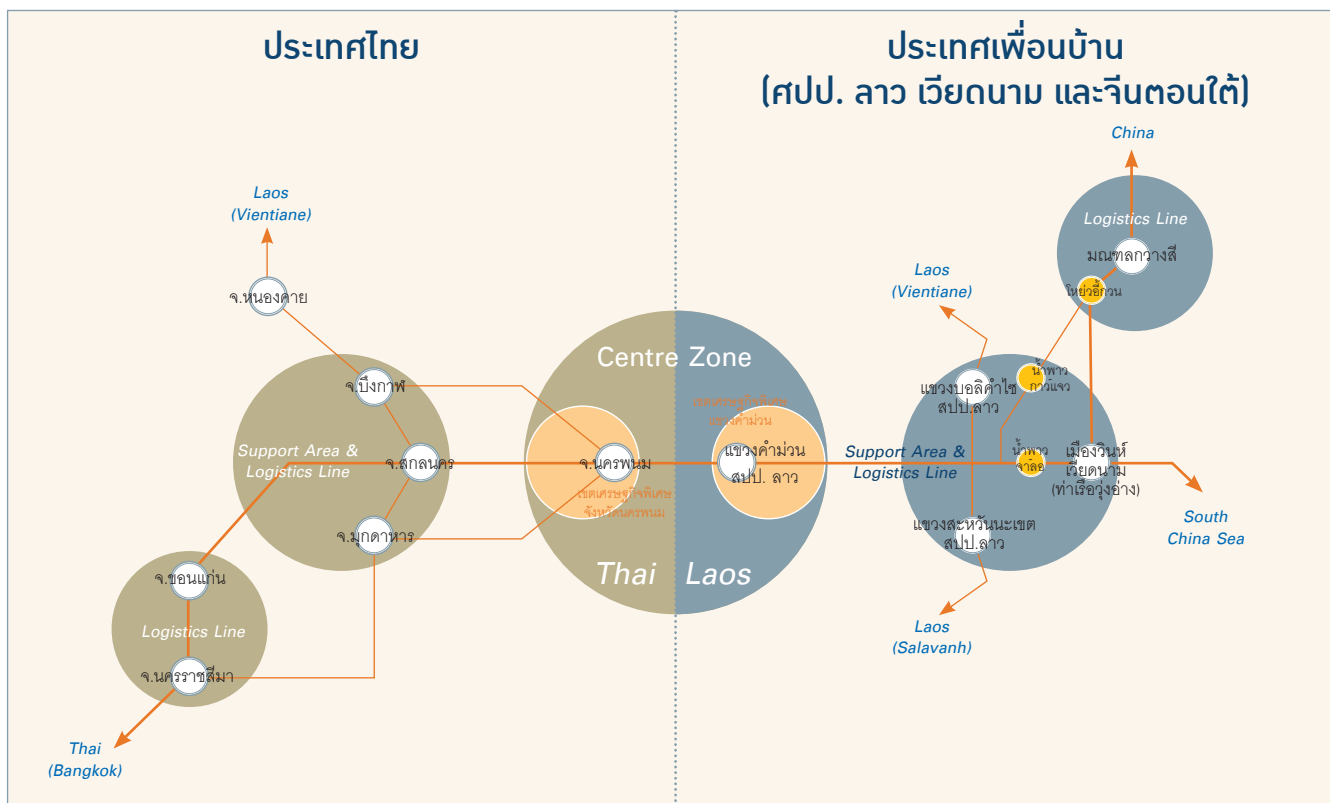
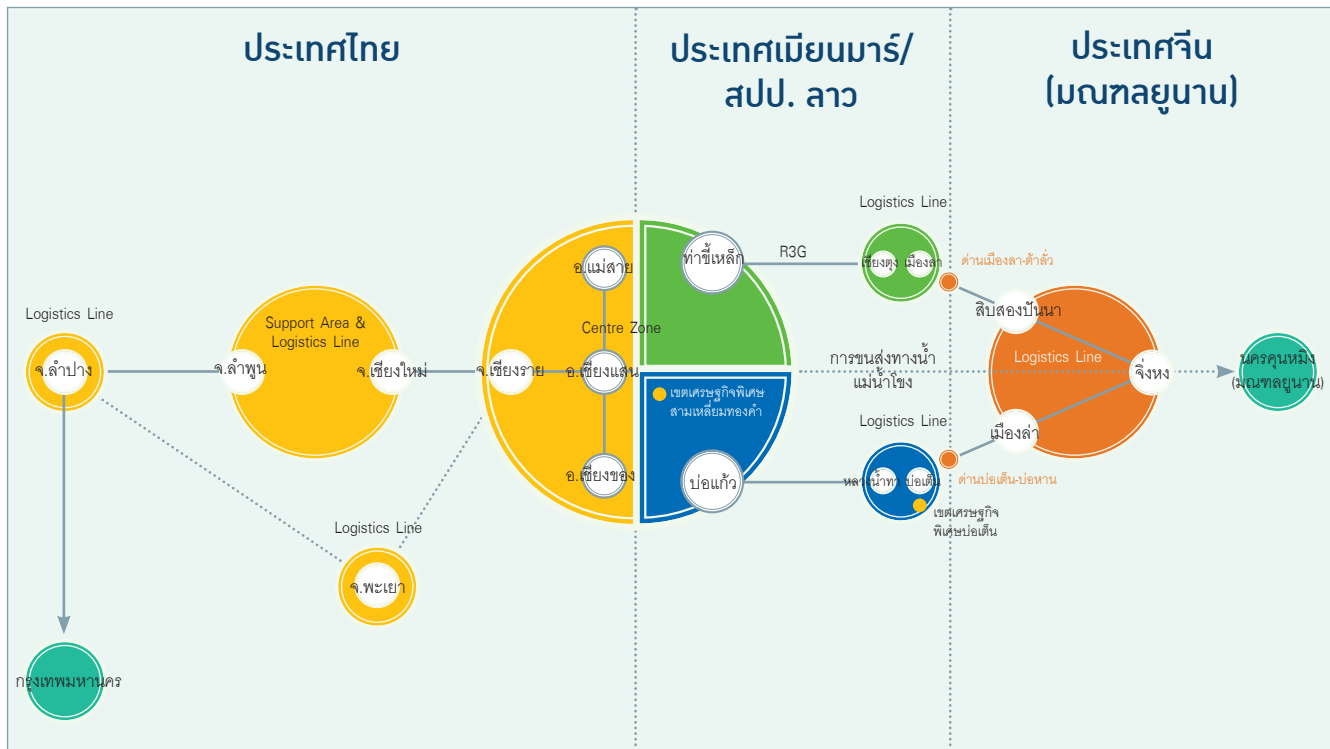
โดยได้ดำเนินการกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ พร้อมทั้งมีการจัดทำรูปแบบการเชื่อมโยงการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายกับพื้นที่เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษสามเหลี่ยมทองคำ แขวงบ่อแก้ว สปป. ลาว และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนครพนมกับพื้นที่เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษเฉพาะภูเขี้ยวแขวงคำม่วน สปป.ลาว เพื่อกำหนดบทบาทการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ในการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยแบ่งเป็น

- 1) พื้นที่ศูนย์กลาง (Centre Zone) คือ พื้นที่ศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน
- 2) พื้นที่สนับสนุนเชื่อมโยงด้านวัตถุดิบและด้านระบบโลจิสติกส์เส้นทางคมนาคมขนส่ง (Support Area & Logistics Line) คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

และมีระบบโลจิสติกส์เส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ศูนย์กลางและเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทานการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของอุตสาหกรรมเป้าหมาย

3) เส้นทางเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และเส้นทางคมนาคมขนส่ง (Logistics Line) คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพด้านระบบโลจิสติกส์เส้นทางคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ศูนย์กลางและพื้นที่สนับสนุนและเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนกิจกรรมภายในห่วงโซ่อุปทานการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนม ได้นำเอาแนวคิดในการขับเคลื่อนประเทศไทยตามโมเดลการพัฒนาประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 ที่เน้นการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value-Based Economy) การใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) และการวิจัยพัฒนา (R&D) เพื่อผลักดันขับเคลื่อนอุตสาหกรรมหลักของประเทศ (First S-curve) และต่อยอดอุตสาหกรรมใหม่ (New S-curve) พัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้แก่ผู้ประกอบการมาเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ฯ โดยยุทธศาสตร์ฯ จะมุ่งเน้นการพัฒนาในเชิงรุก โดยใช้จุดแข็งของแต่ละอุตสาหกรรมผนวกกับกับโอกาสจากปัจจัยภายนอกเพื่อให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเชื่อมโยงภูมิภาค” และได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ 4 ด้าน ได้แก่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1** ส่งเสริมการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3** การพัฒนาและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการพัฒนาอุตสาหกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 4** การสร้างความเข้มแข็งและสมดุลของภาคอุตสาหกรรมกับวัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แนวทางและมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ มุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนม จะเป็นประโยชน์ต่อการขึ้นนำการพัฒนาอุตสาหกรรมภูมิภาคในเชิงรุก อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย และสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดเชียงรายและนครพนมในเชิงรุก ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดทิศทางหรือตัดสินใจในการลงทุน หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจทั่วไปสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลและใช้ประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้างเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้ก้าวไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 หรือ Industry 4.0 ในอนาคต ต่อไป

ตัวชี้วัดผลิตภาพรวม

(Total Factor Productivity หรือ TFP)

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สศอ. ดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลและจัดทำรายงานผลิตภาพและผลประกอบการอุตสาหกรรม เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำมาจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งจะสะท้อนถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 1) ตัวชี้วัดผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity or TFP) และ 2) การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity Growth or TFPG)

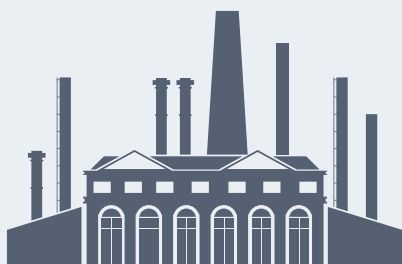
ในปี 2558 สํารวจข้อมูลจากผู้ประกอบการจํานวน 1,846 โรงงาน ครอบคลุมอุตสาหกรรม 10 สาขา โดยใช้แบบสอบถาม “การสำรวจข้อมูลผลิตภาพและผลประกอบการอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2558 หรือเรียกว่า แบบสอบถาม รง. 9”

คำนิยาม

ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิต ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคือ

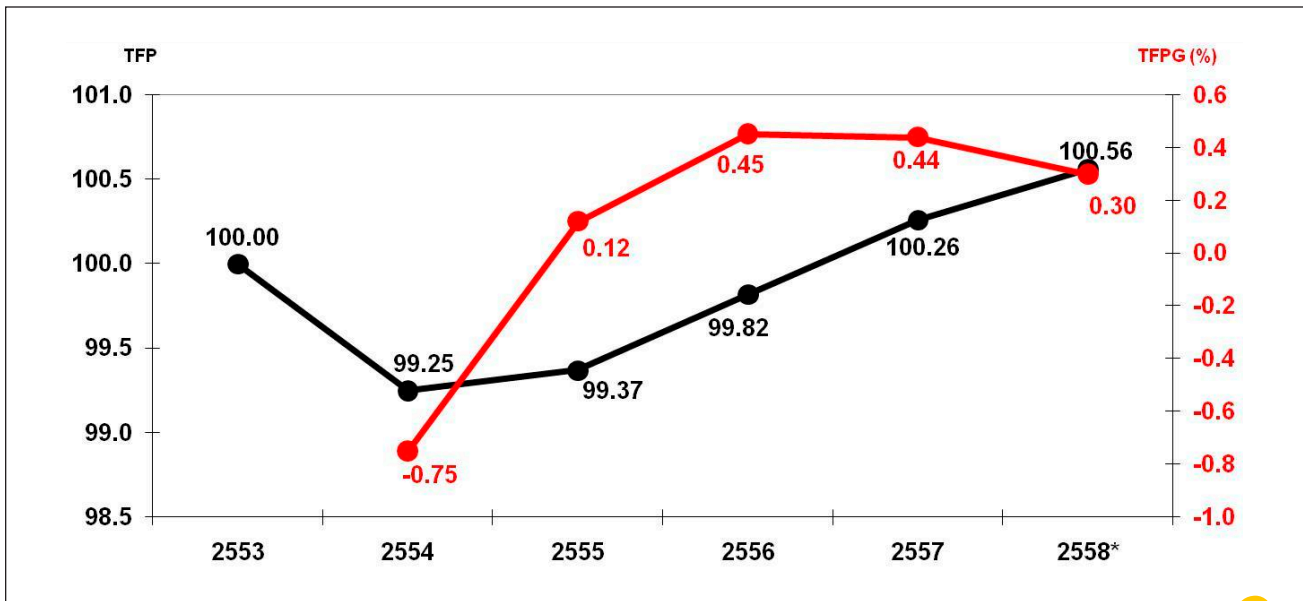
1) **ตัวชี้วัดผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity หรือ TFP)** แสดงถึง กิจกรรม/อุตสาหกรรมมีการผลิตสินค้าได้มากขึ้นโดยมาจากปัจจัยเชิงคุณภาพ เช่น การบริหารจัดการการผลิตที่ดี การใช้เทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ การใช้วัตถุดิบหรือการปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบซึ่งจัดทำในรูปแบบของดัชนีที่มีค่าฐานเท่ากับ 100 หากค่าระดับผลิตภาพรวม (TFP) ต่ำกว่า 100 แสดงว่าการผลิตมีประสิทธิภาพต่ำหากค่าระดับ TFP สูงกว่าค่าฐาน 100 แสดงว่าการผลิตมีประสิทธิภาพสูง

2) **ตัวชี้วัดการขยายตัวของผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity Growth หรือ TFPG)** แสดงถึง อัตราการเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง) ของผลิตภาพรวม (TFP) เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน (ร้อยละ)

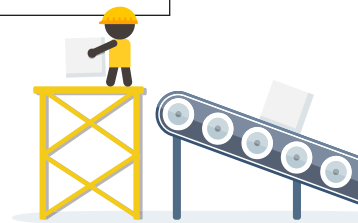
การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตภาพรวม

ผลผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม (TFP) โดยรวมมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา โดยในปี 2558 ค่า TFP อยู่ที่ 100.56 และ TFPG เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.30 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งแสดงว่า การเพิ่มขึ้นของผลผลิตอุตสาหกรรมในปี 2558 มาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีหรือการบริหารจัดการที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.30 โดยอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรวม (TFPG) ปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน มีจำนวน 5 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยาง และอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนอุตสาหกรรม ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลผลิตภาพรวมปรับตัวลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน มีจำนวน 5 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมพลาสติก อุตสาหกรรมผลิตรองเท้าและผลิตภัณฑ์หนัง และอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และยา

ที่มา : จากการสำรวจโรงงานในปี 2558 จำนวน 1,846 โรงงาน

หมายเหตุ : ปี 2553 เป็นปีฐาน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงระดับ TFP ของอุตสาหกรรมในปี 2558 พบว่าอุตสาหกรรมที่อยู่ในระดับฐานที่ต่ำกว่า 100 มีจำนวน 6 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า อุตสาหกรรมยาง อุตสาหกรรมผลิตรองเท้าและผลิตภัณฑ์หนัง และอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และยา เนื่องจากอุตสาหกรรมต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และบางอุตสาหกรรมเกิดปัญหาในเรื่องของวัตถุดิบ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมเกิดปัญหาการขยายตัวของผลิตภาพในอัตราที่ต่ำ

ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีผลผลิตภาพการผลิตให้เพิ่มขึ้นได้นั้น ไทยต้องพัฒนาทั้งเทคโนโลยี การผลิต/ระบบการบริหารจัดการให้มีความทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้มีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการดำเนินงานที่ลดลงขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมไทยต้องเร่งปรับโครงสร้างการผลิตให้มีการผลิตสินค้าใหม่ ๆ ที่มีนวัตกรรม/เทคโนโลยีที่สูงขึ้น (ทดแทนสินค้าเดิม) เพื่อให้ไทยมีการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มที่สูงขึ้น เพราะการผลิตสินค้าเดิมจะต้องเผชิญกับการแข่งขันทางด้านราคาที่มีการปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ไทยไม่สามารถสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้มากเท่าที่ควร ส่งผลให้ผลผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมไทยค่อนข้างทรงตัว

อุตสาหกรรมปี	TFPG 2558	2553	2554	2555	2556	2557	2558
ภาพรวมอุตสาหกรรม	0.30	100.00	99.25	99.37	99.82	100.26	100.561
1. อุตสาหกรรมอาหาร	1.08	100.00	99.41	99.70	100.11	99.79	100.872
2. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	-1.49	100.00	99.96	100.16	100.21	101.69	100.173
3. อุตสาหกรรมยานยนต์	0.28	100.00	99.84	99.73	99.65	99.31	99.594
4. อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1.19	100.00	97.91	98.33	99.76	98.61	99.785
5. อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า	-0.03	100.00	100.18	99.79	99.31	99.68	99.656
6. อุตสาหกรรมพลาสติก	-0.40	100.00	100.07	99.99	100.32	100.46	100.067
7. อุตสาหกรรมยาง	0.02	100.00	99.41	99.99	99.39	99.60	99.628
8. อุตสาหกรรมการผลิตรองเท้าและผลิตภัณฑ์หนัง	-0.07	100.00	99.90	100.11	99.52	99.82	99.75
9. อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	0.52	100.00	101.42	101.59	101.14	101.02	101.55
10. อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และยา	-0.06	100.00	99.90	100.11	99.52	99.82	99.76

ทั้งนี้ การจัดทำตัวชี้วัดผลผลิตภาพการผลิตภาพรวมอุตสาหกรรมในระยะต่อไป จะมีการสำรวจและจัดทำตัวชี้วัดผลผลิตภาพการผลิตให้ครอบคลุมอุตสาหกรรม S - Curve เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล

โครงการพัฒนา อุตสาหกรรมพลาสติกปี 2559

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1

อุตสาหกรรมพลาสติกของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพลาสติกถูกใช้เป็นวัสดุทดแทนจากธรรมชาติ เช่น ไม้ โลหะ กระดาษและแก้ว อีกทั้ง ยังใช้เป็นวัสดุสำหรับใช้งานเฉพาะด้านในอุตสาหกรรมและในชีวิตประจำวัน ผลิตภัณฑ์พลาสติกถูกใช้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทุกอุตสาหกรรมและถูกใช้โดยตรงสู่ผู้บริโภค อาทิ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ บรรจุภัณฑ์ วัสดุก่อสร้าง อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ประเทศไทยมีการส่งออกเม็ดพลาสติกสูงกว่าการนำเข้าประมาณเท่าตัวมาโดยตลอดทั้งในแง่ของมูลค่าและปริมาณ โดยในปี 2558 ประเทศไทยส่งออกเม็ดพลาสติกเป็นมูลค่า 270,000 ล้านบาท หรือประมาณ 5.8 ล้านตัน ในขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 130,000 ล้านบาทหรือประมาณ 1.8 ล้านตัน แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสุทธิ (Net Exporter) ในขณะที่การแปรรูปผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทย สามารถสร้างมูลค่าจากเม็ดพลาสติกได้ 613,635 ล้านบาท และมีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก 193,381 ล้านบาท ในขณะที่มีมูลค่าการนำเข้า 207,234 ล้านบาท (รวมผลิตภัณฑ์พลาสติกนอกพิกัด 3916-3926) โดยในภาคการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกยังคงเน้นการใช้งานภายในประเทศมากกว่าการส่งออก อีกทั้งยังมีมูลค่าการนำเข้าที่สูงกว่าการส่งออก ส่งผลให้ภาพรวมการค้าผลิตภัณฑ์พลาสติกในปัจจุบันประเทศไทยยังคงขาดดุลการค้า นอกจากนี้ อุตสาหกรรมพลาสติกไทยยังประสบปัญหาจากการนำเข้าสินค้าคุณภาพต่ำ และผู้บริโภคขาดความเข้าใจในการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ถูกต้อง ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์พลาสติก

เพื่อให้เกิดการพัฒนาสอดคล้องกันตลอดสายโซ่การผลิต การศึกษา วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ปลายทางเป้าหมายเพื่อการหาแนวทางส่งเสริมแบบครบวงจร และการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้ประกอบการในประเทศทั้งการผลิตและการตลาด เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก สามารถสนับสนุนจากการเติบโตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกปี 2559 เพื่อสร้างความพร้อมและส่งเสริมผู้ประกอบการไทย มีศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมสถานประกอบการตลอดจนสร้างความเข้าใจในการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ถูกต้อง เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของพลาสติก มีการดำเนินงานในปี 2559 ดังนี้

1. จัดทำแนวทางการจัดตั้งศูนย์กลางการพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก (Plastics Development Center : PDC)

เพื่อเป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนและยกระดับอุตสาหกรรมพลาสติกไทยสู่เวทีสากล เน้นการแก้ปัญหาที่เป็นจุดอ่อนของอุตสาหกรรมพลาสติก ได้แก่ การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกไทย การออกแบบผลิตภัณฑ์ การทดสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมถึงการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการและทักษะแรงงาน โดยศึกษารูปแบบและนำแนวทางของศูนย์การพัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติกเฉพาะทางในต่างประเทศ ได้แก่ อินเดีย เยอรมนี และไต้หวัน มาปรับใช้สำหรับประเทศไทย พร้อมกำหนดระยะเวลาและงบประมาณดำเนินการ รวมถึงแนวทางในการจัดตั้ง อาคารและสถานที่ดำเนินการ ที่ประกอบด้วยบริการ 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การวิจัยและพัฒนาวัสดุ

(Material and Compound Development)

เพื่อให้บริการด้านการวิจัยและพัฒนาเม็ดพลาสติก และการคอมพาวนด์ เน้นการพัฒนาและปรับปรุงสมบัติ รวมถึงการสังเคราะห์เม็ดพลาสติก เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมปลายทาง

1.2 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์

(Product Design and Development)

เพื่อให้บริการด้านการพัฒนานวัตกรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการให้คำปรึกษาในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตั้งแต่วัตถุดิบ คอมพาวนด์ และการผลิต

1.3 การทดสอบและรับรองผลิตภัณฑ์

(Product Standard and Application Testing)

เพื่อให้บริการทดสอบคุณสมบัติ การใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติก รวมถึงให้การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกในระดับสากล

1.4 การอบรมและพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ

(Human Resource Development)

เพื่อให้บริการด้านการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมพลาสติก ทั้งการป้อนเพาะบุคลากรใหม่และพัฒนาทักษะบุคลากรที่มีอยู่

2. การพัฒนาเครื่องหมายแนะนำการใช้งานสำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติก (User Label)

ดำเนินการเพื่อยกระดับการผลิตสินค้าที่มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านการสื่อสารกับผู้ใช้งานด้วยเครื่องหมายแนะนำการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติกไทย และเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดความปลอดภัยในการใช้งานแก่ผู้บริโภค ได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเครื่องหมาย ในรูปแบบของ QR Code ที่สามารถแสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้งานผลิตภัณฑ์ที่ต้อง รวมถึงการรับรองผลิตภัณฑ์ และการให้ข้อมูลการบริหารจัดการหลังการใช้งาน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการผลิต 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

โดยผู้ประกอบการไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันที่มีมาตรฐาน ผ่านการรับรองคุณภาพประเภทต่าง ๆ สร้างความเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์ และสร้างความได้เปรียบทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

2.2 ด้านสุขภาพและความปลอดภัย

ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และเกิดองค์ความรู้ที่ถูกต้องในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ และเกิดความปลอดภัยในการใช้งาน

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

การใช้งานเครื่องหมายแนะนำผลิตภัณฑ์ นอกจากการแนะนำใช้งานผลิตภัณฑ์ คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ยังให้ข้อมูลการบริหารจัดการหลังการใช้งานที่ถูกต้อง ทั้งในด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ การนำกลับไปใช้ซ้ำ และการกำจัดที่ถูกวิธี เพื่อการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกให้เกิดประโยชน์สูงสุดและไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. จัดทำแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ

เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพและกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมาย และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ตลาดอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพในประเทศเติบโต และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพของภูมิภาค ตามนโยบายของภาครัฐที่ต้องการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพของภูมิภาค รวมถึงการที่รัฐบาลประกาศให้อุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (S-Curve)

จากการศึกษามีแนวทางในการส่งเสริม แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการลงทุนด้านเครื่องจักรและเทคโนโลยี การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีวัสดุและการคอมพิวเตอร์ในเชิงอุตสาหกรรม การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ การสร้างความสามารถทางการตลาดและความสามารถในการแข่งขัน และการบริหารจัดการขยะพลาสติกชีวภาพ นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพเป้าหมายในการพัฒนา 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มบรรจุภัณฑ์แบบคงรูป กลุ่มบรรจุภัณฑ์แบบอ่อนตัว และกลุ่มของใช้ทางการแพทย์ ที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพของภูมิภาคได้ต่อไป

4. การพัฒนาบุคลากรด้วยระบบการเรียนรู้แบบโต้ตอบได้ (Interactive Training)

เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรผู้มีความรู้เชิงลึกในอุตสาหกรรมพลาสติก ซึ่งเป็นบุคลากรฐานรากที่สำคัญ สามารถผลักดันให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง นอกจากนี้การพัฒนาทักษะและความสามารถบุคลากรยังเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนขององค์กร และเป็นนโยบายประการหนึ่งของรัฐบาลในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้ได้รับมาตรฐาน มีการกำหนดมาตรฐานและการทดสอบฝีมือแรงงาน เพื่อมุ่งพัฒนาฝีมือแรงงานและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมพลาสติกไทย

โดยดำเนินการจัดทำระบบการเรียนรู้แบบตอบโต้ผ่านระบบวีดีโอบนเว็บไซต์ ให้สามารถรองรับการใช้งานของผู้ประกอบการพลาสติกไทยจำนวน 3,000 ราย ซึ่งมีการจ้างงานกว่า 300,000 คน และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกว่า 1.3 ล้านคน โดยได้ดำเนินการแล้วรวม 5 กระบวนการ ได้แก่ การฉีดพลาสติก การเป่าขวดพลาสติก และการเป่าฟิล์มพลาสติก การอัดรีดท่อ และการอัดรีดโพรไฟล์ นอกจากนี้ยังมีระบบการทดสอบผลการเรียนรู้ผ่านระบบ Interactive Training และการทดสอบร่วมกับสถานประกอบการและสถานศึกษาต่าง ๆ แยกตามกระบวนการผลิตอนาคตเมื่อมีการนำไปใช้ฝึกอบรมบุคลากรในสถานประกอบการพลาสติกจะช่วยให้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นบวกกับของเสียที่ลดลง จะส่งผลให้อุตสาหกรรมพลาสติกไทยมีการพัฒนาสินค้าและสามารถส่งออกได้มากขึ้น

5. การจัดทำคู่มือการบริหารจัดการสถานประกอบการ (Code of Practice)

เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติกที่เป็น SMEs ซึ่งมีประมาณร้อยละ 80 ยังมีการปฏิบัติงานไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงเพื่อเสริมสร้างผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมรายใหม่ ๆ ให้มีการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น เทียบเท่ามาตรฐานสากล

โดยดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการภายในสถานประกอบการร่วมกับสถานประกอบการ ตามดัชนีชี้วัดมาตรฐาน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านผังโรงงาน ด้านการวางแผนการผลิต ด้านการจัดการการผลิต ด้านสินค้าคงคลัง และด้านบำรุงรักษา ได้ดำเนินการแล้วรวม 4 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการฉีดพลาสติก เป่าฟิล์มพลาสติก เป่าขวดพลาสติก และอัดรีดท่อพลาสติก ที่ผ่านมาตรฐานประกอบการอุตสาหกรรมพลาสติกที่ได้รับการพัฒนา จะสามารถลดของเสียในกระบวนการผลิต และลดเวลาในการทำงานของพนักงาน ในอนาคตต่อไปจะดำเนินการพัฒนาให้เป็นระบบค่ามาตรฐานกลางที่สามารถบังคับใช้ถึงศักยภาพของสถานประกอบการไทย ให้สามารถเดินหน้าเข้าสู่เวทีโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

6. พัฒนาลิตรภัณฑ์เพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งออก

ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดแทนการนำเข้าและส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติก และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกไทยต่อไปในอนาคต ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและมีมูลค่าเพิ่มสูงจากต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพในการผลิต โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับผู้ประกอบการ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจะพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้า-ส่งออกสูง อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์ ความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และศักยภาพการผลิตของผู้ประกอบการ ที่ผ่านมาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2555 - 2558 ดำเนินการไปแล้วจำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ สามารถสร้างมูลค่ารวมได้ประมาณ 3,910 ล้านบาท และในปี 2559 สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มเติมได้จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กระดาษห่ออาหารทำจากพลาสติกชีวภาพ ถุงพลาสติกรีทอร์ท โคมไฟพลาสติก และแผ่นแปะกันยุง ทั้งนี้รายละเอียดความก้าวหน้าของการพัฒนาแต่ละผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับ การผลิตในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในเชิงพาณิชย์ หรือการนำผลิตภัณฑ์ไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ทดแทนผลิตภัณฑ์นำเข้าหรือเพื่อการส่งออกต่อไป

โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับป้ายข้อมูลรถยนต์

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2555 อนุมัติในหลักการร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (การปรับโครงสร้างภาษีสรรพสามิตรถยนต์ หรือ ภาษี CO₂) ควบคู่กับการมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กำหนดแนวทางให้ผู้ประกอบการ (ผู้ผลิตรถยนต์/ผู้นำเข้ารถยนต์) ต้องติดป้ายข้อมูลรถยนต์แสดงการประหยัดพลังงานและปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) หรือ ECO Sticker เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะนำมาใช้ดำเนินการควบคู่กัน

ตัวอย่าง ECO Sticker

ECO sticker

CO₂ 100 g/km

4.3 L/100 km (= 23.3 km/L) สภาวะรวม * (combined)

5.1 L/100 km สภาวะในเมือง *

3.8 L/100 km สภาวะนอกเมือง *

อัตราการใช้น้ำมันอ้างอิง *

มาตรฐานสิ่งแวดล้อม: มอก., EURO 4, EURO 5, EURO 6

มาตรฐานระบบเบรก: ABS+ESC, UN R13, UN R13H

มาตรฐานการปกป้องผู้โดยสาร: UN R94, UN R95

ข้อมูลพื้นฐาน: รุ่น: Mazda 2 : 1.3 Sports High Connect, หมายเลขตัวถัง (VIN): MMSDJ2H3A0Wxxxxx, รหัสเครื่อง: DBA, รหัสเครื่องยนต์: P3, เครื่องยนต์: แก๊สเบนซิน, ความจุกระบอกสูบ: 1290 ซีซี, ระบบเกียร์: เกียร์อัตโนมัติ, น้ำหนักรถ: 1024 กิโลกรัม, หมายเลข(นำเข้า/หนึ่ง): 1850SR15, จำนวนที่นั่ง: 5, ประเภทเชื้อเพลิง: เชื้อเพลิงผสม (E20), โรงงานที่ผลิต: บริษัท ออโตโมบิลไทยแลนด์ (ประเทศไทย) จำกัด

ผู้ผลิต / ผู้นำเข้า: บริษัท มาสด้า เซลส์ (ประเทศไทย) จำกัด, ที่อยู่: 193/74-78 ชั้น 18 อาคารชุดเลขที่ 18 อาคารชุดเลขที่ 18 ถนนรัชดาภิเษก 10110, เว็บไซต์: http://www.mazda.co.th

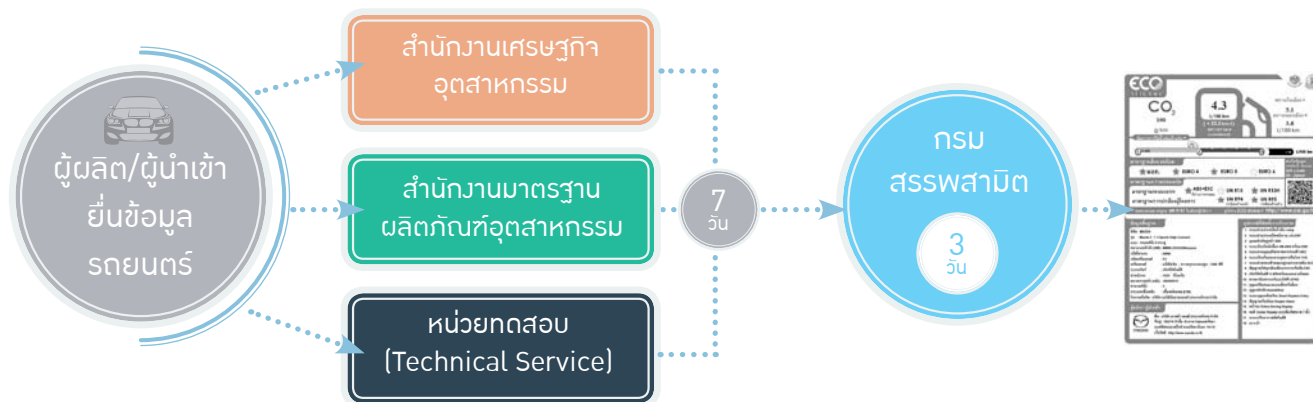
อุปกรณ์ที่ติดตั้งจากโรงงาน: 1. ระบบช่วยประหยัสน้ำมัน i-stop, 2. ระบบช่วยประหยัสน้ำมัน i-ELOOP, 3. ชุดลมเบรกคู่หน้า SRS, 4. ระบบป้องกันล้อล็อก 4W-ABS พร้อม EBD, 5. ระบบควบคุมเสถียรภาพการทรงตัว DSC, 6. ระบบป้องกันและควบคุมการลื่นไถล TCS, 7. ระบบช่วยออกตัวและอยู่บนทางลาดชัน HLA, 8. สัญญาณไฟฉุกเฉินเมื่อเบรกกระทันหัน ESS, 9. เกียร์อัตโนมัติ 6 สปีดพร้อมแมนนวลโหมด, 10. พวงมาลัยพวงมาลัยไฟฟ้า EPAS, 11. กระจกมองข้างระบบเซ็นทรัลล็อก, 12. กระจกมองข้างปรับไฟฟ้า, 13. กระจกมองข้างปรับกระจก Smart Keyless Entry, 14. สัญญาณกันขโมย Burglar Alarm, 15. หน้าจอ Active Driving Display, 16. จอสี Center Display แบบสัมผัสขนาด 7 นิ้ว, 17. ระบบปรับอากาศอัตโนมัติ, 18. เบาะผ้า

สศอ. ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับป้ายข้อมูลรถยนต์

(ECO Sticker) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 จนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับยื่นป้ายข้อมูลรถยนต์ (หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ระบบไอทีป้ายข้อมูลรถยนต์) โดยผู้ประกอบการสามารถยื่นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ ตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียนผู้ประกอบการเพื่อขอรับ Username/Password, การกรอกข้อมูลและยื่นเอกสารผลทดสอบเพื่อขออนุมัติ ECO Sticker รวมทั้งการอนุมัติ ECO Sticker เพื่อแสดงบนรถยนต์ทุกคันและ

การสร้างใบแสดงค่า CO₂ และระบบความปลอดภัยโดยอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้ผลิตหรือ/และผู้นำเข้ารถยนต์ สามารถนำไปชำระภาษีต่อกรมสรรพสามิตและกรมศุลกากรได้ โดยระบบไอทีป้ายข้อมูลรถยนต์ถูกสร้างขึ้นเป็นระบบ Cloud Based Application อย่างสมบูรณ์แบบ และโฮสต์ (Host) อยู่บนโครงข่ายหลักของระบบอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย ซึ่งได้รับการรับรองการรักษาความปลอดภัยทางสารสนเทศตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 27001 : 2005

ระบบไอทีที่ป้อนข้อมูลรถยนต์ได้ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรม การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการจัดเก็บรายได้ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม) กระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร) นอกจากนี้ ได้ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือกับหน่วยทดสอบทั่วโลก (Technical Service) ภายใต้ WP29 ซึ่งรวมถึงหน่วยทดสอบที่มีสำนักงานสาขาตั้งอยู่ในประเทศไทยและหน่วยทดสอบในต่างประเทศ (บริษัทแม่) เช่น ประเทศญี่ปุ่น และเยอรมัน เป็นต้น

อีกทั้งระบบไอทีที่ป้อนข้อมูลรถยนต์ได้มีการพัฒนาต่อยอดเป็น Mobile Application สำหรับใช้งานบนระบบปฏิบัติการ Android และ iOS จำนวน 2 Application ได้แก่

Fuel Tracker Application

สำหรับผู้ใช้งานรถยนต์ เพื่อใช้เก็บสถิติค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิง และวิเคราะห์อัตราการใช้เชื้อเพลิงจริงของรถยนต์ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน

Car Search Application

สำหรับผู้บริโภค เพื่อใช้เปรียบเทียบคุณสมบัติของรถยนต์ในด้าน “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” สำหรับประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อ

สำหรับระบบไอทีที่ป้อนข้อมูลรถยนต์เริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2558 โดยในปัจจุบัน (เดือนธันวาคม 2559) มีผู้ประกอบการได้ขอลงทะเบียนและได้รับการอนุมัติ Username และ Password จำนวน 106 ราย รวมทั้งระบบฯ ได้ดำเนินการอนุมัติป้อนข้อมูลรถยนต์ตามมาตรฐานสากล (ECO Sticker) ให้กับผู้ผลิตรถยนต์หรือผู้นำเข้ารถยนต์กว่า 2,497 ป้าย

รวมทั้ง สศอ. ได้มีการหารือกับผู้ประกอบการ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และเมื่อเดือนกันยายน 2559 มีการจัดงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ โดยจัดอบรมระบบและให้ความรู้เกี่ยวกับ ECO Sticker รวมทั้งให้คำแนะนำ และตอบข้อสงสัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระบบไอที นอกจากนี้ได้มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ โดยเนื้อหาประกอบด้วย VDO “สะอาด ประหยัด ปลอดภัย” รวมทั้งคำถาม-คำตอบในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และ Animation มาตรฐานที่ปรากฏบน ECO Sticker ดังนี้ UN R83, UN R101, UN R94&R95 และ UN R13H

ส่วนที่ 6

PART 6

กิจกรรมสำคัญในรอบปี
งบประมาณ 2559

กิจกรรมการดำเนินงาน ในปี 2559

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแนะนโยบาย แนวทาง แผนงาน และมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในระดับมหภาค รายสาขา อุตสาหกรรม และระหว่างประเทศ รวมทั้งดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์ แนวโน้มและแจ้งเตือนภัยให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและประชาชนผู้สนใจ

สศอ. มุ่งมั่นดำเนินงานในแต่ละด้านเพื่อให้บรรลุตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่จะสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นแก่ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนท่ามกลางบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็ได้พัฒนาองค์กรให้มีขีดความสามารถที่จะสนองตอบต่อผู้ขอรับบริการได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในรอบปีงบประมาณ 2559 สศอ. ได้ดำเนินงานโดยสรุปออกมาเป็นด้านต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

จัดประชุม สัมมนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สศอ. ได้ดำเนินการจัดทำโครงการศึกษาวิจัยทั้งในระดับมหภาค รายสาขาอุตสาหกรรม และระหว่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนงานนโยบายการพัฒนาและการเพิ่มขีดความสามารถของภาคอุตสาหกรรม โดยได้ดำเนินงานร่วมกับสถาบันเฉพาะทางในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานพันธมิตรต่าง ๆ จัดประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ตลอดจนเปิดเวทีสาธารณะระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นหัวข้อต่าง ๆ ตลอดทั้งปี 2559 อาทิ

- ประชุมคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

- ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป

- ประชุมระบบระบบป้ายข้อมูลรถยนต์ตามมาตรฐานสากล (Eco Sticker)

- ประชุมหารือแนวทางการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

- สัมมนาอุตสาหกรรมบริการ : กลไกขับเคลื่อนผู้ประกอบการสู่สากล

- สัมมนาเรื่อง “การใช้ยางในทางการทหาร”

ชี้นำ แจ้งเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม

สศอ. ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และสร้างเครื่องมือสำหรับชี้นำและแจ้งเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการได้นำไปใช้ประโยชน์ผ่านการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

- สัมมนา “การคาดการณ์อุตสาหกรรมยานยนต์ระยะ 5 - 7 ปี ในอาเซียน”
- การศึกษาการเตือนภัยภาคอุตสาหกรรมไทยและสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- การจัดทำแบบจำลองเพื่อการวิเคราะห์การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมไทยในตลาดอาเซียน

พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

สศอ. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรและบุคลากรดำเนินงาน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรมีการเรียนรู้ การบริหารจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในองค์กรตลอดทั้งปี

• การพัฒนาภายในองค์กร

สศอ. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์ทำงานให้กับเจ้าหน้าที่และผู้บริหารของ สศอ. อย่างสม่ำเสมอในหลาย ๆ กิจกรรม เช่น

- จัดกิจกรรม “PMQA Sharing”

- จัดกิจกรรมแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing)
- จัดกิจกรรมนำเศรษฐกิจพอเพียงและจริยธรรมไปใช้ในการทำงาน
- จัดกิจกรรมอบรมภาษาในการสื่อสารเพื่อเข้าสู่ AEC (การสื่อสารด้วยภาษาจีน)

• การพัฒนาบุคลากร

ในปี 2559 สศอ. ดำเนินการจัดฝึกอบรม บรรยายให้ความรู้ สัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงานในหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาสมรรถนะและเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่บุคลากรในหลักสูตรหัวข้อต่าง ๆ เช่น

- จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “วิสัยทัศน์ สศอ. เพื่อการขับเคลื่อนสู่แผนปฏิบัติการเชิงรุก”
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียว
- จัดกิจกรรม KM “ศึกษาดูงาน บริษัท วาย.เอส.เอส (ประเทศไทย)”
- จัดกิจกรรม KM “ศึกษาดูงาน บริษัท สยามคาสเทค จำกัด”
- จัดกิจกรรม KM “บริษัท ซี.ซี.เอส. กรุ๊ป”

ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

สศอ. ในฐานะที่เป็นองค์กรแห่งความรู้และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ดำเนินการจัดทำเอกสาร วารสาร ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และประชาชนได้รับรู้รับทราบ และนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและการประกอบธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ ผ่านการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- จัดแถลงข่าวและให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในประเด็นหัวข้อต่าง ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ เช่นดัชนีอุตสาหกรรมประจำเดือนและรายไตรมาสและรายปี สรุปภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายสาขา, สรุปภาวะอุตสาหกรรมไทยปี 2559 และคาดการณ์แนวโน้ม ปี 2559, เสนอแผนปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม, ยุทธศาสตร์พัฒนาอุตสาหกรรมพลาสติก 2559-2564, การยกระดับอุตสาหกรรมบริการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้สัมภาษณ์/สนทนาทางสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ประเด็นด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในรายการต่าง ๆ
- จัดทำเอกสารเผยแพร่และสื่อเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เช่น วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (รายไตรมาส), จุลสารรายเดือน OIE Share, รายงานประจำปี, รายงานภาวะอุตสาหกรรมรายเดือน รายไตรมาสและรายปี, รายงานดัชนีอุตสาหกรรม
- จัดกิจกรรมสื่อมวลชนสัมพันธ์ นำคณะสื่อมวลชนเข้าศึกษาดูงานโรงงานผลิตยาและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ บริษัท บางกอกแล็บ แอนด์ คอสเมติก จำกัด

สศอ. พบผู้ประกอบการ

สศอ. ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ เยี่ยมชมผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เช่น บริษัทสุขสมบูรณ์น้ำมันปาล์ม จำกัด, บริษัท เวสเทิร์นดิเจดอล (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัทสยามโตโยต้าอุตสาหกรรม จำกัด, บริษัทแพนดอรา โปรดักชั่น จำกัด

สศอ. กับความรับผิดชอบต่อสังคม

ในรอบปี 2559 ที่ผ่านมา สศอ. ได้ดำเนินกิจกรรมในการเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมผ่านการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น บริจาคทุนทรัพย์ หนังสือ สิ่งของ เสื้อผ้า อุปกรณ์ทางการศึกษา ให้แก่มูลนิธิกระจกเงา

ประกาศเกียรติคุณองค์กร

- สศอ. เข้ารับรางวัลองค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารจัดการด้านการเงินและการคลัง ครั้งที่ 3

OIE Forum 2016

“NEW REVOLUTION OF THAI INDUSTRY ปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0”

การประชุมวิชาการประจำปี OIE Forum 2016 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2559 ณ ศูนย์ประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี โดยในครั้งนี้จัดต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 ในหัวข้อ “New Revolution of Thai Industry ปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0” ซึ่งนอกจากจะนำเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว ยังเป็นการนำเสนอสถานการณ์ปัจจุบันและภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมโดยรวมของประเทศ รวมทั้งวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนแนวทางในการปรับตัวของผู้ประกอบการและภาคอุตสาหกรรมต่อไปในอนาคต

ในงานสัมมนาวิชาการประจำปี 2559 (OIE Forum 2016) ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งภาคการผลิต ภาคบริการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สมาคม มูลนิธิ นักวิชาการ สื่อมวลชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป มากกว่า 800 คน ซึ่งในการสัมมนาครั้งนี้ได้รับเกียรติอย่างสูงจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ อันได้แก่ ดร.สมชาย หาญหิรัญ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ดร.คณิต แสงสุพรรณ ที่ปรึกษามูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง คุณเจน นำชัยศิริ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน ผู้ดำเนินการเสวนาในประเด็นต่าง ๆ

สศอ. กับแผนพัฒนาอุตสาหกรรม

นายศิริรุจ จุลกะรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กล่าวว่า ในแผนพัฒนาอุตสาหกรรมระยะเร่งด่วน 2 ปีนั้น จะมีการกำหนดกลไกขับเคลื่อนอย่างละเอียด ซึ่งจะนำแผนนี้เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่นำยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการเพิ่มผลิตภาพ นวัตกรรม และมาตรฐานภาคอุตสาหกรรม หรือ SPRING Board ก่อนที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยหลัก ๆ จะมีการปรับโครงสร้างสถาบันอิสระภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม 11 สถาบัน เพื่อรองรับแผนงานการขับเคลื่อน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ในขณะที่หลายอุตสาหกรรมเป้าหมายยังไม่มีเจ้าภาพของกระทรวงอุตสาหกรรมเข้าไปดูแล เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมหุ่นยนต์, ชิ้นส่วนอากาศยาน และอุปกรณ์ทางการแพทย์ เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างสถาบันทั้ง 11 สถาบันให้มีบทบาทหน้าที่รองรับ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นมารองรับ เช่น การสร้างศูนย์ทดสอบ ห้องปฏิบัติการด้านต่าง ๆ เป็นต้น

แผนงานที่ สศอ. จะเร่งดำเนินการเพื่อให้เห็นผลในเชิงรูปธรรม เช่น เน้นการพัฒนาด้านคลัสเตอร์โดยในแต่ละคลัสเตอร์จะให้ความสำคัญ 3 ด้าน คือ ยกระดับผู้ประกอบการ กระบวนการผลิต และการใช้ดีไซน์พัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยเร็ว ๆ นี้จะมีการจัดตั้งศูนย์ออกแบบเพื่อเพิ่มการอัพเดทเทรนด์ ทั้งการออกแบบและคุณภาพให้สามารถแข่งขันได้

สำหรับเรื่องยกระดับผู้ประกอบการต้องมีนวัตกรรม ล่าสุดได้มีความร่วมมือกับกรมป่าไม้เพื่อใช้เทคโนโลยีในการปลูกป่า ซึ่งได้นำร่องทำแคปซูลสารอาหารเพื่อต้นไม้ที่ใส่สารอาหารมากกว่าปกติ 20 เท่า โดย ศสอ. จะนำเทคโนโลยีนี้มาเป็นต้นแบบ เพื่อพัฒนาพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ในอุตสาหกรรมต่อไป

ในขณะเดียวกันกระทรวงอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างปรับโครงสร้างสถาบันภายใต้สังกัดกระทรวงเพื่อให้งานสอดคล้องกับนโยบาย 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของรัฐบาล เช่น สถาบันพลาสติกต้องปรับบทบาทไปสู่การส่งเสริมอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และไบโอพลาสติก สถาบันยานยนต์ต้องปรับบทบาทไปสู่การส่งเสริมยานยนต์อันเพิ่มเติม เช่น ทางราง ทางเรือ รถยนต์ไฟฟ้าและรถยนต์ไฮบริด สถาบันอาหารต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารประเภทที่มีโซ่อาหาร (Non Food) เป็นต้น

ทิศทางเศรษฐกิจไทยยุคใหม่

ดร.อรรถกา สืบญเจริญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง “ทิศทางเศรษฐกิจยุคใหม่” ว่าปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย โดยการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจเป็นการพัฒนาในโมเดลใหม่ที่เรียกว่า “ประเทศไทย 4.0” ซึ่งภาคอุตสาหกรรมเองเป็นหนึ่งในภาคสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจมาโดยตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งการพัฒนาโมเดลประเทศไทย 4.0 นี้ก็เช่นกัน

หากจะมองย้อนไปในอดีตระบบเศรษฐกิจแต่เดิมเป็นการทำเกษตรกรรมเพื่อการบริโภคในประเทศและเริ่มมีการค้าขายกับชาวต่างชาติ จึงกลายเป็นการผลิตเพื่อการค้า และต่อมาเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นในยุคแรกๆ ของประเทศไทย มีการเปลี่ยนจากการค้าขายสินค้าทางการเกษตรมาสู่การตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก การเปลี่ยนแปลงในครั้งนั้นได้รับอิทธิพลจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมของโลกซึ่งมีการพัฒนาเครื่องจักร การผลิตเครื่องยนต์ การผลิตไฟฟ้าทำให้ประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเบาขึ้น เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม โดยมุ่งเน้นผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า

ในช่วงเวลาต่อมาการเติบโตของอุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นและเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมในยุคนี้เป็นการปรับเปลี่ยนสู่การผลิตจำนวนมาก หรือ Mass Production เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการขยายฐานการผลิตของประเทศพัฒนาแล้วอย่างประเทศญี่ปุ่น ก่อให้เกิดการลงทุนจากต่างชาติ การลงทุนของภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมต่อภาคอุตสาหกรรม เกิดการจ้างงานจำนวนมาก รายได้ประชากรเพิ่มสูงขึ้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบเดิมดำเนินมาจนถึงระยะหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัวในระดับต่ำลง มูลค่าการส่งออกลดลง และรายได้ของประชากรทั้งประเทศอยู่ในระดับปานกลางมาเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี หรืออยู่ในภาวะ “ติดกับดักรายได้ปานกลาง” ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านเริ่มพัฒนาเศรษฐกิจตามรอยด้วยเส้นทางเดียวกัน การย้ายฐานการผลิตที่เป็นไปได้ง่ายขึ้น การพัฒนาเครื่องจักรเป็นอัตโนมัติมากขึ้น แรงงานสามารถเรียนรู้การผลิตได้อย่างรวดเร็วขึ้น นอกจากนั้นเมื่อประเทศไทยยังคงเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่การค้าโลก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบทของโลกย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านทุนมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และการปฏิวัติอุตสาหกรรมสู่ Industry 4.0 ของโลก ที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบวนการผลิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นทั้งความเสี่ยงและภัยคุกคามที่จะนำพามาซึ่งโอกาสและความท้าทายที่ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับมือภายใต้บริบทใหม่ในอนาคต

จากความเสี่ยงและภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศนั้น อุตสาหกรรมไทยจึงต้องพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนกว่าเดิม เป็นอุตสาหกรรมสร้างมูลค่า (Value Creation Industries) โดยการนำองค์ความรู้ใหม่ ๆ นวัตกรรม รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาเป็นส่วน ในการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมและอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจตามโมเดล “ประเทศไทย 4.0” คือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” (Value-Based Economy)

การปฏิรูปเศรษฐกิจตามรูปแบบโมเดล “ประเทศไทย 4.0” เป็นการแปลงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ประเทศไทยมีอยู่ได้แก่ ความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายเชิงวัฒนธรรมให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาต่อยอดไปสู่ 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม (Smart Devices, Robotics & Mechatronics)

กลุ่มที่ 4 กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, Internet of Things, Artificial Intelligence & Embedded Technology)

และกลุ่มที่ 5 กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services) โดยทั้ง 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ “10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต” หรือ S-Curve และ New S-Curve ซึ่งการปฏิวัติอุตสาหกรรมไทยในครั้งนี้จะอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาด้วยตนเองเป็นหลัก และค่อยต่อยอดด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากต่างประเทศ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือ การพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง ถึงแม้ว่าบางอุตสาหกรรม อย่าง อุตสาหกรรมการบินที่ยังต้องพึ่งพิงการลงทุนจากต่างประเทศเป็นหลักก็ตามแต่ในอนาคตการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่าง ๆ จะทำให้อุตสาหกรรมนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเองต่อไป

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจรวมทั้งภาคอุตสาหกรรมที่เป็นหน่วยเศรษฐกิจหนึ่งที่สำคัญภายใต้โมเดล ประเทศไทย 4.0 นั้นจะต้องเริ่มจากสร้างความเข้มแข็งจากภายใน นั่นคือการยกระดับนวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการ ชุมชน และเครือข่าย ในทุกภาคส่วนของประเทศ เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศเข้มแข็งแล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปคือ การเชื่อมโยงกับภายนอกทั้งในรูปแบบภูมิภาค เช่น กลุ่มประเทศอาเซียนและการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ความสำเร็จในการปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ กระบวนการปฏิรูปขนานใหญ่นั้นเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบครอบคลุมทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยถูกขับเคลื่อนจากการผนึกกำลังของทุกภาคส่วน หรือผ่านพลังประชารัฐ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามไปสู่ประเทศที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนได้ในที่สุด

“การจัดงาน OIE Forum 2016 ‘New Revolution of Thai Industry ปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0’ ถือเป็นโอกาสอันดีที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศได้มารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนคติและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังเป็นการจุดประกายความคิดให้ผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดความตระหนักในการเตรียมพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนไปสู่การปฏิรูปเศรษฐกิจครั้งใหญ่นี้ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรมสู่การเป็นอุตสาหกรรมสร้างมูลค่าในอนาคตได้อย่างยั่งยืน บนรากฐานที่เข้มแข็งของทุกภาคส่วนโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และมุมมองในด้านต่าง ๆ ซึ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์และช่วยให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจหรือการปฏิบัติงานของท่านได้อย่างเหมาะสม

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้จากการดำเนินงานของภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญก็คือความร่วมมือจากทุกส่วนที่ภาครัฐแสวงหา ไม่ว่าจะเป็นจากภาคธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา รวมถึงประชาชนทุกคน ซึ่งก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ทุกภาคส่วนจะมีความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปฏิรูปเศรษฐกิจในครั้งนี้ให้ประเทศไทยก้าวผ่านไปสู่ประเทศที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป”

New Revolution Thai Industry การปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0

งานสัมมนาวิชาการประจำปี 2559 (OIE Forum 2016) ครั้งนี้มีการเสวนาในหัวข้อ New Revolution Thai Industry การปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0 โดยประกอบด้วย

ดร.สมชาย หาญหิรัญ

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ดร.คณิต แสงสุพรรณ

ที่ปรึกษามูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

คุณเจน นำชัยศิริ

ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

โดยมี ดร.วิทย์ สิทธิเวคิน เป็นผู้ดำเนินการเสวนาในประเด็นต่างๆ โดยสรุปดังนี้

ดร.คณิต แสงสุพรรณ ที่ปรึกษามูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง กล่าวว่า นโยบายที่สำคัญอย่างแรก คือ การปรับการฐานอุตสาหกรรมใหม่ โดยไม่ใช้การปรับอุตสาหกรรมใหญ่เพียงอย่างเดียว กระบวนการที่ทำได้คือ การทำเรื่อง Start up, SPRING up, Step up โดยเริ่มต้นได้ทำ Step up ก่อน เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 อย่าง แบ่งเป็น First S-Curve และ New S-Curve ทำ 2 ตัวนี้ก่อน นโยบายออกมาเข้า ครม. เมื่อเดือน 22 พฤศจิกายน 2558 ต่อมาได้ทำเรื่อง Spring up และ Start up ตามลำดับ จุดมุ่งหมายใหญ่คือการเอาอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้น เพราะการปฏิวัติอุตสาหกรรมบริษัทใหญ่ ๆ จะดึง SMEs กับ Start up ขึ้น director นั้น ๆ ในขณะเดียวกันที่ ดร.อรรถกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศเรื่อง SMEs กับ start up โดยการนำเรื่องเข้าไปเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมใหญ่ และในขณะเดียวกันกำลังผลักดันอุตสาหกรรม SMEs ทั้งหมดให้เป็น International SMEs พร้อมกัน

Start up แบ่งเป็น 2 ฝั่ง 1. วิ่งเข้าไปกับอุตสาหกรรมใหญ่ 2. สร้างความมั่นคงของ SMEs ตัวเอง โดยการนำฐานอุตสาหกรรมทั้งหมด ทำโดยใช้โครงสร้างประชารัฐคือ ภาครัฐ เอกชน และประชาชนเข้ามาทำงานด้วยกัน อย่างที่สอง การวางระบบนิเวศอุตสาหกรรม โดยมีเทคโนโลยีอยู่ 4 กลุ่มที่ต้องทำต้อง 10 อุตสาหกรรม จาก Start up จาก Spring up 4 กลุ่มที่ต้องขับเคลื่อนไปด้วยกัน 1. Bio tech 2. Health tech 3. Robotic tech 4. Culture and creativity คือ การนำมหาวิทยาลัยและนักวิจัยที่มีอยู่ในประเทศเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อผลักดันโครงสร้างอุตสาหกรรมที่กำลังดำเนินการอยู่ สิ่งที่จะต้องทำคือ อุตสาหกรรม 4.0 เป็นกระบวนการสร้างคน คนไทยและคนต่างประเทศ โดยเทคโนโลยีที่เข้ามาในไทยทั้งหมดนั้นคนไทยยังไม่เชี่ยวชาญ ดังนั้นอย่างแรกต้องเอาคนต่างชาติเข้ามาช่วยพัฒนาประเทศไทย อย่างที่สองคือการสร้างฐานเทคโนโลยี งานวิจัยทั้งหมดที่ต้องทำเป็น Application Research to Real Demand หมายความว่า Research ต่อไปนี้จะทำการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยกระทรวงอุตสาหกรรมจะต้องนำว่าต้องการเห็นงานวิจัยแบบไหนหรือออกไปทำอะไร ไม่ใช่การทำงานวิจัยเพื่องานวิจัย โดยแบ่งเป็น 1. ฐานความรู้ 70 เปอร์เซ็นต์ เป็นงานที่ตอบโจทย์ภาคการผลิต ความรู้พื้นฐาน 30 เปอร์เซ็นต์ 2. ต้องมีสถาบันรองรับ เพราะเมื่ออุตสาหกรรมเติบโตได้ในระดับหนึ่งจะต้องมีการเชื่อมโยงกันได้ในอนาคตผ่าน Thailand 4.0 ที่ทำให้กระบวนการทั้งหมดยั่งยืน เวลาที่มีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรนั้นจะมีความสามารถในการผลิตที่เพิ่มขึ้น แต่ปัจจุบันไม่ได้ทำแบบเดิมมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามากขึ้น การปรับเปลี่ยน 10 อุตสาหกรรมใหม่ การลงทุนฐานเทคโนโลยีใหม่ การทำ Thailand 4.0 ทั้งหมดทำให้วิถีของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงโดยมีเศรษฐกิจขยายตัวอยู่ที่ 5 - 10 เปอร์เซ็นต์

อย่างที่สามตอนนี้มีเครื่องมือใหญ่คือ อย่างแรกทำ พรบ. BOI ซึ่งกำลังดำเนินการปรับอยู่ เป็น BOI ที่ดูแลผู้ลงทุนมากกว่าเดิม การลงทุนครั้งนี้จะขึ้นอยู่กับภาคเอกชน รัฐบาลมีหน้าที่ทำนโยบายให้ถูกต้อง สองทำกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันไว้เจรจา และสามทำ พรบ. เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นการทำให้มีพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามก็มีเครื่องมือภาษี เครื่องมือสินเชื่อ เครื่องมือกองทุน เครื่องมือการลงทุนขนาดใหญ่ Infrastructure Fund และเครื่องมือในการช่วยการลงทุนขนาดเล็ก เพื่อสนับสนุนการทำงานของอุตสาหกรรมทั้ง 3 อย่าง Step up SPRING up Start up

อย่างที่สี่ขบวนการที่ทำประชารัฐ คณะรัฐมนตรีได้มีการแต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นคณะกรรมการเร่งรัดนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คลัสเตอร์อุตสาหกรรม 10 อุตสาหกรรมมีคณะทำงาน 300 คน ช่วยกันทำงาน โดยตอนนี้มาตรการใหญ่ ๆ เสร็จสิ้นแล้ว โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมกำลังเตรียมนำเข้า ครม. เพื่อตรวจสอบว่ายังขาดอะไรบ้างที่สำคัญ ประชารัฐได้ตรวจสอบว่าสิ่งใดที่สามารถลงทุนได้ก่อนอย่างชัดเจน คือ ต่อยอดพื้นที่ที่เป็นอีสเทิร์นซีบอร์ด เพราะมีความพร้อมอยู่แล้ว ทั้ง Infrastructure นักลงทุนก็รู้จัก สร้างแผนปฏิบัติการระยะสั้น - ยาวของคลัสเตอร์อุตสาหกรรม คัดเลือกโครงการปี 2560 และกำลังทำเรื่องพัฒนาพื้นที่

อย่างที่ห้าการทำ Quick and Big win EEC THAILAND การพัฒนาในเชิงพื้นที่ เพราะฉะนั้นเอา 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายลงพื้นที่เพื่อนำการลงทุน จากนั้นขอ 3 จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยองเป็นพื้นที่เป้าหมาย เรียกว่า EEC (Eastern Economic Corridor) ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชั้นนำของอาเซียน จุดที่น่าสนใจคือการคมนาคม กำลังมีการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาเชิงพาณิชย์ จะเป็น Area station business ขนาดประมาณสนามบินประเทศสิงคโปร์ ประมาณ 4,000 ไร่ ใช้เวลาทั้งหมด 5 ปี จะมีการลงทุนอย่างน้อย 5 ล้านล้านบาท มีอุตสาหกรรมเป้าหมาย 5 แขนงด้าน สามารถพัฒนารถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมสนามบินไปในพื้นที่ที่มีการพัฒนาและสอดคล้องกัน โดยมีเงื่อนไขคือต้องการเห็นประเทศไทยมีการขยายตัว 5 - 10 เปอร์เซ็นต์ การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีจาก EEC จะขยายตัวไปในภูมิภาคอื่น ลดโลจิสติกส์หากมีการลงทุนที่ดี หากทำตามเป้าหมายได้ใน 10 - 15 ปี ประเทศไทยจะพ้นความยากจนระดับเศรษฐกิจปานกลาง เงื่อนไขความแตกต่างระหว่างคนไทยและคนต่างชาติ เช่น การทำของใหม่ ๆ คนไทยมักถามว่าจะทำได้หรือ คนจีนถามว่าจะทำอย่างไร คือต้องปรับ Attitude อย่างมองแต่ Negative ต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาร่วมกันและการเรียนรู้ที่จะปรับตัว

ดร.สมชาย หาญหิรัญ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กล่าวให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า แนวคิดการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยสู่ “ประเทศไทย 4.0” ใช้ Factor production เป็นตัวกำหนดว่าประเทศไทย 1.0 2.0 3.0 เป็นอย่างไร เมื่อถอดออกมาเป็นบริบทของอุตสาหกรรมนั้น ๆ โดยใช้ปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะมี Content ของทรัพยากรธรรมชาติและเกษตรเป็นหลัก สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดขีดความสามารถและพัฒนาให้มี Value Added จากยุคนั้นประเทศไทยก็มีความได้เปรียบเรื่องแรงงาน มีแรงงานที่ถูกโดย Cooperative เมื่อเทียบกับ Productivity ที่มีอยู่ของแรงงาน จึงมีการโยกย้ายหลาย ๆ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานที่มี incentive เยอะมากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ามีอุตสาหกรรมที่เป็น Labor intensive ในยุคที่ 2 และมีการโยกย้ายโรงงานที่ใช้แรงงานเยอะ จากใต้หวัน จากญี่ปุ่นมาประเทศไทย และในยุคที่ 3 ประเทศไทยเริ่มมีขีดความสามารถเริ่มมองการส่งออกเป็นหลัก โดยใช้เทคโนโลยีที่เป็น FDI ก็คือ เทคโนโลยีที่มาจากนักลงทุนจากต่างประเทศ แต่ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเปลี่ยนบริบทใหม่คือ หากต้องการ Content ของ industry ที่อยู่ในสินค้าหรือการผลิตนั้น เราต้องใส่ Innovation ใน Value อย่างไร

ประเทศไทยมีความรู้พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยี เรามี Creativity มีวัฒนธรรม มีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็น BIO City ที่มีอยู่เยอะ ฉะนั้นจะเปลี่ยนทั้งหมดนี้ร่วมกับเทคโนโลยีกับความสร้างสรรค์เข้าไปในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทุนยนตร์ก็จำเป็นต้องมี Creativity ต้องมี Culture หรือสินค้าและเทคโนโลยีใส่ creativity และ Culture แล้วมองให้เป็นไทย และ Culture ถูก Across sectors หรือเทคโนโลยีที่ใส่ร่วมกับ Fashion ที่เรียกว่า cross innovation หรือ Hybrid innovation

โอกาสนำมาซึ่งความท้าทายครั้งสำคัญของอุตสาหกรรมโลกก้าวสู่ยุค 4.0 การเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่จะพลิกโฉมหน้าอุตสาหกรรมไทยภายใต้ประเทศไทย 4.0 ยุทธศาสตร์แห่งการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม Innovation และความคิดสร้างสรรค์ Creativity เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม อุตสาหกรรมไทยยุค 4.0 คือการพัฒนาอุตสาหกรรมแบบครบวงจร Integral System ตั้งแต่อุตสาหกรรม ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มาบูรณาการกับเทคโนโลยีที่เกิดจากความร่วมมือและเชื่อมโยงกันของทุกภาคส่วนเริ่มตั้งแต่นำเข้าได้เปรียบของประเทศไทยคือความรู้พื้นฐาน ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรทางเกษตรกรรม ภาคการศึกษา ภาครัฐบาล และ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนอย่างไร้ขอบเขตด้วยระบบดิจิทัลมาเพิ่มศักยภาพและยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมไทย ทั้งในด้านการเพิ่มผลการผลิต insetting productivity และการพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับของทั่วโลก ทั้งเร็วขึ้น แม่นยำขึ้น และปลอดภัยขึ้น ด้วยระบบ Automation เช่น การใช้แขนกล การใช้ระบบดิจิทัลในการสั่งงาน การใช้หุ่นยนตร์ เป็นต้น การสร้างคุณสมบัติพิเศษให้กับผลิตภัณฑ์ High Value Added โดยการใช้ประโยชน์จากข้อมูล Big Data และ Internet of Think ในการเชื่อมโยงผู้ผลิตที่ต้นน้ำกับลูกค้าที่ปลายน้ำ ให้เข้าถึงกันแบบ Omni channel ช่วยกันคิดช่วยกันสร้างสรรค์นวัตกรรมเข้าด้วยกัน เกิดเป็นศาสตร์ความรู้ใหม่ Hybrid Innovation และ Cross Innovation ที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของประเทศไทย สามารถตอบสนองความต้องการของคนไทยและทั่วโลกได้อย่างตรงจุด อุตสาหกรรม 4.0 เป็นการถักทอเชื่อมโยงทุกภาคส่วนให้เข้าถึงกัน เข้าใจกัน ช่วยเหลือกัน เกิดเป็น Eco system ที่เป็นกลไกสำคัญที่ผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวข้ามผ่านกับดักรายได้ปานกลาง Middle Income trap คนไทยกินดีอยู่ดีขึ้นอย่างมั่นคง ยั่งยืน ภายใต้แนวคิด Thailand 4.0 ของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

สาระสำคัญของ Industry 4.0 คือ Second Wave S-Curve ที่ยังมีศักยภาพ ประเทศไทยที่ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบคือ creative ที่เป็น hospitality และ source site หากได้ใส่เข้าไปในกระบวนการหรือสินค้าต่าง ๆ เช่น wellness ที่ประเทศไทยได้เปรียบ อาจมองถึงภาพของการให้บริการ นอกจากเรื่องของ Medical Device ที่เป็นในเรื่องของการให้บริการทางด้านพยาบาล ที่มีส่วนที่เป็น source site อยู่ค่อนข้างเยอะ อาจมองว่าทำไมต้องมารักษาพยาบาลที่ประเทศไทย หมอก็คล้ายกัน แต่ด้วยเรื่องของการรักษา เรื่องของการท่องเที่ยวที่เป็นส่วนต่อเติมที่เป็นส่วนที่ต้องร้อยต่อกันในทุกภาคส่วน อันดับหนึ่งและสองค่อนข้างชัดเจนในเรื่องของกระบวนการผลิตที่จะรวมกันเป็น Integral System ที่ไม่ใช่ Automation อันดับสามที่ให้ความสำคัญอย่างมากในตอนนี้อยู่ที่ source site และเทคโนโลยี Innovation เช่น เรื่องของแพชั่นที่ไม่ได้พูดถึงเพียงแค่การออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า จะพูดเข้าไปถึงเส้นใย ที่ต้องมีคุณสมบัติพิเศษในการที่จะสวมใส่แล้วเกิดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดคุณค่าของสินค้ามากขึ้น เพราะฉะนั้นเรื่อง Cross Innovation หรือ Hybrid innovation ก็ยังเป็นเรื่องที่ยังหลีกเลี่ยงไม่ได้

Policy Guidance การที่จะเชื่อมโยงผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว Business Model ต้อง complicated ที่จะตอบโจทย์ของความต้องการที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ Omni channel จะเป็นหัวใจสำคัญที่สามารถจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สามารถติดกันกันได้หลายช่องทางเป็น Multi channel ที่เกี่ยวข้องกัน Business ต้องมี supply chain ที่มีประสิทธิภาพ การออกแบบ Product ที่ตอบโจทย์ผู้บริโภคที่มีความต้องการที่แตกต่างกันต้องคงอัตลักษณ์ของไทย การโปรโมทที่สำคัญคือ การเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานของเทคโนโลยี Internet of Think ที่เชื่อมโยงระหว่างโลกที่เป็น Visual กับ Reality โดยคลুমผ่าน Internet หรือการคลุมผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ในขณะที่โรงงานกำลังดำเนินงาน เราได้เห็นภาพที่เป็น Visual live คือการเชื่อมโยง Visual กับ Reality

ส่วนของอุตสาหกรรมที่ดูแลในเรื่องของ SMEs นโยบาย SMEs 4.0 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยกระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายทำงานร่วมกับภาคเอกชนภายใต้แนวความคิดของภาครัฐ เป็นเรื่องของ SMEs และ OTOP ที่ต้องการยกระดับเชื่อมเข้าสู่ตลาดโลก โดยมีกระบวนการผลิตที่เป็นอัตลักษณ์แตกต่าง

นายเจน นำชัยศิริ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กล่าวว่า Thailand 4.0 ความต้องการหลักนั้น คือ ต้องการให้ประเทศไทยพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางเป็นประเทศที่มีการพัฒนาสูง และใช้สิ่งที่เป็นภูมิปัญญาและมีต้นทุนธรรมชาติอยู่แล้ว การที่จะพ้นจากการทำมาค้าได้น้อย เป็นการทำน้อยได้มากนั้น ต้องใช้กระบวนการคิดอย่างมาก และสิ่งที่ต้องเปลี่ยนอีกอย่างคือ สังคมไทย ต้องเป็นสังคมที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้ เป็น Knowledge Society และจะนำมาซึ่งสิ่งที่เป็น 4.0 อีกหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ Education 4.0 ที่ต้องคิดนอกกรอบ ปัจจุบันการสื่อสารสามารถเชื่อมโยงได้บน Internet บน Digital platform เพราะฉะนั้นการศึกษาต้องไปในยุค 4.0 ก่อน และสิ่งที่สำคัญในตอนนี้เป็น พฤติกรรมของคนใน social media ที่มีการกระทำแล้วถูกประณามโดยคนใน social media ทุกอย่างที่เป็น 4.0 เป็นสิ่งที่นำบริบทจาก Digital ทั้งหมดอย่าง Government ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อทางราชการ การติดต่อทำหนังสือราชการ สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนางานอื่น ๆ ปัจจุบันถ้าอยู่บน Big Data บน Internet บน Digital platform ทุกอย่างมันรวดเร็วมากขึ้น ดังนั้นผู้ผลิตที่อยู่ในอุตสาหกรรมนั้น ต้องวางแผนการปรับตัว ยุทธศาสตร์ของสภาอุตสาหกรรมมีความสอดคล้องกับ Industry 4.0 อย่างลงตัว แต่ไม่ได้อยู่บนบริบทของ Internet เหมือนอย่างปัจจุบัน และเรื่องแรกที่สำคัญคือการเพิ่มมูลค่า การผลิตสินค้าที่เป็น Community และต้องแข่งเรื่องราคากับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศที่อยู่ห่างไกล และเป็นผู้ประกอบการที่มีต้นทุนที่ถูกกว่า หากต้องการหนีจากสิ่งเหล่านี้คือต้องเพิ่มมูลค่า เพิ่มกระบวนการคิด เพิ่มความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มนวัตกรรม เพิ่มเทคโนโลยีเข้าไป

เพราะ Industry 4.0 คือ การเอา Digital เข้ามาประกอบกับการผลิตก็ได้สินค้าที่มีคุณลักษณะที่โดดเด่น แตกต่างของคนอื่นมากขึ้น ยุทธศาสตร์ที่สองคือ การที่อุตสาหกรรมอยู่ร่วมกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน Industry 4.0 จะพูดถึง Success able พูดถึง Green Production พูดถึง success able Production นอกจากนั้นยังพูดถึงเรื่องความสอดคล้องกับธรรมชาติ อีกเรื่องคือ Zero waste เพราะหากมีเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับเรื่องนี้ เราก็จะอยู่กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่สามคือเรื่องคลัสเตอร์ Industry 4.0 จะพูดถึง indigestion มีแนวอน คือการผลิตชิ้นส่วนหลาย ๆ ชิ้น แล้วนำมาประกอบเป็น 1 ชิ้น หรือ 1 สินค้า คล้ายกับเรื่องของยานยนต์นี่คือ horizontal integration อาจจะมาจกหลาย ๆ โรงงานหรือหลาย ๆ แผนก แต่ควบคุมและกำหนดโดย Digital platform ทั้งนี้เรื่องของ vertical integration ก็จะเป็นเรื่องของสินค้าตัวหนึ่งผ่านหลาย ๆ กระบวนการ เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ จากเส้นใยเป็นเส้นด้าย จากเส้นด้ายไปทอผ้า จากทอผ้าไปตัดเย็บหรือฟอกย้อม เป็นต้น ทุกอย่างเหล่านี้คือ integration และเมื่อรวมเป็นคลัสเตอร์ก็สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมได้ ดังนั้นบทบาทที่สภาอุตสาหกรรมทำคือร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรมและอาจจะมีอีกหลาย ๆ กระทรวงไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงไอซีทีเพื่อจะทำให้เกิดการผลิตที่อยู่ในบริบทของ Digital platform

Industry 4.0 นั้นอาจจะไม่ได้พูดถึงเพียงแค่หุ่นยนต์ แต่พูดว่าเอาอุตสาหกรรมขึ้นไปอยู่บน Digital platform ซึ่งสามารถที่จะทำได้เพราะ เรื่อง Internet of Think เรื่อง wireless connection เรื่อง Digital printing หรือ 3D printing เรื่อง Zero waste เรื่อง simulation เรื่อง new material เรื่องเหล่านี้เป็น Industry 4.0 ทั้งหมด ปัจจุบันผู้บริโภคเปลี่ยนไปในทางที่ต้องการให้สินค้ามีปัจเจกที่เหมะสมกับตนเอง เป็นสินค้าที่ไม่เหมือนกับการผลิตให้กับคนอื่น ดังนั้นผู้ประกอบการต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปขณะเดียวกันต้องยอมรับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะนำมาเรื่องของการเปลี่ยนแปลงด้านการลงทุน การขยายกำลังการผลิตในส่วนที่มีความต้องการ

จากเนื้อหาโดยสรุปการสัมมนา OIE Forum 2016 “New Revolution of Thai Industry ปฏิวัติอุตสาหกรรมใหม่ : ประเทศไทย 4.0” จากผู้ทรงคุณวุฒิตัวจริงที่มีบทบาทในการชี้แนะและขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย คงจะทำให้เราได้รับความรู้ จุดประกายความคิด และแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาต่อยอดแนวความคิดการดำเนินงานเพื่อร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและคุณภาพชีวิตของคนไทยยกระดับสูงขึ้นจากที่เป็นอยู่ต่อไปในอนาคต

ส่วนที่ 7

PART 7

รายงานทางการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ณ วันที่ 30 กันยายน 2559

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2559	2558
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	2,868,453.89	2,227,822.80
ลูกหนี้ระยะสั้น		644,409.98	183,385.00
วัสดุคงเหลือ		80,219.53	61,825.71
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>3,593,083.40</u>	<u>2,473,033.51</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	6	84,553,835.56	84,721,376.78
สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน	7	72.00	14,049.02
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>84,553,907.56</u>	<u>84,735,425.80</u>
รวมสินทรัพย์		<u>88,146,990.96</u>	<u>87,208,459.31</u>
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น		13,991,215.19	18,543,699.84
เงินรับฝากระยะสั้น		4,253,299.70	8,035,465.92
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>18,244,514.89</u>	<u>26,579,165.76</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		453,584.97	790,925.59
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว		600,000.00	600,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>1,053,584.97</u>	<u>1,390,925.59</u>
รวมหนี้สิน		<u>19,298,099.86</u>	<u>27,970,091.35</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ			
ทุน		114,130,352.32	114,130,352.32
รายได้สูง/ (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		(45,281,461.22)	(54,891,984.36)
องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>68,848,891.10</u>	<u>59,238,367.96</u>
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>137,697,782.20</u>	<u>118,476,735.92</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2559	2558
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	9	412,450,981.17	434,003,053.59
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		360,226.00	587,210.76
รวมรายได้		<u>412,811,207.17</u>	<u>434,590,264.35</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	10	70,759,985.05	75,157,052.12
ค่าบำเหน็จบำนาญ	11	24,228,581.06	18,651,617.73
ค่าตอบแทน	12	67,020.00	116,090.00
ค่าใช้สอย	13	280,626,353.21	315,369,954.16
ค่าวัสดุ		2,827,200.87	2,183,753.77
ค่าสาธารณูปโภค	14	3,531,604.33	3,638,552.33
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	15	8,123,337.27	7,753,822.22
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค		13,026,896.13	10,964,137.20
ค่าใช้จ่ายอื่น		97.00	135.00
รวมค่าใช้จ่าย		<u>403,191,074.92</u>	<u>433,835,114.53</u>
รายได้สูง/ (ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายก่อนต้นทุนทางการเงิน		<u>9,620,132.25</u>	<u>755,149.82</u>
ต้นทุนทางการเงิน		-	-
รายได้สูง/ (ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>9,620,132.25</u>	<u>755,149.82</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559 และ 2558

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูง/ (ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่าย สะสม	องค์ประกอบ อื่นของ สินทรัพย์ สุทธิ/ ส่วนทุน	รวม สินทรัพย์ สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ	(114,130,352.32)	54,891,984.36	0.00	(59,238,367.96)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 - ตามที่รายงานไว้เดิม				
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน		(9,609.11)		(9,609.11)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี		0.00		0.00
ยอดคงเหลือ	(114,130,352.32)	54,901,593.47	0.00	(59,228,758.85)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 - หลังการปรับปรุง				
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุนสำหรับปี 2559				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	0.00			0.00
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		(9,620,132.25)		(9,620,132.25)
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน			0.00	0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559	(114,130,352.32)	45,281,461.22	0.00	(68,848,891.10)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2559

หมายเหตุที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในการ

- เสนอแนะนโยบาย แนวทาง และมาตรการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ
- เสนอแนะนโยบาย กำหนดทำที่ แนวทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ รวมทั้งประชุมเจรจาเกี่ยวกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศด้านอุตสาหกรรม
- ศึกษา วิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายการวางแผน การพัฒนาอุตสาหกรรมและการแก้ปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
- วิเคราะห์ วิจัย คาดการณ์แนวโน้ม และเตือนภัยด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
- ประสาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรม
- กำหนดนโยบายการสำรวจ การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์ข้อมูลด้านอุตสาหกรรม การจัดทำดัชนีอุตสาหกรรม และทำหน้าที่เป็นศูนย์สารสนเทศด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ หรือตามที่กระทรวงอุตสาหกรรม หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม มีสถานที่ตั้งที่ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เลขที่ 75/6 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 344,892,300 บาท โดยแยกเป็นงบลงทุน จำนวน 5,986,000 บาท และงบประจำ 338,906,300 บาท

งบการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวม ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

หมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐาน และนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในงบการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง การนำเสนองบการเงินตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0423.2/ว237 ลงวันที่ 8 กันยายน 2557

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นหน่วยงานเบิกจ่าย และจัดทำงบการเงินในระดับกรมซึ่งรับผิดชอบบริหารจัดการเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมายที่ปรากฏในงบการเงิน รวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา และบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายในขอบเขตหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของงบการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

หมายเหตุที่ 3

มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 หน่วยงานนำเสนอรูปแบบงบการเงินเปรียบเทียบ ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 ที่ให้เริ่มใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2557 เป็นต้นไป

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 1 ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินในงวดปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

หมายเหตุที่ 4

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินทอรองราชการ เป็นเงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทอรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และต้องคืนให้รัฐบาลเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้เงิน แสดงไว้เป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดซึ่งมียอดตรงกันข้ามกับรายการเงินทอรองราชการรับจากคลังภายใต้หัวข้อหนี้สินไม่หมุนเวียน
- รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายใน 3 เดือน เช่น เงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และตัวเงินที่มีวันถึงกำหนดภายใน 3 เดือน แสดงไว้เป็นรายการเทียบเท่าเงินสด

4.2 วัสดุคงเหลือ

- วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองนอกจากสินค้าที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุน และตีราคาวัสดุคงเหลือ โดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.3 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- ที่ดิน เป็นที่ราชพัสดุที่หน่วยงานครอบครองและใช้ประโยชน์ แต่ไม่ได้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์
- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์ และไม่มีกรรมสิทธิ์แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่างๆ รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะรายการที่มีมูลค่าต่อหน่วยตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม อุปกรณ์ที่มีมูลค่าต่อหน่วยต่ำกว่า 5,000 บาท ขึ้นไปบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายอุปกรณ์ (ค่าครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์)
- ราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุง ซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานที่สอดคล้องกับหลักและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยกรมบัญชีกลาง ดังนี้

อาคารสำนักงาน	40 ปี
สิ่งปลูกสร้าง	15 ปี
ครุภัณฑ์สำนักงาน	12 ปี
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	8 ปี
ครุภัณฑ์ไฟฟ้า & วิทยุ	10 ปี
ครุภัณฑ์โฆษณา	10 ปี
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5 ปี
ครุภัณฑ์อื่น	5 ปี

4.4 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ (โปรแกรมคอมพิวเตอร์อายุ 5 ปี)

4.5 รายได้รอการรับรู้ระยะยาว

- เป็นสินทรัพย์รับบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน
- รายได้รอการรับรู้ทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.6 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ดังนี้

- 1) เมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการขอรับเงินเข้าบัญชีหน่วยงาน
- 2) เมื่ออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงิน กรณีเป็นการจ่ายตรงให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน
- 3) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการเบิกหักผลส่งไม่รับตัวเงิน

หน่วยงานแสดงผลรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินตามจำนวนเงินงบประมาณที่ขอเบิกสุทธิจากเงินงบประมาณเบิกเกินส่งคืน งบประมาณเบิกแทนกันแสดงผลรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานผู้เบิกแทน

4.7 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ด้วยยอดสุทธิหลังจากหักส่วนที่จัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณ ยกเว้น รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

4.8 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากเงินโอนและเงินบริจาคจากบุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานภาครัฐรับรู้เมื่อได้รับเงิน ยกเว้นในกรณีที่มิใช่เงินโอนเป็นข้อจำกัด ที่ต้องปฏิบัติตามในการใช้จ่ายเงิน หรือได้รับความช่วยเหลือและบริจาคเป็นสินทรัพย์ที่ให้ประโยชน์แก่หน่วยงานเกินหนึ่งปี จะทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเกิดขึ้น

หมายเหตุที่ 5

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	2559	2558
เงินทอรองราชการ	600,000.00	600,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน (เงินฝากธนาคาร-เงินในงบประมาณ)	538,665.00	302,181.88
เงินฝากประจำที่มีกำหนดจ่ายคืนไม่เกิน 3 เดือน (เงินฝากไม่มีรายตัว)	0.00	0.00
เงินฝากคลัง	1,729,788.89	1,325,640.92
รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	2,868,453.89	2,227,822.80

หมายเหตุที่ 6

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	2559	2558
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	100,558,308.58	100,558,308.58
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	39,702,859.02	37,183,934.92
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง-สุทธิ	60,855,449.56	63,374,373.66
ครุภัณฑ์	77,065,539.77	73,386,497.47
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-ครุภัณฑ์	53,367,153.77	52,039,494.35
ครุภัณฑ์ สุทธิ	23,698,386.00	21,347,003.12
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	84,553,835.56	84,721,376.78

หมายเหตุที่ 7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	7,030,030.83	7,030,030.83
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม-โปรแกรมคอมพิวเตอร์	7,029,958.83	7,015,981.81
รวม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ	<u>72.00</u>	<u>14,049.02</u>

หมายเหตุที่ 8 การแก้ไขข้อผิดพลาดของงวดก่อน

1. ปรับปรุงบัญชีครุภัณฑ์บริຈาคตามค่าเสื่อมราคาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ของสินทรัพย์รหัส 100000001781 เป็นเงินจำนวน 1,899.47 บาท ต่ำไปจำนวน 0.01 บาท ซึ่งจากการตรวจสอบในรายงานสินทรัพย์ในระบบ GFMS เป็นเงินจำนวน 1,899.48 บาท

2. ปรับปรุงค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์ สินทรัพย์รหัส 100000002066-71 ได้สินทรัพย์มาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เป็นสินทรัพย์ตามสัญญาไม่ใช่สินทรัพย์บริຈาค ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ได้ปรับปรุงสินทรัพย์ดังกล่าวแล้ว แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ยังรับรู้ค่าเสื่อมราคาเป็นเงินจำนวน 3,609.12 บาท

หมายเหตุที่ 9 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2559	2558
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบบุคลากร	56,845,900.79	59,183,198.98
รายได้จากงบดำเนินงาน	49,642,024.85	54,655,521.68
รายได้จากงบลงทุน	7,044,436.90	5,591,285.00
รายได้จากงบอุดหนุน	11,454,996.00	11,212,000.00
รายได้จากงบกลาง	36,593,976.24	32,724,680.20
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	181,949,297.18	167,940,907.50
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	(1,272,232.95)	(1,315,758.38)
รวม รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน-สุทธิ	<u>342,258,399.01</u>	<u>329,991,834.98</u>
รายได้จากงบประมาณปีก่อนๆ (เงินกันไว้เบิกเหลือเมื่อเบิกจ่ายปีปัจจุบัน)		
- รายได้จากงบบุคลากร	-	522,581.70
- รายได้จากงบดำเนินงาน	13,624,142.66	11,952,925.36
- รายได้จากงบลงทุน	2,837,747.00	2,723,271.00
- รายได้จากงบกลาง	0.00	40,376.27
- รายได้จากรายจ่ายอื่น	53,730,692.50	50,648,508.00
รวม รายได้จากงบประมาณปีก่อนๆ	<u>70,192,582.16</u>	<u>65,887,662.33</u>
รวม รายได้จากงบประมาณ	<u>412,450,981.17</u>	<u>350,324,164.75</u>

หมายเหตุ: หักเบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ

- งบบุคลากร = 166,189.67
- งบดำเนินงาน = 497,179.57
- งบอุดหนุน = 502,708.71
- งบกลาง = 106,155.00

หมายเหตุที่ 10 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2559	2558
เงินเดือน	51,347,188.80	54,434,827.51
ค่าล่วงเวลา	428,050.00	390,790.00
ค่าจ้าง	4,244,940.00	4,018,660.00
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	1,343,084.52	1,362,900.00
เงินรางวัลประจำปี	0.00	0.00
ค่ารักษาพยาบาล	9,611,514.06	10,882,526.89
เงินช่วยการศึกษาบุตร	302,718.25	272,412.00
เงินชดเชย กบข.	854,548.85	991,580.10
เงินสมทบ กบข.	1,281,823.27	1,487,370.11
เงินสมทบ กสจ.	127,348.20	120,559.80
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	49,982.00	54,000.00
ค่าเช่าบ้าน	168,000.00	260,000.00
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	1,000,787.10	881,425.71
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	<u>70,759,985.05</u>	<u>75,157,052.12</u>

หมายเหตุที่ 11 ค่าบำรุงรักษา

(หน่วย : บาท)

	2559	2558
บำรุงรักษา	15,424,908.01	11,490,262.23
เงินช่วยค่าครองชีพ	1,796,677.92	1,772,516.68
บำเหน็จ	930,288.00	1,230,893.80
บำเหน็จดำรงชีพ	2,493,617.95	927,467.40
ค่ารักษาพยาบาล	3,385,078.78	3,038,477.22
เงินช่วยการศึกษาบุตร	8,000.00	1,990.00
บำเหน็จบำรุงรักษาอื่น	190,010.40	190,010.40
รวม ค่าบำรุงรักษา	<u>24,228,581.06</u>	<u>18,651,617.73</u>

หมายเหตุที่ 12 ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

	2559	2558
ค่าตอบแทนเฉพาะงาน	67,020.00	100,490.00
ค่าตอบแทนอื่น	0.00	15,600.00
รวม ค่าตอบแทน	<u>67,020.00</u>	<u>116,090.00</u>

หมายเหตุที่ 13 ค่าใช้จ่าย

	2559	2558
		(หน่วย : บาท)
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	4,706,396.50	4,804,367.40
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	257,389.55	215,236.00
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	176,902.04	127,169.31
ค่าจ้างเหมา	37,353,025.68	44,900,257.91
ค่าธรรมเนียม	406.00	406.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	226,045,916.00	255,541,212.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	728,879.00	560,505.00
ค่าใช้จ่ายผลึกส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	20,380.00	2,820.00
ค่าประชาสัมพันธ์	3,006,157.50	1,335,765.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	8,330,900.94	7,882,215.54
รวม ค่าใช้จ่าย	280,626,353.21	315,369,954.16

หมายเหตุที่ 14 ค่าสาธารณูปโภค

	2559	2558
		(หน่วย : บาท)
ค่าไฟฟ้า	2,686,363.13	2,676,372.28
ค่าประปา	40,614.41	41,336.08
ค่าโทรศัพท์	507,320.15	572,919.52
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	297,306.64	347,924.45
รวม ค่าสาธารณูปโภค	3,531,604.33	3,638,552.33

หมายเหตุที่ 15 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	2559	2558
		(หน่วย : บาท)
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	2,518,924.10	2,523,883.55
ครุภัณฑ์	5,590,436.15	5,202,338.67
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	13,977.02	27,600.00
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	8,123,337.27	7,753,822.22

การวิเคราะห์งบการเงิน

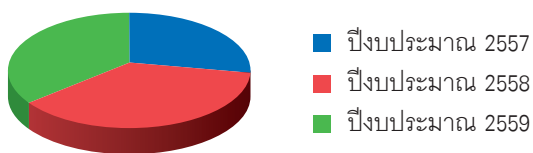
กลุ่มตรวจสอบภายใน

ผลการเบิกจ่าย (ใช้ข้อมูลปี 2557 เป็นปีฐาน สำหรับวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงิน งบรายได้และค่าใช้จ่าย)

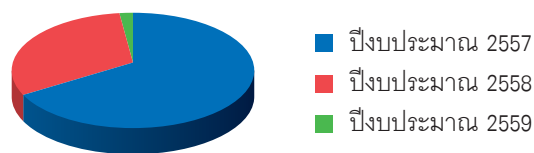
รายการ	งบสุทธิภายหลังการโอนเปลี่ยนแปลง	% แนวนอน	% แนวตั้ง	ผลการเบิกจ่าย			เงินกันไว้เบิกเหลือปี		
				จำนวนเงิน	% แนวนอน	% แนวตั้ง	จำนวนเงิน	% แนวนอน	% แนวตั้ง
งบดำเนินงาน									
ปีงบประมาณ 2557	76,404,200	100	100	58,860,320.57	77.04	100	9,608,020	12.58	100
ปีงบประมาณ 2558	77,660,400	100	101.04	57,083,050.61	73.50	96.98	10,013,327	12.89	104.22
ปีงบประมาณ 2559	65,630,175.10	100	85.90	52,856,872.81	80.54	89.80	8,626,435	13.14	89.78
งบรายจ่ายอื่น									
ปีงบประมาณ 2557	219,813,554	100	100	147,070,052	66.91	100	68,774,888	31.29	100
ปีงบประมาณ 2558	225,066,000	100	102.39	190,774,500	84.76	129.72	33,291,500	14.79	48.41
ปีงบประมาณ 2559	197,500,000	100	89.85	193,076,216	97.76	131.28	2,053,500	1.04	2.99

หมายเหตุ: แนวนอน ส่วนที่ไม่ปรากฏคือเงินคงใจ

งบรายจ่ายอื่น เปรียบเทียบแนวตั้ง
ผลการเบิกจ่าย

งบรายจ่ายอื่น เปรียบเทียบแนวตั้ง
เงินกันไว้เบิกเหลือปี

วิเคราะห์ ตามการเปรียบเทียบแนวนอน และแนวตั้ง

งบดำเนินงาน ผลการเบิกจ่ายและเงินกันไว้เบิกเหลือปี มีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันทั้ง 3 ปี

งบรายจ่ายอื่น ซึ่งมีจำนวนเงินมากกว่างบดำเนินงาน 2 เท่า มีผลการเบิกจ่ายเพิ่มขึ้นทั้งปี 2558 และปี 2559 และมีเงินกันไว้เบิกเหลือปี ลดลงอย่างชัดเจนต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจาก สำนัก/ศูนย์ ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมติที่ประชุมคณะทำงานติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายเงิน

ขบวนการ (หมายเหตุที่ 9) เบิกจ่ายทั้งปีแล้วคงเหลือ 5,879,458.44 ซึ่งมากกว่าปกติที่ควรจะเป็น เนื่องจาก

- ปรับข้าราชการระดับชำนาญการขึ้นชำนาญการพิเศษ 7 ตำแหน่ง (ไม่ได้ปรับเงินเดือนทั้งหมด)
- ระดับปฏิบัติการและชำนาญการว่าง 7-12 ตำแหน่ง
- กบท. จะรับสมัครเพื่อบรรจุข้าราชการใหม่ 12 ตำแหน่งในปี 2560

สำนักบริหารกลาง

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค

สำนักนโยบายอุตสาหกรรม รายสาขา 1

สำนักนโยบายอุตสาหกรรม รายสาขา 2

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

กลุ่มตรวจสอบภายใน

เบอร์โทรศัพท์

สำนักบริหารกลาง (สบก.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4271

โทรสาร : 0 2644 7136

ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ศส.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4351

โทรสาร : 0 2644 8956

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมมหภาค (สม.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4302

โทรสาร : 0 2644 8817

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1 (สร.1)

โทรศัพท์ : 0 2202 4368

โทรสาร : 0 2202 4365

สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2 (สร.2)

โทรศัพท์ : 0 2202 4392

โทรสาร : 0 2202 4390

สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สว.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4333

โทรสาร : 0 2644 8316

สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (สก.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4336

โทรสาร : 0 2202 4308

สำนักขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของประเทศ (สขอ.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4290

โทรสาร : 0 2644 8792

กลุ่มตรวจสอบภายใน (ตสน.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4282

โทรสาร : 0 2202 4282

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพบ.)

โทรศัพท์ : 0 2202 4388

โทรสาร : 0 2202 4388

สถานที่ติดต่อ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) กระทรวงอุตสาหกรรม

ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0 2202 4274, 02202 4284

โทรสาร : 0 2644 8516

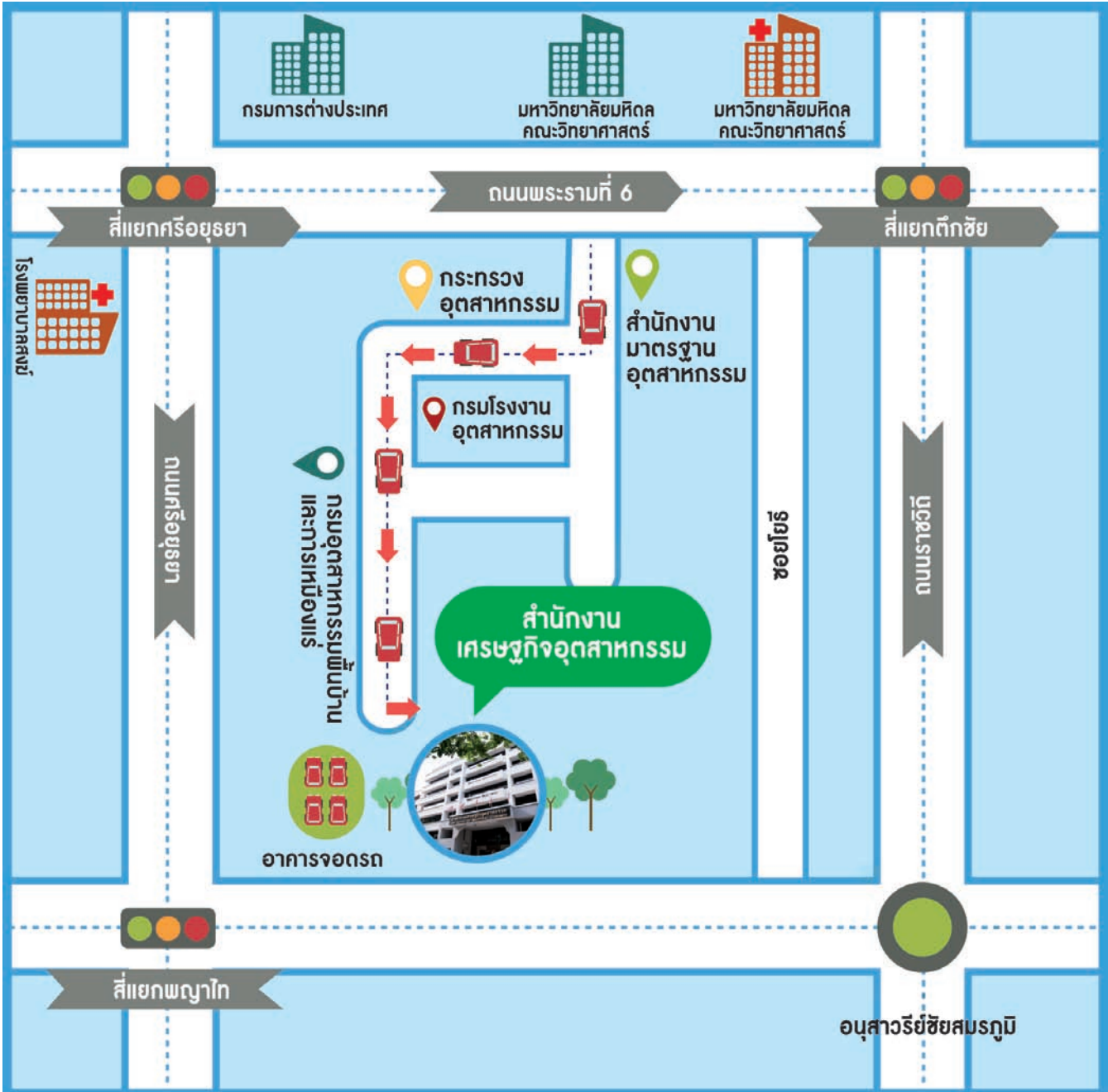
เว็บไซต์ : <https://www.oie.go.th>

http://twitter.com/Oie_news

<https://www.facebook.com/oieoipr>

<https://instagram.com/oieprnews>

แผนที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

คณะทำงานจัดทำ หนังสือรายงานประจำปี 2559

นายศิริรุจ จุลกะรัตน์	ที่ปรึกษา
นายวีรศักดิ์ ศุภประเสริฐ	ที่ปรึกษา
นายกฤต จันทรสุวรรณ	ที่ปรึกษา
นายธีรศักดิ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
นางดวงดาว ชาวเจริญ	ที่ปรึกษา
นางนิอร สุขุม	ที่ปรึกษา
นางสาวสมจิตต์ เอี่ยมวรชัย	ประธานคณะทำงาน
นายจักรพันธ์ เต๋นดวงบริพันธ์	คณะทำงาน
นางสาวนาฏนดา จันทรสุข	คณะทำงาน
นายสมาน เฉินฮันยง	คณะทำงาน
นางสาวเรวดี แก้วมณี	คณะทำงาน
นางภาราดา จันทรสุวรรณ	คณะทำงาน
นายเมธี ลายประดิษฐ์	คณะทำงาน
นางกัลยา อิศวโสภาณกุล	คณะทำงาน
นายชาญชัย ไฉลกขจร	คณะทำงาน
นางสาวสมานลักษณ์ ตันทีกุล	คณะทำงาน
นางมาลีสา โคมมั่ง	คณะทำงาน
นางสาวชุติมา ตั้รณอำรุง	คณะทำงาน
นายบุญอนันต์ เสวตสิทธิ์	คณะทำงานและเลขานุการ
นางสาวภคอร ประสิทธิ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวนพพร กังเจริญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

OFFICE OF INDUSTRIAL ECONOMICS

ถนนพระรามที่ 6 เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0 2202 4274, 0 2202 4284

โทรสาร : 0 2644 8516

www.oie.go.th

